Povești nemuritoare

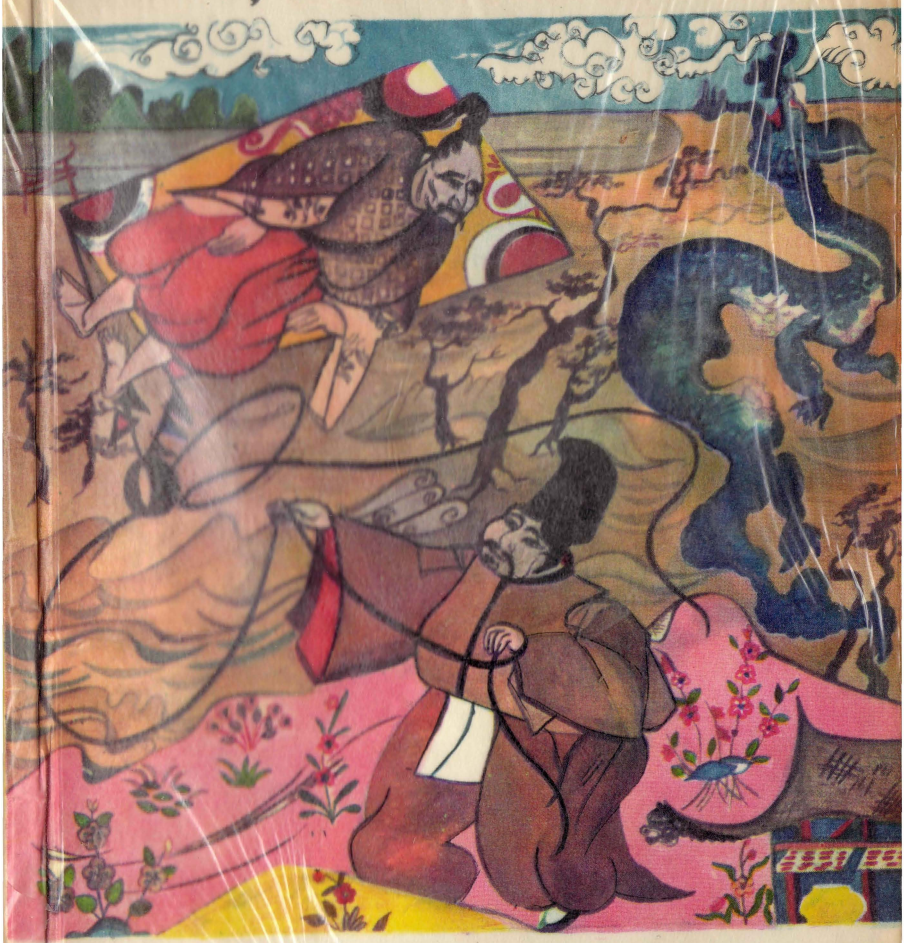

EDITURA ION CREANGĂ

4

Poveşti nemuritoare

Coperta de
CRINA IONESCU

tYGRI book

Povești nemuritoare

ediția a II-a

Editura Ion Creangă
1970

Ca sarea-n bucate

A FOST ODATĂ un împărat care avea trei fete : una cu plete negre, alta cu cosiţe castanii şi cea de-a treia bălaie ; prima nu era prea arătoasă, mijlocia, aşa şi-aşa, dar mezina era negrăit de bună şi frumoasă. Iar cele două surori mai mari tare o pizmuiau. Şi avea împăratul acela trei jilţuri împărăteşti : unul alb, unul roşiatic şi unul negru. Cînd era mulţumit foarte, se aşeza în jilţul cel alb, cînd nu era nici bucuros, nici mîhnit din cale-afară, în cel roşiatic, iar cînd furia punea stăpînire pe el, se instala în cel negru.
Într-o bună zi s-a dus să se odihnească în jilţul negru, căci straşnic îl mai necăjiseră cele două fete mai mari. Şi numai ce-au început ele să-l linguşească. Cea mai mare îi zise :
— Preabunul meu părinte, dormit-ai bine ? Cumva eşti supărat pe mine, că te văd stînd în jilţul negru ?
— Da, chiar pe tine !
— Şi de ce, tată ?
— Pentru că nu mă iubeşti nici cît negru sub unghie.
— Vai de mine ! Eu, dragă tată, te iubesc tare mult !

— Cît de mult ?
— Așa cum mi-e dragă pîinea.
Împăratul a fornăit oleacă, dar n-a mai zis nimic, că tare îi mai era pe plac răspunsul fie-si.
Și iată că sosește și mijlocia :
— Preabunul meu părinte, ai dormit bine ? De ce te-ai așezat în jilțul negru ? Nu cumva ți-am cășunat eu vreun necaz ?
— Ba chiar așa.
— Și cu ce greșit-am, tată dragă ?
— Greșit-ai că nu mă iubești nici cît negru sub unghie.
— Oh, tăticuțule, eu te iubesc atît de mult...
— Cît de mult ?
— Cît vinul mi-ești de drag.
Împăratul a mormăit el ceva pe sub nas, dar se vedea bine că răspunsul îi mersese la inimă.
Și iat-o sosind pe cea mai mică dintre fete, cu chipul tot numai zîmbet luminos.
— O, preabunul meu părinte, ai dormit bine ? Dar, vai, te odihnești în jilțul cel negru ? De ce ? Eu mi-s pricina, oare ?
— Chiar așa, căci nici măcar tu nu mă iubești.
— O, tată dragă, ba să crezi că te iubesc nespus de mult.
— Cît de mult ?
— Ca sarea-n bucate !
Auzind una ca asta, împăratul fu cuprins de turbare :

— Ca sarea-n bucate, hai, ca sarea-n bucate?!!! Ah, netrebnico! Piei din ochii mei, că nu vreau să te mai văd! Şi porunci slujitorilor s-o ducă în pădure şi-acolo să-i facă seama.

Mumă-sa, împărăteasa, care o îndrăgea negrăit pe copilă, îndată ce auzi porunca bărbatului ei, a prins să-şi frămînte mintea spre a găsi un mijloc s-o scape de la moarte. În palat se afla un ditai sfeşnic de argint, astfel că Zizola — aşa o chema pe mezină — începea de minune înăuntru, şi împărăteasa a ascuns-o acolo.

— Mergi de vinde ăst sfeşnic — a zis către slujitorul său credincios — şi cînd te-or întreba cît preţuieşte ia bine seama: de-i om sărman, cere-i mulţi gologani, dar de-i vreun om de neam, cere o nimica toată şi dă-i-l.

Apoi şi-a îmbrăţişat copila, a sfătuit-o în fel şi chip şi a pus înlăuntrul sfeşnicului smochine uscate, dulciuri şi pesmeciori.

Slujitorul s-a dus cu sfeşnicul la tîrg, şi-acolo, de-l întreba careva cît costă, iar lui nu-i era pe plac omul, numai ce s-arunca la un preţ neînchipuit de mare. În sfîrşit, iată că s-a abătut prin acel loc feciorul împăratului din Torralta, a cercetat sfeşnicul pe toate părţile, apoi a întrebat de preţ. Slujitorul a cerut nimica toată, iar prinţul a dus sfeşnicul la palat. Aici l-au aşezat în sala de ospeţe, şi toţi cîţi au venit să stea la masă nu mai conteneau să se minuneze, într-atîta de fălos era. Seara, prinţul avea obiceiul să plece de-acas' şi

să mai flecărească cu prietenii ; şi cum nu voia să fie aşteptat, slujitorii îi pregăteau cina şi apoi se duceau la culcare. Cînd Zizola n-a mai auzit nici un zgomot în încăpere, a ieşit binişor din sfeşnic, a mîncat toate bucatele şi pe urmă s-a întors la locul ei. Şi iată că soseşte prinţul, dar... ia mîncarea de unde nu-i ! Sună el din toţi clopoţeii şi numa' ce se porneşte să-şi dojenească slugile. Aceştia, bieţii, prind să se jure că bucatele pentru cină au fost pregătite şi lăsate acolo pe masă, dar, pesemne, le-a înfulecat cîinele sau mîţa.

— De s-o mai întîmpla vreodat', să ştiţi că v-alung pe toţi ! a zis prinţul şi a poruncit să i se aducă alte bucate, iar după ce-a mîncat, s-a dus la culcare.

În seara următoare, cu toate uşile ferecate, s-a întîmplat aşişderea. Şi unde mi s-a pornit prinţul să strige, că mai-mai să dărîme zidurile ; dar mai apoi a grăit :

— Ian să vedem noi ce-o să se-ntîmple mîine seară ! Şi-n seara aceea, ce credeţi c-a făcut ? S-a pitit frumuşel sub masă, iar masa era acoperită cu un covor ce atîrna pînă la pămînt. Iar slujitorii vin, aşază farfuriile cu bucate, dau afară cîinele şi mîţa, apoi încuie uşa cu cheia. Abia au plecat ei, şi numai ce se deschide sfeşnicul, iar dinlăuntrul lui iese preafrumoasa Zizola. Se-apropie ea de masă şi începe să înfulece cu lăcomie. Prinţul hop ! sare din ascunzătoarea lui şi o înhaţă de braţ : fata dă să scape, dar vezi că el o ţinea cu nădejde. Atunci Zizola se-aruncă în genunchi şi-i depănă de-a fir-a-păr tot necazul ei. Dar, pasămite, prinţului

îi cade dragă fata. O liniștește el și prinde a-i grăi :
— Nu-ți face sînge rău : din clipa asta, îți zic, tu îmi vei fi aleasa ! Acum întoarce-te înapoi în sfeșnic. Prințul însă n-a închis ochii toată noaptea, într-atîta o îndrăgise pe copilă, iar a doua zi dimineață a poruncit să i se strămute sfeșnicul în odaie, căci strașnic de frumos cum era, voia să-l aibă mai aproape noaptea. Apoi a dat poruncă să i se aducă bucate ca pentru doi oameni, că lui tare-i mai era foame. Și uite-așa i-au adus și cafeaua, și prînzul, că puteau să se sature doi cu bunătățile acelea. Îndată ce slujitorii soseau cu talgerele și le puneau pe masă, prințul încuia ușa. Zizola ieșea din sfeșnic și, bucuroși nevoie mare, se ospătau împreună.

Stînd singură la masă, împărăteasa prinse a ofta :
— Oare cu ce l-oi fi supărat pe fecioru-meu de nu mai vine să mănînce ? Cu ce i-am greșit ?

Iar el tot spunea să aibă răbdare, că el vroia să mai stea și singur, pînă într-o zi, cînd i-a zis maică-si :
— Mamă, vreau să mă-nsor.
— Și cine ți-e aleasa ? a întrebat împărăteasa, din cale-afară de bucuroasă

Iar prințul de colo :
— Vreau să mă-nsor cu sfeșnicul !
— Doamne sfinte, fiul meu și-a pierdut mințile ! a strigat împărăteasa, acoperindu-și ochii cu palmele. Dar vezi că băiatul nu glumea de fel. Iar maică-sa, biata, se silea să-l aducă pe calea cea bună, rugîndu-l să se

gîndească la ce-o să zică lumea ; el însă o ţinea pe-a lui. Şi numai ce-a dat poruncă să se pregătească ospăţul de nuntă pînă în opt zile.

În ziua sorocită, un mîndru alai de caleşti a pornit de la palat, şi în caleaşca din frunte stătea prinţul nostru, iar alături sfeşnicul. Au ajuns nuntaşii la biserică şi prinţul şi-a dus sfeşnicul la altar. În clipa potrivită, el a deschis sfeşnicul şi, hop ! Zizola a sărit afară, îmbrăcată în veşminte scumpe de brocart, cu nestemate la gît şi la urechi ce-ţi luau ochii cu strălucirea lor. După nuntă s-au întors la palat şi aici i-au povestit totul împărătesei. Împărăteasa, cum era tare isteaţă din fire, a zis :

— Lăsaţi pe mine ! Am de gînd să-i dau o lecţie ăstui părinte !

Şi au făcut pregătiri pentru ospăţul de nuntă şi au poftit pe toţi împăraţii din împrejurimi, de bună seamă şi pe tatăl Zizolei. Iar pentru tatăl Zizolei, împărăteasa a dat poruncă să se gătească bucate osebite de ale celorlalţi oaspeţi, bucate fără sare. Apoi ea le-a spus nuntaşilor că mireasa e nitel bolnăvioară, aşa că nu poate veni la praznic. Şi-a început ospăţul ; dar ciorba celui împărat nici c-avea vreun gust, şi împăratul se porni să bombăne în sinea lui : „Neghiobul ăsta de bucătar a uitat să pună sare-n ciorbă" — şi a lăsat zeama în farfurie.

Cînd a sosit şi al doilea rînd de bucate, tot fără sare, se-nţelege, împăratul a pus furculiţa deoparte.

— Măria ta, de ce nu mănînci ? Cumva nu-ţi place ?
— Ba nicidecum, strașnice bucate !
— Păi dacă-i așa, de ce nu te ospătezi ?
— Nu prea mi-s în apele mele...
S-a silit el să vîre în gură un dumicat de carne, și tot mesteca, dar nu-i venea de fel să-l înghită. Și-atunci și-a amintit vorba copilei sale, cum că ea-l iubește ca sarea-n bucate, și împăratul, cuprins de amarnică durere și căință, a izbucnit în lacrimi, zicînd :
— Oh, netrebnicul de mine, ce-am făcut !
Împărăteasa l-a cercetat despre necazul ce-i învenina sufletul, și el a prins a-i istorisi toată pățărania cu Zizola. Atunci împărăteasa s-a sculat de la masă și a trimis după tînăra nevestică. Cînd și-a văzut copila, împăratul a îmbrățișat-o în hohote de plîns și a întrebat-o cum de se afla acolo, și tot i se părea că fata a-nviat din morți. Apoi au trimis s-o cheme și pe mama Zizolei, și au nuntit zile-n șir, și-n fiece zi bucuria sporea tot mai vîrtos, drept care mi-s încredințat că nuntașii ceia încă și azi mai dănțuiesc acolo.

În românește de
ALEXANDRINA ȚIMPĂU

Copilul din sac

PIERINO PIERONE era un băiețel năltuț și mergea la școală. În drum spre școală se afla o grădină și-n grădină un păr, iar Pierino Pierone se cățăra în pom și mînca pere. Într-o zi trecu pe-acolo Cloanța-Cotoroanța și zise :

Pierino Pierone, dă-mi o pară
Cu mînuța ta cea dalbă, frăgezioară.
Ce mai stai ? Hai, dă-mi odată,
Că îmi lasă gura apă !

Pierino Pierone se gîndi în sinea lui : „Îi lasă gura apă fiindcă vrea să mă-nfulece pe mine, nicidecum perele", și el nu se dădu jos din copac. Rupse o pară și i-o aruncă vrăjitoarei. Dar para căzu tocmai în locul pe unde trecuse o vacă și lăsase un semn ca amintire.

Cloanța-Cotoroanța grăi din nou :

Pierino Pierone, dă-mi o pară
Cu mînuța ta cea dalbă, frăgezioară.

Ce mai stai ? Hai, dă-mi odată,
Că îmi lasă gura apă !

Dar Pierino Pierone nu coborî din copac şi azvîrli altă pară, dar para căzu chiar pe locul pe unde trecuse un cal şi lăsase în urmă-i o mică băltoacă.
Cloanţa-Cotoroanţa nu încetă să-l roage pe copil, iar Pierino Pierone se gîndi c-ar fi mai bine s-o mulţumească. Aşa că se dădu jos din pom şi îi întinse para. Vrăjitoarea desfăcu sacul la gură, dar, în loc să vîre para, îl vîrî pe Pierino Pierone, apoi legă sacul la loc şi-l luă la spinare.
Merse cît merse, şi baba Cloanţa se văzu nevoită să se oprească : pasămite, o mînă o trebşoară, aşa că puse sacul jos şi se pitulă într-un tufiş.
Pierino Pierone, care tot drumul rosese cu dinţişorii săi ca de şoarece funia ce lega gura sacului, sări afară, băgă în sac gogeamite bolovanul, apoi o rupse la fugă. Vrăjitoarea înşfăcă iar sacul şi-l luă la spinare.

Pierino Pierone, văleleu,
D-apăi ca pietroiul eşti de greu !

se tînguia ea şi porni spre casă. Uşa era încuiată şi Cotoroanţa o chemă pe fiică-sa :

Hei, Margherita, fetiţa mea,
Deschide uşa, hai, nu mai sta,

Şi cu căldarea mai inte vino,
Să-l pun la fiert pe Pierino.

Margherita Margheritone îi deschise, apoi puse la foc ditai căldarea plină cu apă. Îndată ce apa prinse a clocoti, Cloanţa-Cotoroanţa răsturnă sacul în căldare. Pleosc ! şi bolovanul prăpădi fundul căldării ; apa se vărsă peste jeratic şi jur împrejur, ba opări şi picioarele vrăjitoarei.

Văleu, mamă, ori eşti oarbă ?
Pui pietroaiele să fiarbă ?

zise Margherita Margheritone. Iar Cloanţa-Cotoroanţa, ţopăind din pricina arsurii, grăi astfel :

Fă tu focul, Margherită,
Că mă-ntorc într-o clipită.

Îşi schimbă veşmintele, îşi puse peste păru-i plete bălaie şi porni la drum cu sacul.
Pierino Pierone, în loc să se ducă la şcoală, se căţărase din nou în pom. Şi iată că iar trecu pe-acolo Cloanţa-Cotoroanţa, având altă înfăţişare, în nădejdea că băiatul n-o va recunoaşte, şi zise :

Pierino Pierone, dă-mi o pară
Cu mînuţa ta cea dalbă, frăgezioară.

Ce mai stai ? Hai, dă-mi odată,
Că îmi lasă gura apă !

Numai că Pierino Pierone ghicise cine se-ascunde sub chipul acela şi nici că se gîndi să coboare :

Milă mi-e, dar ce să-i fac ,
Dacă-i dau... mă vîră-n sac !

Iar Cloanţa-Cotoroanţa încercă să-l încredinţeze :

Nu sînt eu, hai, nu te teme,
Sînt aici de scurtă vreme...
Pierino Pierone, dă-mi o pară
Cu mînuţa ta cea dalbă, frăgezioară.

Şi ce-a făcut, ce-a dres baba, că pîn' la urmă Pierino Pierone s-a încredinţat că nu e ea şi a coborît din pom ca să-i dea o pară. Cît ai clipi, Cloanţa-Cotoroanţa l-a înşfăcat şi l-a vîrît în sac.

Cînd au ajuns iar la tufişul cu pricina, vrăjitoarea a fost nevoită să se oprească, zorită de o trebşoară, dar de astă dată gura sacului era vîrtos legată, în aşa fel că Pierino Pierone nu putea să mai fugă. Atunci băiatul prinse a gunguri ca o prepeliţă. Şi tocmai trecea pe-acolo un vînător, cu cîinele său, în căutare de prepeliţe. Vînătorul găsi sacul şi-l dezlegă. Pierino Pierone sări afară şi se rugă de vînător cu lacrimi în ochi să

vîre cîinele în locul său. Cînd Cloanţa-Cotoroanţa se întoarse şi luă sacul la spinare, cîinele prinse a se zvîrcoli înăuntru şi a chelălăi. Iar Cloanţa-Cotoroanţa zicea :

Pierino Pierone, doar atîta îţi rămîne,
Să te zbaţi ca o potaie şi să latri ca un cîne !

Cum ajunse în faţa uşii, o şi chemă pe fiică-sa :

Hei, Margherita, fetiţa mea,
Deschide uşa, hai nu mai sta,
Şi cu căldarea mai iute vino,
Să-l pun la fiert pe Pierino.

Dar cînd vru să răstoarne sacul în apa ce clocotea, cîinele, turbat de furie, ţîşni afară, o înhăţă pe cotoroanţă de un picior, se repezi în curte şi începu să jumulească găinile.

Ce ciudat ! Vai, mamă, vai !
Cîine parcă nu mîncai ?

zise Margherita Margheritone. Iar Cloanţa-Cotoroanţa îi răspunse :

Fă tu focul, Margherită,
Că mă-ntorc într-o clipită.

Își schimbă veșmintele și se gătì cu plete castanii, apoi se întoarse din nou sub părul cu pricina. Făcu ce făcu și Pierino Pierone încăpu iar în ghearele ei. De astă dată, vrăjitoarea nu se mai opri nicăieri și se duse cu sacul glonț acasă, unde fiică-sa o aștepta în prag.

— Ia-l și închide-l în coteț — îi spuse fetei — iar mîine în zori, cînd eu o să plec de-acasă, fă-l friptură cu cartofi.

A doua zi, Margherita Margheritone luă un satîr și deschise ușița cotețului :

Pierino, fă-mi pe plac,
Pune capul pe tărbac...

Băiatul răspunse :

Bucuros dar... cum să fac ?

Margherita Margheritone își puse capul pe tărbac, iar Pierino Pierone înșfăcă satîrul, îi reteză căpățîna și o puse la prăjit în tigaie.

Și iată că sosi Cloanța-Cotoroanța și strigă :

Margherită, fată laie,
Cin' te puse în tigaie ?

— Eu ! răspunse Pierino Pierone, ascuns în hornul vetrei.

— Cum ai ajuns acolo sus ? întrebă Cloanța-Cotoroanța.
— Am pus o oală peste alta și m-am cocoțat aici.
Atunci Cloanța-Cotoroanța încercă să-și facă o scară din oale, ca să-l înhațe pe băiat, dar tocmai cînd suia mai vîrtos, trosc, oalele se năruiră și vrăjitoarea căzu drept în foc, unde se făcu scrum.

În românește de
ALEXANDRINA ȚIMPĂU

Rosina, fata din cuptor

A FOST ODATĂ un om sărman a cărui soaţă a murit de tînără, iar el a rămas cu o copiliţă tare frumuşică, şi pe mititică Rosina o chema. Dar vezi că el, nevoit să muncească, n-avea cum s-o îngrijească, drept care îşi alese o altă femeie, să-i fie nevastă de-a doua; şi aceasta îi născu şi ea o fetiţă, pe nume Assunta, şi copiliţa se-nfiripa, dar urîţică mai era. Copilele crescură laolaltă : împreună mergeau la şcoală, împreună se plimbau, dar de fiece dată Assunta se întorcea acasă plină de năduf.

— Mamă — îi zicea ea mumă-si — nu vreau să mai merg cu Rosina. Lumea care ne-ntîlneşte îi spune numai vorbe pe placul inimii ; ba că e frumoasă, ba că e ca un boboc de trandafir, ba că-i cuviincioasă, iar mie-mi spune că mi-s neagră ca un tăciune.

— Şi la o adică, ce dacă eşti negruţă ? îi răspundea mama. Eşti fata mea şi semeni cu mine, care-s oacheşă. Asta-i frumuseţea ta.

— Poţi să spui ce vrei, mamă, zicea Assunta. Eu în ruptul capului nu mai merg împreună cu Rosina. Vă-

zîndu-şi odrasla roasă de invidie, mumă-sa, care-o iubea ca pe ochii din cap, îi spuse :

— Da' ce putere am eu ?

Iar Assunta îi răspunse :

— Trimite-o cu vacile la păşune şi dă-i să toarcă un caier de cînepă. Şi dacă seara s-o întoarce cu vacile moarte de foame şi cu cînepa netoarsă cum trebuie, trage-i o bătaie. O baţi azi, o baţi mîine, şi-uite aşa o să se urîţească.

Cu inima un pic strînsă, maştera plecă totuşi urechea la ruga odraslei sale, o chemă pe Rosina şi-i zise :

— Tu n-ai ce mai căuta în tovărăşia Assuntei. O să păzeşti vacile şi-o să le coseşti iarbă ; între timp ai să torci şi caierul ăsta de cînepă. Iar de-o să te-ntorci acasă cu cînepa netoarsă şi cu vacile flămînde, atunci o să vezi tu ce-o să paţi ! Ia seama la ce-ţi spun, de vrei să trăim în pace !

Rosina, care nu era obişnuită să i se poruncească în ăst chip, rămase mută de uimire. Dar cum maştera şi pusese mîna pe un ciomag, nu avu încotro şi trebui să se supună. Plecă la cîmp cu vacile şi cu furca doldora de cînepă, zicînd mereu pe drum :

— Văcuţele mele, văcuţele mele ! Oare cum o să răzbesc să vă cosesc iarbă, cînd trebuie să torc şi furca asta de cînepă ? Ori fac una, ori fac alta !

La aceste vorbe, o vacă mai bătrînă întoarse botul spre copilă şi-i grăi aşa :

— Nu-ţi pierde cumpătul, Rosina ! Tu coseşti iarba, iar noi o să-ţi toarcem cînepa şi-o să ţi-o depănăm. Ajunge să spui doar atît :

Hai, văcuţă, te întoarce,
Fir de cînepă de-mi toarce,
De pe coarne tragănă,
Tortul de mi-l deapănă !

Cînd Rosina se întoarse acasă pe înnoptate, băgă vacile în staul, şi vacile erau sătule, iar ea ducea pe cap un maldăr frumuşel de iarbă şi sub braţ o păpuşică de cînepă toarsă.

Văzînd-o, Assunta mai-mai să crape de ciudă. Îi zise maică-si :

— Mîine s-o trimiţi iar cu vacile, dar dă-i să toarcă două caiere de cînepă, şi de nu le-o toarce, trage-i cu nuiaua !

Însă şi de astă dată a fost de ajuns ca Rosina să zică :

Hai, văcuţă, te întoarce,
Fir de cînepă de-mi toarce,
De pe coarne tragănă,
Tortul de mi-l deapănă !

şi seara vacile erau sătule, maldărul de iarbă cosit şi cele două caiere de cînepă toarse şi făcute păpuşele.

— Cum de răzbeşti să faci atîta treabă într-o singură zi ? o întrebă Assunta, galbenă de mînie.
— Iac-aşa, mai sînt pe lume şi fiinţe milostive, îi răspunse Rosina. Văcuţele mele m-au ajutat.
Assunta dădu fuga la maică-sa :
— Mamă, mîine opreşte-o pe Rosina acasă şi pune-o să mătură şi să deretice, iar cu vacile mă duc eu. Să-mi dai şi-un caier de cînepă să torc.
Mumă-sa îi făcu pe plac odraslei şi Assunta plecă cu vacile. În mînă avea o vărguţă şi tot împungea animalele cînd în coaste, cînd la coadă, ca să le mîne înainte.
Îndată ce ajunse la cîmp, puse fuiorul de cînepă în coarnele vacilor. Dar vacile, pasămite, nici că se clintiră.
— Haideţi ! De ce nu toarceţi ? strigă Assunta, şi iar le împunse cu vărguţa.
Şi unde nu începură vacile să-şi rotească grumazurile şi să încurce cînepa prinsă în coarne, că din tot fuiorul rămase un ghemotoc de cîlţi.
Assunta nu-şi afla liniştea şi într-o bună zi îi spuse mumă-si :
— Mamă, tare aş vrea să mănînc niscai ridichi.
Mumă-sa, ca să-i facă pe plac, îi porunci Rosinei să meargă şi s-aducă ridichi de la un ţăran din apropiere.
— Cum adică ? strigă Rosina. Să mă duc şi să fur ? Dar niciodată n-am făcut una ca asta. Şi-apoi, ţăranul,

dacă o să vadă pe vreunul intrînd așa, în puterea nopții, pe răzorul lui, o să tragă cu pușca de la fereastra casei.

Pasămite, asta era și dorința Assuntei ; se amestecă și ea în vorbă, căci acuma se deprinsese și ea să poruncească :

— Ba chiar așa, trebuie negreșit să te duci, de nu, o s-o iei pe spinare cu nuiaua.

Și astfel, Rosina porni în noapte, sări pîrleazul și intră pe răzorul țăranului, dar în loc de ridichi dădu peste o gulie. O înșfăcă, cu gînd s-o scoată din rădăcini, și trage, și trage, pînă ce o smulse din loc, cînd iată că descoperi un cuib de broaște pitit acolo și înlăuntru cu cinci broscuțe mititele, mititele.

— Oh, ce drăguțe-s ! zise copila și le luă în poală, alintîndu-le în fel și chip ; dar o broscuță căzu jos și își rupse piciorușul. Oh, iartă-mă, iartă-mă, broscuță dragă, n-am făcut-o dinadins, zise Rosina.

Cele patru broaște pe care le cuibărise în poală, văzînd atîta gingășie, prinseră a grăi :

— Frumoasă copilă, ești bună la suflet și vrem să te răsplătim. Să fii frumoasa frumoaselor și să strălucești la fel ca soarele, chiar cînd cerul e plin de nori. Așa să fie ! Însă broscuța cea șchioapă mormăi :

— Eu nu găsesc că-i chiar atît de bună : mie mi-a rupt un picior. Putea să fie mai cu grijă ! Îndată ce-o vedea-o vreo rază de soare, să se prefacă în șarpe și să nu-și

recapete chipul pînă n-o intra într-un cuptor de pîine încins.

Rosina se întoarse acasă pe cît de veselă, tot pe atît de spăimîntată, şi noapte fiind, în jurul ei se vedea ca ziua, căci strașnic mai strălucea Rosina.

Maştera şi sora vitregă, cînd o văzură într-atîta de frumoasă şi scînteind ca soarele, rămaseră cu gura căscată. Şi fata le povesti toate cîte i se întîmplaseră pe răzorul cu ridichi.

— Eu nu mi-s cu nimic de vină, încheie ea. Rogu-vă doar să vă milostiviţi şi să nu mă mînaţi afară la soare. De nu, o să mă prefac în şarpe.

Din ziua aceea, Rosina nu mai ieşea din casă cînd soarele urca pe boltă ; abia după asfinţit sau cînd cerul era acoperit de nori păşea pragul casei. Fata îşi petrecea zilele la fereastră, ascunsă în umbră, lucrînd sau cîntînd. Şi de la geamul acela unde sta copila zbucnea o strălucire, că tot locul era luminat jur împrejur.

Şi iată că-ntr-o bună zi trecu pe-acolo feciorul împăratului şi, izbit de strălucirea aceea, ridică ochii şi o văzu pe Rosina. „Oare cine-o fi frumoasa care locuieşte într-o colibă ţărănească ?“ Şi flăcăul intră în casă. Astfel cei doi tineri se cunoscură, iar Rosina îi povesti totul, chiar şi blestemul ce apăsa asupră-i. Feciorul împăratului zise :

— Mie nici că-mi pasă de cele ce s-ar putea întîmpla : eşti prea chipeşă ca să stai în coliba asta. Am hotărît să-mi fii soţie.

Dar mumă-sa de colo se vîrî în vorbă :

— Măria-ta, ia seama, te paşte o mare belea. Chibzuieşte oleacă şi nu uita că, îndată ce-o atinge o rază de soare, se va preface în şarpe.

— Aste treburi nu vă privesc pe voi, zise feciorul de împărat. Pare-mi-se că n-o prea aveţi la inimă pe copilă. Eu însă vă poruncesc să mi-o aduceţi la palat : voi trimite o caleaşcă închisă, în aşa fel ca în timpul drumului să n-o vadă soarele. Iar voi, de azi înainte, nu veţi duce lipsă de bani. Aşadar, ne-am înţeles. Şi-acum, rămîneţi cu bine !

Cu fălcile încleştate, maştera şi Assunta, neavînd încotro şi trebuind să dea ascultare fiului de împărat, se apucară în silă s-o pregătească pe Rosina de plecare. În cele din urmă sosi şi caleaşca, o caleaşcă străveche, închisă din toate părţile şi doar sus, deasupra, cu o mică deschizătură ca un ochi. La spate sta un vînător gătit nevoie mare, cu pană la pălărie şi cu sabia atîrnînd. Rosina intră în caleaşcă şi maştera o urmă, ca s-o însoţească în călătorie. Dar mai înainte de a se urca, mumă-sa vitregă îl luă deoparte pe vînător şi-i zise :

— Ascultă, omule, de vrei să capeţi zece galbeni, deschide ochiul din tavanul caleştii cînd o fi soarele sus.

— Prea bine, stăpînă, voi face precum poruncesti.

Caleașca gonea, gonea de zor, iar la amiază, cînd soarele cădea vertical, vînătorul deschise ochiul calești și o rază de soare atinse creștetul Rosinei. Cît ai clipi, fata se prefăcu în șarpe și fugi sîsîind în pădure.

Cînd feciorul de împărat deschise portiera trăsurii și nu o găsi pe Rosina, aflînd cele întîmplate, vru s-o ucidă pe maștеră, într-atît era cuprins de deznădejde și plîngea.

Dar mai apoi, toți îi spuseră și-i repetară că asta era de fapt soarta Rosinei, și de nu se întîmpla acuma, tot s-ar fi întîmplat altă dată ; iar el, în cele din urmă, se îmbună, dar rămase trist și nemîngîiat.

În vremea asta, bucătarii trebăluiau de zor la cuptoarele cele mari, în jurul plitelor și lîngă frigări, pregătind bucatele pentru ospățul de nuntă, iar nuntașii se și așezaseră la masă. Cînd au aflat că mireasa a dispărut, ce și-au zis ei : „Dacă tot sîntem aici, hai să ne desfătăm la ospăț !" Și bucătarii primiră poruncă să încingă vîrtos cuptorul. Un bucătar tocmai se pregătea să azvîrle în foc un maldăr de vreascuri adus chiar atunci din pădure, cînd deodată văzu pitulat printre uscături un șarpe. Nu mai avu timp să-l arunce jos, căci vreascurile se și aprinseră. Omul sta la gura cuptorului și se uita la jivina aceea. Și iată că din mijlocul flăcărilor țîșni afară o fată, fără veșminte pe ea, fragedă ca un trandafir și strălucind mai abitir ca focul și ca soarele. Bucătarul rămase stană de piatră, apoi prinse a striga :

— Veniți, veniți, oameni buni! Din cuptor a ieșit o fată!

Auzindu-l, feciorul de împărat alergă într-un suflet la bucătărie, și după el toți curtenii. Îndată o recunoscu pe Rosina, o cuprinse în brațe și uite așa făcură nuntă mare, iar din clipa aceea, Rosina a trăit fericită și veselă, și nimeni nu i-a mai cășunat vreodată vreun rău.

În românește de
ALEXANDRINA ȚIMPĂU

Inelul făcător de minuni

A FOST ODATĂ ca niciodată o văduvă care avea un copil mic, şi nu stăpînea nimic altceva în afară de o căsuţă şi o grădină. Sărmana văduvă nu putea să muncească de loc, căci era oloagă, şi trăia din cerşit. Aşa îşi hrănea şi copilul.

Cînd feciorul prinse puţintică putere, îi spuse într-o zi maică-si :

— Mulţumesc, mamă, dar îi ruşine să mai cerşim după ce eu, slavă Domnului, m-am făcut mare ! Hai să vindem bucata aia de grădină şi să cumpărăm un cal. De acum aş putea căra lemne. Să ne hrănim fără a mai supăra pe alţii.

— Ei, fătul meu, îi răspunse mama, să vînd grădina şi să cumpăr un cal. Tu n-ai să poţi păzi bine, are să-l mănînce lupul, iar noi o să rămînem şi fără grădină, şi fără cal.

Aşa era ; dar, zău, băieţandrul o ţinea într-una pe-a lui ; şi azi aşa, mîine aşa, pînă ce o făcu pe mamă să vîndă grădina şi să cumpere un cal.

După ce se văzu flăcăiaşul cu cal, începu să care lemne

şi să le vîndă, aşa că o scotea bine la capăt cu maică-sa. Cu toate că nu aveau nici unele de prisos, nu erau nici flămînzi, nici dezbrăcaţi.

Într-o zi mama spuse feciorului său să aducă acasă vreascuri, căci în ziua aceea trebuia să spele rufe şi să le pună la fiert. „Bine" zise flăcăuaşul ; apoi sărută, după obicei, mîna maică-si şi plecă după lemne. Cînd intră în pădure, priponi calul într-o poiană, ca să pască, iar el plecă să adune vreascuri. Nu trecu mult şi, auzind un răget şi-un vaiet puternic, dădu fuga într-acolo să vadă ce se întîmplase. Cînd ajunse deasupra văii, avu ce să vadă ! O zmeoaică înghiţise un cerb, dar i se înţepeniseră coarnele între fălci, încît prada nu putea trece nici înapoi, nici înainte ; iar zmeoaica se chinuia şi gemea. Cum îl văzu pe copil, îi spuse :

— Ascultă, flăcăuandrule ! Te rog, pentru numele lui Dumnezeu, hai să ne prindem fraţi şi, dacă te-a adus norocul meu aici cu securea aceea retează coarnele cerbului ăstuia şi scapă-mă din belea.

Iar cerbul îi spuse :

— Nu fă aşa, ci ucide zmeoaica, poate rămîn eu viu.

Băietănaşul rămase pe gînduri : dac-o loveşte pe zmeoaică te pomeneşti că-l varsă pe cerb şi-l înghite pe dînsul ; la urma urmelor zmeoaica îl rugase în numele lui Dumnezeu şi se înfrăţise cu el — aşa că îşi zise s-o ajute pe ea. Flăcăiaşul veni în goană şi lovi cu securea în coarnele cerbului : boc ! boc ! pînă le tăie, iar zmeoaica îl înghiţi liniştit pe cerb.

După aceea zmeoaica spuse flăcăuaşului :
— Ei, frate, tu m-ai scăpat de la moarte. Acum este rîndul meu să-mi întorc datoria. Tatăl meu e împăratul şerpilor, hai la dînsul şi el te va dărui din belşug. Dar să nu te păcăleşti ; orice îţi va da, tu să nu primeşti, ci cere-i inelul.
Amîndoi porniră înainte. Flăcăuaşul o luă după ea şi zmeoaica unde mi ţi-l vîrî, frate, într-o peşteră. După ce trecu prin peşteră, ei ajunseră pe o cîmpie întinsă, în mijlocul căreia se afla o masă mare, iar pe ea şedea încolăcit împăratul şerpilor. Toată cîmpia aceea era înţesată de tot felul de şerpi mari. Cînd o văzură şerpii pe fiica împăratului, îi făcură loc să treacă, iar băieţandrul îşi mai veni în fire, căci rămăsese uluit văzînd atîta şerpime. Cînd se apropie de taică-său, zmeoaica îi povesti totul de-a fir-a-păr, cum o izbăvise flăcăuanul acesta şi cum se înfrăţise cu dînsa şi cum, iată, l-a adus la ea ca să-l dăruiască pentru asta. Auzind toate acestea, împăratul spuse degrabă slugilor să încarce douăzeci de poveri de bani şi să le dea flăcăuandrului ; dar, minune ! băietănaşul nici nu vru să se uite la bani, ci spuse împăratului :
— Îţi mulţumesc, împărate, pentru bani. Dacă vrei să-mi dai ceva, dă-mi inelul din deget. Iar dacă nu vrei să mi-l dai, atunci altceva nu primesc.
Împăratul îl îmbie cu orice altceva, afară de inel ; dar el o ţinea una şi bună : inelul şi inelul. Împăratul îi spuse în cele din urmă că nu-i poate da inelul.

Atunci flăcăiaşul îşi luă rămas bun de la împărat şi de la fiica lui. Cînd plecă tînărul, zmeoaica, fiica împăratului, se luă după dînsul.

— Încotro ? o întrebă tatăl ei.

— Cum încotro ? mă duc în lume cu fratele meu, dacă tu nu vrei să-l dăruieşti aşa cum se cuvine.

Împăratului îi păru rău după fiică, mai cu seamă că nu o avea decît pe dînsa. Îl întoarse din drum pe tînăr şi-i dădu inelul cerut. Atunci, zmeoaica îl însoţi pînă la locul unde se întîlniseră întîia oară şi-i spuse :

— Oricînd îţi va trebui ceva, apropie inelul de foc şi vei avea totul.

Băieţandrul se gîndea numai la cal. Uitase cu totul de inel. Cînd ajunse la locul unde fusese priponit calul, nici tu cal, nici tu veste despre dînsul : numai samarul şi patru copite. Îl mîncaseră de istov lupii. Ca om sărman ce rămăsese necăjit şi neavînd ceva de făcut, aburcă samarul în spate, iar cele patru copite le vîrî în chimir ; şi, abia bleştind, ajunse pe sub seară acasă, mai mult mort decît viu. Totul ar fi cum ar fi pînă aici ; dar măre, să vezi de acum necaz. Maică-sa, cînd îl văzu fără cal, aflînd pe deasupra că i-l mîncaseră lupii, începu să-l certe şi să-l probozească, mai rău decît pe-un cîine. Şi măcar să fi rămas numai la asta ; dar ea apucă o bîtă mare şi, lovindu-l pe unde nimerea, îl snopi în bătaie. Nu-i dădu nimic nici să mănînce, şi nu-l lăsă nici să doarmă

în casă. El, sărmanul, necăjit, bătut măr, flămînd pe deasupra, se cuibări lîngă perete şi adormi aşa, trudit. Dar cînd începură maţele să-i ghiorţăie şi să se frămînte, se trezi. Abia atunci îşi aminti de inel, îl apropie de foc şi cît ai clipi i se înfăţişară doi harapi.

— Care-i porunca, stăpîne ?

— Poruncesc să-mi aduceţi numaidecît, din belşug, tot felul de bunătăţi ; apoi să-mi umpleţi curtea cu lemne, toate uscate, ca să aibă mama cu ce spăla rufele.

— 'Nţeles, stăpîne !

Harapii se închinară şi plecară. Nu trecu, cum se spune, cît ai bate din palme, şi totul se îndeplini aşa cum se poruncise. El, flămînd cum era, se puse la masă şi înfulecă pe săturate din bunătăţile aduse, iar din grămada de lemne uscate aprinse focul şi culcîndu-se alături adormi buştean.

Maică-sa se sculă dis-de-dimineaţă, căci, zău, nici ei nu-i venise să doarmă — doar nu era glumă : se prăpădise calul, li se dusese de rîpă traiul ! — şi ieşi în faţa casei. Cînd colo, ce să vadă ? Curtea plină de lemne. Se întoarse să-l trezească pe fiu-său şi, cînd văzu în jurul lui tot felul de bunătăţi, îl deşteptă şi-i spuse :

— Ce-i asta, fătul meu ?

— Uite, mamă, iată ce am primit în schimbul calului.

— Dar tu, aseară, de ce n-ai spus nimic mamei tale, ci m-ai lăsat să te zvînt în bătaie ?

— Uite că-ţi spun acum. Dar ia mărturiseşte-mi : ne-am împăcat de-a binelea ?

— Ne-am împăcat, puiul mamei ! zise îmbrăţişîndu-l şi sărutîndu-l.

Amîndoi trăiră în belşug o bucată de vreme. Dar mai pe urmă flăcăul îşi luă seama şi-şi zise :

— De ce-am trăi într-o casă aşa de strîmtă ? Şi apropie inelul de foc.

Cei doi harapi se şi înfăţişară din nou :

— Care-i porunca, stăpîne ?

— Poruncesc ca în cutare loc să-mi ridicaţi un palat cum are împăratul, să fie pe dinăuntru ca la împărăţie, iar cînd totul va fi gata, să mă mutaţi acolo împreună cu maică-mea.

Harapii se închinară şi plecară ; iar el şi mama lui rămaseră tot în casa lor cea mică. Cînd se trezi, tînărul avu ce vedea ! După cum poruncise, aşa se şi făcuse totul : amîndoi fuseseră mutaţi fără să fi zărit sau să fi simţit ceva. Aşa că el rămase stăpîn în palat şi dădu în grijă maică-si să nu lase pe nimeni a trece neluat în seamă prin faţa palatului, ci să-i hrănească pe flămînzi, să dea de băut însetaţilor, să-i încalţe pe cei desculţi şi să-i îmbrace pe cei goi. „Dacă nouă ne-a dat Dumnezeu de toate, zise, se cuvine să trăiască cumsecade şi sărăcimea".

Într-o seară, stînd tînărul aşa, îşi zise în sinea lui : „Cînd mi-a dat Dumnezeu atîtea, de ce nu m-aş însura, ca să nu fiu singur ?" şi rămase pe gînduri.

Deodată îi fulgeră ceva prin minte, luă inelul şi-l apropie de lumînare, iar harapii — de faţă ca de obicei :
— Porunca, stăpîne !
— Poruncesc să-mi aduceţi o sultăniţă, pe cea mai frumoasă fată de împărat.
Harapii se închinară şi se făcură nevăzuţi. Cît ai clipi, îi aduc sultăniţa. El o întîmpină frumos şi începu s-o mîngîie : dar zău că şi ea, cînd se văzu în acelaşi belşug ca la taică-su, se gîndi că şi tînărul trebuie să fie împărat sau fecior de împărat. Îl mîngîie şi ea pe dînsul. Apoi se cununară după lege, şi trăiră cum nu se poate mai frumos.
Cînd băgă de seamă împăratul lipsa fiicei sale, puse s-o caute, întrebînd în dreapta şi-n stînga. Nu era însă chip s-o găsească nicăieri : parcă intrase în pămînt. Atunci împăratul făgădui bani mulţi celui care va afla unde se află fiică-sa. Auzi făgăduiala şi o vrăjitoare, o zgripţuroaică bătrînă, care porni din oraş în oraş, din uşă în uşă, pînă o găsi şi o recunoscu. Pe urmă se întoarse repede la împărat şi se învoi cu dînsul să-i aducă fiica vie, în schimbul multor pungi cu galbeni. După ce se înţelese cu împăratul asupra banilor, baba luă o piele şi un băţ — şi haida-hai iarăşi din uşă în uşă, pînă ajunse din nou în faţa palatului aceluia. Cînd se afla aproape de palat, o văzu tînărul, săracul de odinioară, şi grăi către nevastă-sa :

— Uite o femeie bătrînă, miloagă, dezbrăcată şi desculţă, spune-i mamei s-o cheme, s-o îmbrace, s-o încalţe, şi să-i dea de mîncare.

— Ia mai lasă-mă, zău, cu babornițele astea hodorogite ! i-o întoarse femeia, dar bărbatul său nu se lăsă :

— Eu nu vreau să treacă nimeni flămînd sau gol pe lîngă casa mea. Dacă mie mi-a dat Dumnezeu de toate, de ce n-aş da şi eu săracilor ?

Femeia — ca femeia — oricum, trebuie să-şi asculte bărbatul. Se duse jos, o chemă pe bătrînă şi spuse soacrei să-i aducă mîncare şi îmbrăcăminte. Cînd plecă soacra după îmbrăcăminte, vrăjitoarea o întrebă :

— Ia spune-mi, sultăniţă, bărbatul tău se poartă bine cu tine ?

Sultăniţa se miră şi-i spuse :

— Se poartă, zău, dar mă mir de unde ştii că-s sultăniţă ?

— Cum să nu ştiu, doar eu ştiu de toate cele ! Păi, eu i-am şi dat o mînă de ajutor ca să vii după dînsul. Ascultă-mă, hai de-mi dă inelul de pe degetul lui, ca să-l descînt puţin, şi bărbatul tău are să se poarte de zece ori mai bine decît pînă acum.

De mult e o vorbă : femeia are părul lung şi mintea scurtă. Aşa că şi sultăniţa o crezu pe babă şi alergă cît putu de repede în camera lui. Din nenorocire pentru dînsul, el adormise. Sultăniţa îi scoase uşor inelul din deget, i-l puse pe al său în loc şi cu inelul

bărbatului — în goană la babă. După ce-i înhăţă inelul, baba îi spuse :

— Vino, sufleţelul meu, şi aşază-mi-te în cîrcă pe pielea asta.

Sultăniţa se aşeză, iar baba cu băţul : pleosc ! în piele şi amîndouă zburară cît ai clipi. Doar nu-i glumă puterea unei vrăjitoare. Şi aşa, baba ajunse în zbor la împărat, îi dădu fiica şi primi răsplata.

Cînd se trezi bietul om, îşi chemă soţia. Ia-o de unde nu-i. O strigă pe maică-sa şi o întrebă de nevastă ; dar ea îi răspunse :

— Zău că nu ştiu. Eu mă dusesem să caut babei aceleia nişte straie. Iar cînd m-am întors, n-am mai găsit nici babă, nici sultăniţă ; chiteam că-i la tine în odaie.

— Ei, nu-i nimic, oriunde-o fi, o găsesc eu — şi duse repede mîna la inel ; dar cînd se uită, ia-l de unde nu-i ! În locul inelului său avea în deget pe cel al soţiei.

Parcă-l lovi un trăsnet din senin. Cine putea fi mai amărît decît dînsul ? Îşi dădu seama că fusese păcălit. Credea însă morţiş că nu-l păcălise nevasta. Se îmbrăcă repede cu nişte haine sărăcăcioase şi purcese în lume. Pe unde nu umblă pînă ajunse la Istambul... Dar acu-i acu. Cum să se întîlnească cu sultăniţa ? Se gîndi ce se gîndi pînă îi veni în minte să se ducă în faţa palatului împărătesc şi să se rezeme de uşă. Îl

văzu bucătarul curții și, gîndindu-se că o fi flămînd, îl întrebă :

— Ce aștepți aici ?

— N-am de lucru și m-aș bucura dacă m-ai primi la bucătărie, fie și numai pentru mîncare ; aș putea, dacă nu altceva, să spăl vasele.

— Bine, bine, îi spuse bucătarul, hai înăuntru și o să capeți de lucru.

El rămase aici și se puse pe treabă ; iar în cîteva luni învăță meseria și ajunse ajutor al șefului bucătarilor. Ceilalți bucătari erau din partea locului și după lucru se duceau pe la casele lor ; el însă, ca străin, rămînea singur în bucătărie. Ca să nu-i fie greu noaptea singur, el își făcu rost de-o pisică și de-un cîine, de care avea multă grijă și-i mîngîia. În seraiul împăratului se afla o roabă, care ducea mîncarea din bucătărie în harem. El se împrieteni cu dînsa și se înfrăți cu ea. O dată îi spuse :

— Zău, soro, te-aș ruga ceva, dacă-mi juri pe credința ta că n-ai să sufli nimănui nici un cuvîntel.

— Credința-i mai tare decît piatra, frățioare, vorbește fără grijă !

Atunci el îi spuse :

— Vezi inelul ăsta ? Eu o să-l pun în pilaf la marginea tăvii și fă așa ca să ajungă drept în fața fetei împăratului.

— Cum să nu, frățioare, de mi-ai fi cerut și mai mult...

Atunci el puse inelul sultăniței în pilaf, iar sora se uită bine unde era așezat și întoarse tava cu partea aceea către sultăniță, fiica împăratului. Cînd luă ea a doua oară din pilaf, văzu inelul în lingură. Cum îl văzu, îl recunoscu. Cum s-ar fi putut să nu-și recunoască podoaba ei cea mai dragă ? Îl ascunse repede ca să nu-l mai vadă și altcineva și îl vîrî în buzunar. Iar seara, cînd se duse la culcare, o chemă la dînsa pe roaba de la bucătărie și o întrebă :

— Tu trebăluiești jos la bucătărie. Nu știi, se află vreun străin pe acolo ?

— Da, se află unul venit de vreo trei-patru luni, pe care l-a primit bucătarul ca să-i facă un bine ; iar el a învățat meseria și a ajuns ajutorul șefului bucătarilor.

— Dar nu știi unde doarme ?

— Cum să nu știu ? Doarme în bucătărie.

— Și mai doarme cineva cu dînsul ?

— Nu, nimeni, numai că are un cîine și o pisică.

— Dar despre inelul ăsta știi tu ceva ? zise fata și, scoțînd inelul, i-l arătă.

Roaba zîmbi a rîde și-i spuse :

— Știu, zău ! Omul acela-i bun și cinstit, m-am și înfrățit cu dînsul ; iar el, după ce m-am jurat pe credința mea că nu voi spune nimănui nimic, m-a rugat să așez pilaful în așa fel, încît inelul să vină drept în fața ta.

— Bine, dar acuma să-mi juri și mie pe credința ta că vei tăcea. Am să-ți spun ceva, iar dacă taci, o să fii și tu fericită, împreună cu mine.

— E mai tare credința decît piatra din stîncă. Vorbește fără teamă !

— Ei, dacă-i așa, află că acesta este soțul meu ; ia straiele astea femeiești și du-le în bucătărie. Pune-l să se schimbe cu ele și adă-l la mine.

Sluga trebuie să îndeplinească porunca, nu să răspundă. Așa că și ea luă bocceaua subsuoară și se duse la frate-său în bucătărie. Cînd îi spuse totul, cine să fie mai bucuros decît dînsul ? Îmbrăcă hainele femeiești și tiptil, în urma roabei, se duse în odăia soției. Nu era nimeni mai fericit decît ei amîndoi cînd se întîlniră. Dar după ce trecu bucuria dintîi, el o întrebă pe soție : unde-i este inelul ?

— Zău, mi l-a luat baba aceea — și îi povesti totul așa cum se întîmplase.

— Vai de noi ! răspunse el. Niciodată n-o să mai fim în stare a ne întoarce la casa noastră.

— Dar putem să ne întîlnim și aici în taină, și vom trăi foarte bine.

Așa și făcură. El își petrecea ziua în bucătărie, iar noaptea la sultăniță. Nu peste multă vreme — ei, ce vrei, nimic nu rămîne ascuns — împăratul oblici trebușoara asta ; și-i căzu tare greu, căci nu e glumă asemenea rușine în palatul crăiesc.

Împăratul schingiui și tăie mai multe slugi, dar totul în zadar : nimeni nu vroia să ia asupra lui ceea ce nu făcuse. La urmă, craiul o chemă tot pe zgripțuroaica aceea și-i spuse totul din fir în păr, iar ea îi răspunse :

— Ai în bucătărie un străin. El este același care ți-a luat fata ; eu l-am cunoscut demult.

Împăratul îl chemă numaidecît pe bucătarul-șef și-i porunci să-i aducă pe străinul care se află în bucătărie. După ce îl aduseră pe străin în fața împăratului, acesta, fără multă vorbă, îl osîndi la moarte. Zgripțuroaica spuse împăratului :

— Dă-mi, împărate, doi gealați și-o să-i facem de petrecanie.

Împăratul i-i dădu ; iar zgripțuroaica și gealații mi ți-l duseră pe bietul străin într-un munte mare și-l urcară deasupra unei prăpăstii adînci. Aci baba le porunci să-l arunce în hău, iar în urma lui prăvăliră o stîncă mare. După dînsul se luaseră însă cîinele și pisica. La porunca babei, îi zvîrliră și pe ei în prăpastie. Dacă Dumnezeu ajută pe cineva, nu poate nimeni să facă acestuia vreun rău. Așa și lui. Cînd îl aruncară în prăpastie, omul nu ajunse la fund și se opri într-o rovină în care se piti, ferindu-se, pînă trecu pe deasupra lui stînca aceea, iar pe urmă picară lîngă dînsul cîinele și pisica. Abia acum le începu chinul : de mîncare — ioc ! și de ieșit — nici o scăpare ! Și așa, de necaz, mîngîia cîinele și pisica. Flă-

mînd, el vorbea cu dînsele — de asemeni flămînde. Așa trecură două zile, cînd odată, pipăind în jur prin întunericul acela beznă, ce să vezi? Cîinele și pisica, ia-i de unde nu-s. Acum îi venea și mai greu să se împace cu soarta. Dar nu trecu mult și cîinele împreună cu pisica prinseră din nou să se gudure în jurul lui. Cînd îi mîngîie, băgă de seamă după burțile lor că sînt sătui, și-și zise:

„Să știi că aștia au găsit pe undeva de mîncare și s-au ospătat pe săturate. Am să aștept pînă flămînzesc iarăși, și o să mă iau după dînșii, poate-mi găsesc și cu scăparea! După puțin timp, cîinele și pisica plecară din nou; iar el se agățâ frumos de coada dulăului și porni orbecăind în urma lor. Aci nu era nimic în afară de șoareci. Cîinele și pisica, fiind tare flămînzi, se repeziră și se puseră să-i ucidă. Șoarecii fugiră cu toții la împăratul lor. Cînd îl văzu pe om, împăratul șoarecilor îi strigă:

— Aman, stăpîne, oprește-ți oastea și cere-mi orice dorești!

El chemă pisica și cîinele să-i vină la picior și spuse împăratului:

— Nu-ți cer altceva decît să-mi aduci de la cutare babă inelul meu!

Împăratul chemă numaidecît doi șoareci bătrîni și-i trimise la cotoroanța aceea. Nu trecu mult și ei aduseră peste cincizeci de inele, mai mari și mai mici,

toate luate de la aceeași zgripțuroaică. El se uită la ele, dar inelul lui nu se afla.

— Nu-i aci inelul meu. Ori îmi aduceți repede inelul, ori îmi trimit acuși sluga asta după o oaste încă și mai năprasnică.

— Nu mai are baba nici un inel afară de unul singur pe care-l ține sub limbă. Pe acesta nu-i chip să-l furăm.

— Repede inelul, cum știți, ori trimit pe loc după oaste!

Atunci un șoricel mic și șchiop, care se temea că, dacă va veni oastea cea mare, el va cădea pradă cel dintîi la rînd, zise:

— Nu-ți aduce oastea, pentru numele lui Dumnezeu! Mă duc eu și ce-o da Domnul! Ci, înălțate împărate, dă-mi doi tovarăși puternici și de nădejde care să mă ducă în spate, că eu, așa șchiop cum sînt, n-aș putea ține la drum.

Împăratul îi dădu numaidecît, iar ei îl luară în spate și-l duseră în camera zgripțuroaicei. Aci șoricelul se tăvăli în gunoiul ud de după ușă, în care își muie bine coada și spuse tovarășilor:

— Cum apuc inelul, înhățați-mă și — tiva cu mine! Pe urmă se apropie tiptil de baba care dormea cu fața în jos și-i vîrî în nas coada udă și prăfuită. Baba strănută și inelul îi țîșni din gură. Șchiopul îl umflă cît putu de repede; iar cei doi tovarăși îl înșfăcară pe șchiop și se făcură nevăzuți înainte ca

baba să-şi dea seama ce se întîmplase. Şi aşa scăpară cu noroc, cu voie bună şi duseră inelul ca să-şi veselească tovarăşii.

Cînd văzu inelul, omul se bucură foarte. Dar n-avea nici o scînteiţă şi, fără o zare de foc, nu se putea face nimic. Se gîndi ce se gîndi, pînă ce-şi aduse aminte şi începu să cotrobăiască prin buzunare. Spre norocul lui găsi un amnar, scăpără, aţîţă un focşor şi apropie inelul ; iar harapii, cît ai clipi, se şi înfăţişară :

— Care-i porunca, stăpîne ?

— Poruncesc să ne strămutaţi în lumea noastră, pe mine, pisica şi cîinele.

Şi cît ai bate din palme, cu toţii se treziră deasupra prăpastiei, scăpaţi din primejdie. Omul porunci harapilor s-o aducă numaidecît pe babă şi să scoată la lumină stînca aceea uriaşă pe care baba o aruncase în prăpastie pe urma lor. Mai întîi o zvîrliră în hău pe babă — iar după dînsa prăvăliră stînca. Zbură baba, zbură şi stînca, pînă ce se auzi deodată : buf ! jos, în fundul prăpastiei, unde rămase pentru totdeauna.

El luă liniştit inelul şi se călători pînă aproape de Istambul unde rămase să mîie într-un han mic. Seara, după ce adormiră toţi, apropie inelul de foc ; iar cînd se înfăţişară harapii, le porunci să-l ducă numaidecît în iatacul sultăniţei. Cînd îl văzu, ea se bucură, dar se şi întristă. Se bucură că-l vede iarăşi viu, însă se

întristă temîndu-se de împărat : că va afla şi-i va tăia pe amîndoi.

— Nu-ţi fie frică de nimic, îi spuse el, am găsit iar inelul — şi se apucă să-i povestească tot ce păţise, cum o ucisese pe babă şi cum pusese din nou mîna pe inel.

Apoi se culcară liniştiţi, iar cînd se făcu ziuă el nu vru să plece. Slugile îl recunoscură şi-l vestiră pe împărat, care luă după sine doi gealaţi şi, mînios, veni să le facă de petrecanie amîndurora. Cînd îl văzu pe împărat cu gealaţii săi, omul scăpără repede şi apropie inelul de foc. Harapii se înfăţişară, iar el le porunci să aducă numaidecît patru gealaţi de partea lui şi să-i aşeze în faţa celor doi gîzi ai împăratului. Cînd văzu împăratul minunea asta, strigă către dînsul :

— Opreşte-ţi gealaţii, că-i opresc şi eu pe ai mei. Şi hai să stăm oleacă de vorbă.

Flăcăul asta şi aştepta, îşi opri gealaţii, iar împăratul îl întrebă : cine-i şi de unde se trage ? El îi povesti totul de-a fir-a-păr : cine-i şi de unde se trage, precum şi cîte i se întîmplaseră — aşa cum v-am povestit şi eu vouă — adăugînd la urmă :

— Cinstite stăpîne, de mine a avut Dumnezeu grijă pînă acuma ; cît despre fiica ta, pe cît îmi este ea de dragă, pe atît îi sînt şi eu ei. Tu mai bine dă-ne binecuvîntarea, ca să ne luăm.

Împăratul se gîndi puţin şi îi spuse :

— Așa a fost sortit. Ți-o dau numai dacă te învoiești să rămîi la mine.

— Bine, cinstite stăpîne, numai dă-mi voie să mă duc după mama și s-o aduc aici, ca să se bucure și dînsa.

Împăratul îi încuviință să-și aducă mama ; apoi făcu o petrecere mare și îi cunună. Dacă mai trăiesc, o duc și astăzi tare bine.

În românește de
M. SEVASTOS și D. GĂMULESCU

Mărul de aur și cele nouă păunițe

A FOST ODATĂ un împărat care avea trei feciori și un măr de aur în fața palatului. Într-o singură noapte, mărul acela și înflorea, și da roade ; dar cineva le culegea și nu era chip de aflat cine anume. Într-o bună zi, împăratul începu să se sfătuiască cu feciorii săi :

— Oare ce s-o fi întîmplînd cu roadele mărului nostru ?

La aceasta, fiul cel mai mare spuse :

— În noaptea asta am să păzesc eu mărul, să văd cine le culege ?

Cînd se înseră, feciorul împăratului merse sub măr și se culcă acolo ca să-l păzească. Cum începură merele să dea în pîrg, el adormi și, cînd se trezi în zori, mărul era cules. Atunci se duse la tatăl său și-i spuse totul, așa cum fusese.

În seara următoare merse cel de-al doilea fecior ca să păzească mărul ; dar și el păți ca și cel dintîi : adormi sub măr și, cînd se trezi în zori, mărul era cules.

Acum era rîndul celui mai tînăr dintre fii să păzească mărul. Veni şi el sub măr, îşi puse un pat şi se culcă să doarmă. Către miezul nopţii se trezi şi se uită la măr ; iar merele tocmai dădeau în pîrg, făcînd să lumineze întreg palatul cu strălucirea lor. Chiar atunci veniră în zbor nouă păunişe de aur ; opt se lăsară în măr, iar cea de a noua, în pat, lîngă dînsul. Cum se puse pe pat, se prefăcu într-o fată aşa de frumoasă, că nu-i găseai alta pe potrivă în toată împărăţia. Se îmbrăţişară şi se sărutară pînă la miezul nopţii. Atunci fata se sculă şi îi mulţumi pentru mere, iar el o rugă să-i lase şi lui măcar unul. Ea îi lăsă două : unul pentru dînsul, iar celălalt ca să-l ducă tatălui său. Apoi fata se prefăcu din nou în păunişă şi zburâ împreună cu celelalte. Cînd se lumină de ziuă, feciorul împăratului se sculă şi duse tatălui amîndouă merele. Craiului îi păru tare bine şi îl lăudă pe mezin. Cînd se înseră din nou, fiul împăratului se puse, ca şi înainte, să păzească mărul. Îl păzi tot aşa, iar a doua zi aduse iarăşi tatălui două mere de aur.

După ce făcu la fel cîteva nopţi în şir, fraţii săi începură să-l pizmuiască : că ei nu putuseră păzi merele, iar el le străjuia în fiecare noapte. Atunci se găsi o blestemată de babă, care le făgădui să afle taina pazei mărului. De cum se înseră, baba se furişă la măr, se vîrî sub pat şi rămase ascunsă acolo. Veni mezinul împăratului şi se culcă sub pom ca şi mai înainte. Către miezul nopţii, iată că cele nouă păunişe sosiră

din nou în zbor, opt se așezară pe măr, iar cea de a noua lîngă dînsul, în pat și se prefăcu în fată. Atunci baba apucă încet coada fetei, care atîrna pe lîngă pat și o reteză ; iar fata sări din pat, se prefăcu în păuniță și zbură ; iar după ea își luară zborul și celelalte păunițe, care se făcură nevăzute. Sări jos feciorul împăratului și strigă :

— Ce-i asta ?

Cînd colo, ce să vadă ? Sub pat o babă. O înhăță pe babă și o scoase de sub pat, iar a doua zi porunci să fie legată de cozile a cîtorva cai, ca s-o sfîșie.

Păunițele nu mai veniră la măr și feciorul împăratului era mereu trist și plîngea. În cele din urmă, a hotărît să plece în lume ca să-și caute păunița și să nu se întoarcă acasă pînă nu o va găsi ; apoi se duse la tatăl său și îi spuse ce hotărîse. Tatăl îl sfătui să se răzgîndească, spunîndu-i că-i va găsi el o altă fată din împărăție. Dar totul a fost în zadar ; el se gătі de drum și plecă în lume, împreună cu o slugă, ca să-și caute păunița.

Cutreierînd așa mult timp prin lume, mezinul ajunse la un lac și aici găsi niște palate mari și bogate iar în ele — o babă, împărătească, și o fată, fiica babei ; și o întrebă pe bătrînă :

— Ei, babo, nu cumva ai auzit ceva despre cele nouă păunițe ?

Baba îi spuse :

— Ei, fătul meu, cum să nu le știu, cînd vin aici, la lacul ăsta, în fiecare zi, pe la amiază, ca să se scalde. Dar dă-le încolo de păunițe, ci mai bine uită-te la fiica mea, fată frumoasă și cu atîta avere. Totul are să-ți rămînă ție.

El însă, abia așteptînd să vadă păunițele, nici nu vru să asculte ce-i spunea baba despre fiică-sa. A doua zi de dimineață, feciorul de împărat se sculă și se îndreptă spre lac, să aștepte păunițele ; iar baba îi cumpără sluga și-i dădu niște foale mici, cu care se aţîţă focul, spunîndu-i :

— Vezi foalele astea ! Cînd ajungeți la lac, tu suflă-i pe furiș stăpînului tău numai puțin după ceafă, ca să adoarmă și să nu poată vorbi cu păunițele.

Sluga nepricopsită așa și făcu : ajungînd la lac, găsi un prilej potrivit și-i suflă stăpînului său după ceafă din foalele acelea mici ; iar mezinul adormi numai-decît buștean. Abia adormi și iată-le pe cele nouă păunițe ! Cum veniră, opt se lăsară pe lac, iar cea de-a noua se apropie de dînsul pe cal și prinse să-l îmbrățișeze, căutînd să-l trezească :

— Scoală-te, scumpul meu ! Deșteaptă-te, inimioara mea ! Scoaltă-te, sufletelul meu !

Iar el habar n-avea de nimic, parcă ar fi fost mort. După ce se scăldară, păunițele zburară toate împreună. Abia atunci se trezi și mezinul și-și întrebă sluga :

— Ce e ? Au venit ?

Sluga îi spuse c-au venit ; opt s-au lăsat pe lac, iar cea de a noua s-a alăturat de dînsul pe cal şi l-a îmbrăţişat, dar nu l-a putut trezi. Auzind aceasta, feciorului de împărat îi venea să se omoare, nu alta. A doua zi de dimineaţă el plecă iară cu sluga, încălecă pe cal şi se plimbă tot pe lîngă lac. Sluga găsi din nou un moment prielnic ca să-i sufle după ceafă din foalele acelea mici ; iar el adormi tun, cît ai clipi. Numai ce adormi şi iată-le pe cele nouă păunițe ; opt se lăsară pe lac, iar cea de a noua veni lîngă el pe cal şi începu să-l îmbrăţişeze, vrînd să-l trezească :

— Scoală-te, scumpul meu ! Deşteaptă-te, inimioara mea ! Scoală-te, sufleţelul meu !

Dar nimic nu ajută : el dormea ca mort. Atunci ea grăi către slugă :

— Spune stăpînului tău că numai mîine ne mai poate vedea la lacul ăsta. Pe urmă niciodată n-o să ne mai vadă aici.

Şi aşa păunițele îşi luară iarăşi zborul. Abia zburară ele, că fiul de împărat se şi trezi şi-o întrebă pe slugă :

— Au venit ?

Iar sluga răspunse :

— Da ! Ba mi-au spus chiar să-ţi dau de veste că numai mîine le mai poţi aştepta aici. Pe urmă n-or să mai vină niciodată pe meleagurile acestea.

Cînd auzi una ca asta, mezinul nici nu mai ştia ce să facă, ci îşi smulgea doar părul din cap de durere şi de

tristeţe. Cînd se revărsară zorii, a treia zi, el plecă iarăşi spre lac, încălecă pe cal, dar se ţinea tot pe lîngă apă. Nu mai vru să se plimbe, ci se puse pe alergat, ca să nu adormă. Dar sluga tot găsi un prilej să-i sufle din foalele acelea mici după ceafă ; iar mezinul se lungi numaidecît pe cal şi adormi. Numai ce adormi şi iată-le pe cele nouă păunişte. Cum ajunseră, opt se lăsară pe lac, iar cea de a noua veni lîngă el pe cal şi începu să-l îmbrăţişeze : doar-doar s-o trezi...

— Scoală-te, scumpul meu ! Deşteaptă-te, inimioara mea ! Scoală-te, sufleţelul meu !

Dar nimic nu ajută ; el dormea ca mort. Atunci păunişa spuse slugii :

— Cînd se va scula stăpînul tău, spune-i să îndrepte cuiul de sus spre cel de jos : atunci are să mă găsească. Apoi toate îşi luară zborul. Numai ce zburară, că feciorul de împărat se şi trezi şi-o întrebă pe slugă :

— *Au venit ?*

Sluga îi răspunse :

— Da, au venit, iar aceea care s-a aşezat lîngă tine pe cal, a spus să îndrepţi cuiul de sus spre cel de jos ; atunci ai s-o găseşti.

Cum auzi asta, mezinul scoase sabia şi tăie slugii capul. Apoi purcese să călătorească singur prin lume. După ce călători aşa mult timp, ajunse la un munte. Aici mînă la un pustnic, pe care-l întrebă dacă n-ar putea cumva să-i dea vreo ştire despre cele nouă păunişte de aur. Pustnicul îi răspunse :

— Ei, fătul meu, eşti norocos ! Chiar Dumnezeu te-a îndreptat încotro trebuie. De aici pînă la ele nu-i mai mult de-o jumătate de zi cale. Numai că trebuie să ţii drumul drept şi ai să găseşti nişte porţi mari. După ce treci porţile acelea, o ţii la dreapta şi ajungi în oraşul unde se află palatul păunilelor.

Cînd se crăpă de ziuă, feciorul de împărat se sculă, se duse la pustnic şi îi mulţumi ; apoi purcese la drum, aşa cum îi spusese. Şi călătorind aşa, ajunse la nişte porţi şi, după ce trecu prin ele, o luă numaidecît la dreapta şi aşă, pe la amiazi, zări în depărtare oraşul şi se bucură foarte. Cum ajunse în oraş, întrebă de palatul păunilelor. Cînd se trezi la uşa de intrare a palatului, straja îl opri şi-l întrebă de unde-i şi încotro merge. După ce spuse el cine-i şi ce caută, straja se duse de-o vesti pe împărăteasă. Ea, de cum auzi, alergă într-un suflet la dînsul, în chip de fată ; şi luîndu-l de mînă, îl duse înlăuntrul palatului. Aci se porni mare bucurie, iar după cîteva zile mezinul se cunună cu împărăteasa păunilelor şi rămase să trăiască în palatul lor.

După un răstimp, plecă împărăteasa la plimbare, iar soţul său rămase singur în palat ; la plecare, ea îi dădu cheile de le douăsprezece pivniţe şi-i spuse :

— În toate pivniţele poţi să intri, dar numai într-a douăsprezecea să nu te duci în ruptul capului. Nici să n-o deschizi, nu te juca cu viaţa !

Zicînd acestea, crăiasa plecă. După ce rămase singur, feciorul de împărat se gîndi în sine : „Oare ce să fie

în pivniţa cea de a douăsprezecea ?!" Pe urmă se apucă să deschidă pe rînd pivniţele. Cînd ajunse la cea de-a douăsprezecea, se opri nehotărît la uşă, dar începu să-l chinuie întrebarea : „Ce-ar putea fi în pivniţa aceea ? !" Şi, în cele din urmă, deschise şi pivniţa cea de-a douăsprezecea : cînd colo — un antal în mijlocul pivniţei, strîns cu cercuri de fier, iar din el se strecură un glas :

— Pentru numele lui Dumnezeu, rogu-te, frate, mă prăpădesc de sete ; dă-mi un pahar de apă.

Feciorul de împărat luă un pahar de apă şi îl turnă în antal. Dar numai ce-l turnă, şi unul din cercuri îi şi plesni. Apoi auzi iarăşi glasul acela :

— Pentru numele lui Dumnezeu, frate, mă prăpădesc de sete ; mai dă-mi un pahar de apă.

Mezinul turnă încă un pahar de apă, iar la antal mai crăpă încă un cerc. Vocea din antal se auzi şi a treia oară :

— Pentru numele lui Dumnezeu, frate, mă prăpădesc de sete ; mai dă-mi un pahar de apă.

Fiul împăratului turnă încă un pahar de apă. Atunci plesni şi cel de-al treilea cerc, antalul se sfărîmă, iar dinlăuntru îşi luă zborul un zmeu, care, în drum, o răpi pe împărăteasă ducînd-o cu sine.

După aceea veniră slugile, însoţitoarele crăiesei, spuseră fiului de împărat cele întîmplate, iar mezinul nu mai ştia ce să facă de inimă rea. În sfîrşit, se hotărî să plece iarăşi în lume, ca s-o caute. Şi călătorind aşa prin

lume cale lungă, ajunse la o apă și, mergînd pe mal, văzu un pește mic care se zbătea într-o băltoacă. Cînd îl văzu pe mezin, peștișorul începu să-l roage :

— Pentru numele lui Dumnezeu, ca pe un frate te rog, aruncă-mă în apă, că odată și odată ți-oi fi de mare folos. Numai ia de pe mine un solzișor și, la nevoie, freacă-l puțin în degete.

Fiul împăratului ridică peștișorul, luă de pe el un solzișor, pe care îl înfășură într-o basma, iar pe peștișor îl zvîrli în apă. După un timp, mergînd așa prin lume, dădu peste o vulpe căzută într-o capcană. Cum îl zări, vulpea îi spuse :

— Pentru numele lui Dumnezeu, te rog ca pe un frate, scapă-mă din capcana asta, că și eu ți-oi fi de folos cîndva, numai ia de la mine un fir de păr, iar cînd vei fi la ananghie, freacă-l puțin între degete.

Mezinul luă de la vulpe un fir de păr și o scoase din capcană. Și iarăși, mergînd așa peste un munte, găsi un lup prins într-un laț. Și lupul cînd îl văzu, îi spuse :

— Pentru numele lui Dumnezeu, te rog ca pe un frate, desfă-mă din laț, că și eu ți-oi fi de ajutor la nevoie ; numai ia de la mine un fir de păr ; iar dacă te vei afla vreodată la o strîmtoare, freacă-l puțin între degete.

El luă un fir de păr de la lup, iar pe lup îl scoase din laț. După aceea, feciorul de împărat, călătorind iarăși multă vreme, întîlni un om și-l întrebă :

— Fii bun și spune-mi, frate, nu cumva ai auzit vreodată unde sînt palatele împăratului zmeilor ?

Omul îl îndreptă într-acolo, ba îi spuse chiar și timpul cînd ar fi nimerit să ajungă pe meleagurile acelea. Atunci fiul împăratului îi mulțumi și plecă înainte. Cu chiu, cu vai dădu de orașul zmeilor. Cînd intră în palatele lor, mezinul o găsi pe iubita sa. Amîndoi se bucurară foarte cînd se întîlniră și se sfătuiră ce să facă, ca să scape de acolo. În cele din urmă se înțeleseră să o ia la sănătoasa. Se pregătiră repede de drum, încălecară pe cai și — fugi duluță !

Cum se depărtară fugarii de palat, iată-l și pe zmeu că veni călare. Cînd intră în palat, ia-o pe împărăteasă de unde nu-i... Atunci îl întrebă pe cal :

— Ce facem mai întîi ? Mîncăm și bem, sau o luăm la drum ?

Calul îi răspunse :

— Ba mănîncă și bea ! O să-i ajungem, nu-ți fă grijă !

După ce mîncă, zmeul încălecă pe cal și mînă în urma lor. Cît ai clipi, îi și ajunse. Cum îi ajunse, o luă pe împărăteasă de la feciorul împăratului, iar acestuia îi spuse numai atît :

— Tu umblă cu Domnul ! Acuma te iert, fiindcă mi-ai dat apă în pivniță ; dar nu care cumva să te întorci, dacă ții la viață !

Mezinul porni ca pentru totdeauna ; dar neputîndu-se împotrivi inimii, se întoarse îndărăt ; iar a doua zi veni iar la palatul zmeului și o găsi pe împărăteasă stînd singură în palat și vărsînd lacrimi. Cînd se întîlniră și

se văzură din nou, amîndoi prinseră a se sfătui cum să fugă. Atunci feciorul de împărat îi spuse :

— Cînd vine zmeul, întreabă-l unde se află calul acela care fuge ca gîndul, şi spune-mi şi mie, ca să-l caut : poate aşa vom izbuti să fugim.

După aceasta, mezinul plecă de la palat. Cînd se întoarse zmeul acasă ea începu să-l linguşească, să se învîrtească ca titirezul în jurul lui şi să vorbească cu dînsul vrute şi nevrute ; iar în cele din urmă îi spuse :

— Da' ai un cal iute de tot ! De unde l-ai căpătat, zău ? !

Zmeul îi răspunse :

— Ehei, de unde l-am căpătat eu, nu poate să-l capete oricine. În cutare munte se află o babă, care are doisprezece cai la grajd, de nu ştii care-i mai frumos. Într-un colţ are un cal, parcă-i rîios, aşa arată. Acela este însă cel mai bun : îi frate cu calul meu. Cine-l capătă, poate călători în cer. Dar cine vrea să capete de la babă un cal, trebuie să slujească trei zile : baba are o iapă cu mînz pe care trebuie s-o păzeşti trei nopţi. Cel ce izbuteşte să păzească trei nopţi iapa şi mînzul, acela are dreptul să aleagă orice cal doreşte. Dar cine se năimeşte la babă şi nu păzeşte iapa şi mînzul trei nopţi, îşi pierde capul.

A doua zi, după ce plecă zmeul de acasă, veni feciorul împăratului şi fata îi spuse tot ce auzise. Atunci mezinul plecă în muntele acela la babă şi, ajungînd la dînsa, îi spuse :

— Ziua bună, babo !
Ea îi răspunse :
— Bună să-ţi fie inima, fătul meu, după cum ţi-i căutătura. Dar ce vînt te aduce pe la noi ?
El îi răspunse :
— Aş vrea să mă tocmesc cu simbrie la tine.
Baba zise :
— Bine, fătul meu. Dacă timp de trei zile ai să-mi păzeşti iapa, am să-ţi dau un cal — oricare, după voia ta ; dar dacă n-ai s-o păzeşti, îţi voi lua capul.
Pe urmă baba îl duse în mijlocul curţii, împrejurul căreia se afla par lîngă par, şi în fiecare par — cîte un cap de om ; numai un par n-avea cap, şi acesta striga mereu :
— Dă-mi, babo, un cap !
Baba îi arătă toate acestea şi-i spuse :
— Vezi, toţi ăştia s-au tocmit la mine şi n-au putut păzi iapa.
Dar feciorul împăratului nu se sperie, ci rămase la babă s-o slujească. Cînd se lăsă seara, mezinul încălecă pe iapă şi hai la cîmp ! iar mînzul fugea pe lîngă mă-sa. El rămase călare pe iapă ; dar către miezul nopţii i se făcu somn şi adormi ; iar cînd se trezi, se văzu încălecat pe un butuc ; şedea călare, cu căpăstrul în mînă. Cînd văzu una ca asta, mezinul rămase uimit şi sări să caute iapa. Căutînd-o aşa, ajunse la o apă. Cum dădu cu ochii de ea, mezinul îşi aduse aminte de peştişorul pe care îl aruncase din băltoacă în apă.

Atunci scoase din basma solzul de la dînsul, îl frecă puțin între degete, iar peștișorul se și ivi deodată la fața apei.

— Ce-i, frate ?

El îi răspunse :

— Am pierdut iapa babei și nu știu unde-i.

Peștișorul îi spuse :

— Uite-o printre noi, s-a prefăcut în pește, iar mînzul în peștișor. Dă cu căpăstrul prin apă și strigă : „Hi, iapa babei".

Atunci mezinul lovi cu căpăstrul apa și porunci : „Hi, iapa babei !" Ea se prefăcu într-o clipă în iapă, așa cum fusese, și ieși împreună cu mînzul la mal. El îi puse căpăstrul în cap, o încălecă și — hai acasă ! iar mînzul pe lîngă mă-sa. Cînd ajunse acasă, baba dădu slugii să mănînce, iar pe iapă o băgă în grajd și, tot lovind-o cu vătraiul, îi strigă :

— În pește, mîrțoagă, hai !

Iapa îi răspunse :

— Eu m-am prefăcut în pește, dar peștii îi sînt prieteni și m-au oblicit.

Atunci baba, iarăși :

— Dacă-i așa, prefă-te în vulpe !

Înainte de a se înnopta, feciorul de împărat încălecă pe iapă și — hai la cîmp ! iar mînzul alerga pe lîngă mă-sa. Rămase tot timpul călare, iar către miezul nopții îl cuprinse somnul și adormi pe iapă ; cînd se trezi se pomeni călare pe un butuc. Ședea cu căpăstrul în

mîini. Cînd se văzu astfel, nu mai ştia ce să facă de uimire. Dădu să caute în goană iapa babei. Dar cît ai clipi, îi veniră în minte spusele babei către iapă. Scoase din basma părul de vulpe, îl frecă uşor între degete, iar vulpea se ivi pe loc în faţa lui :

— Ce-i, frate ?

Mezinul îi spuse :

— Mi-a fugit iapa babei şi nu ştiu unde-i.

Vulpea îi răspunse :

— Uite-o printre noi, s-a prefăcut în vulpe, iar mînzul în căţelandrul ei. Loveşte cu căpăstrul în pămînt şi strigă : „Hi, iapa babei !" iar vulpea se prefăcu în iapă, cum şi fusese, şi răsări deodată cu mînzul în faţa lui. Atunci el îi puse căpăstrul în cap, o încălecă şi — hai acasă ! iar mînzul pe lîngă mă-sa. Cînd ajunse acasă, baba aduse slugii de prînzit, iar pe iapă o băgă numaidecît în grajd şi o tot lovea cu vătraiul, boscorodind :

— În vulpe, mîrţoagă, hai !

Ea îi răspunse :

— În vulpe m-am prefăcut, dar vulpile i-s prietene şi m-au spus.

Atunci baba urmă :

— Dacă-i aşa, prefă-te în lupoaică !

Înainte de a se înnopta, feciorul împăratului încălecă pe iapă, şi hai la cîmp ! Iar mînzul pe lîngă mă-sa. Şezu tot timpul aşa încălecat ; dar spre miezul nopţii îi veni somnul şi adormi pe iapă. Cînd se trezi, ce să vezi ? Era încălecat pe un butuc şi în mîini ţinea căpăs-

trul. Cînd văzu una ca asta, nu ştia ce să mai facă de uimire şi sări ca ars să caute iapa babei. Dar numaidecît îi veniră în minte spusele babei către iapă. Scoase din basma părul de lup şi-l frecă lin între degete, iar lupul se ivi dintr-o dată în faţa lui :

— Ce-i, frate ?

Mezinul îi răspunse :

— Mi-a scăpat iapa babei şi nu ştiu unde o fi.

Lupul îi spuse :

— Uite-o printre noi, s-a prefăcut în lupoaică, iar mînzul în lupuşor. Loveşte cu căpăstrul în pămînt şi porunceşte : „Hi, iapa babei !" iar lupoaica se prefăcu în iapă, cum şi fusese, şi răsări deodată cu mînzul în faţa lui. Atunci feciorul împăratului puse căpăstrul în capul iepei, şi — hai acasă ! iar mînzul pe lîngă mă-sa. Cînd ajunse acasă, baba dădu slugii prînzul, iar pe iapă o băgă la grajd, şi, tot lovind-o cu vătraiul, o probozea :

— În lupoaică, mîrţoagă, hai !

Iar iapa îi răspunse :

— În lupoaică m-am prefăcut, dar lupii i-s prieteni şi m-au pîrît.

Atunci baba ieşi înaintea feciorului de împărat şi acesta îi spuse :

— Ei, babo, eu te-am slujit cinstit ; acum dă-mi simbria după cum ne-a fost tocmeala.

Baba îi răspunse :

— Fătul meu, tocmeala-i sfîntă. Uite, din doisprezece cai, alege-l pe care-l vrei.
Mezinul spuse babei :
— Ce să aleg ? Dă-mi-l pe cel rîios din colț. Nu-s de mine caii cei frumoși !
Atunci baba caută să-l întoarcă în hotărîrea lui :
— Cum să iei gloaba ceea răpciugoasă, cînd am atîția cai frumoși ?
Dar el o ținu într-una pe a lui, spunînd :
— Dă-mi-l pe cel ales de mine, după cum ne-am tocmit.
Neavînd încotro, baba îi dădu mezinului mîrțoaga cea răpciugoasă. Astfel sluga se despărți de stăpînă și plecă ducînd de căpăstru calul căpătat drept simbrie. Cînd ajunse cu dînsul într-o pădure, feciorul împăratului îl țesălă și-l dichisi, încît calul prinse a luci de parcă ar fi avut păr de aur. Atunci el îl încălecă și-l îndemnă la fugă, iar armăsarul zbură ca pasărea cerului și-ntr-o clipită îi duse în fața palatelor zmeului. De cum intră înăuntru, craiul spuse împărătesei :
— Pregătește-te cît mai repede !
Făcură la iuțeală pregătirile de drum, încălecară amîndoi pe calul acela și — hai la drum cu Dumnezeu înainte ! Puțin după aceea, cînd sosi zmeul și văzu că împărăteasa nu-i, grăi către calul său :
— Ce facem acum ? Să mîncăm și să bem, ori s-o luăm la goană ?

— Mănînci nu mănînci, bei nu bei, gonești nu gonești, tot n-ai să-i ajungi !

Cînd auzi zmeul una ca asta, se zvîrli numaidecît pe cal și — mînă, băiete ! Iar fugarii, cînd îl văzură pe zmeu cum mîna în urma lor, se speriară. Mezinul începu să dea pinteni calului ca să alerge mai repede. Dar calul spuse către stăpînii săi :

— Nu vă speriați, n-avem nevoie să fugim !

Cînd zmeul era gata-gata să-i ajungă, calul zmeului strigă către armăsarul care-l ducea ca gîndul pe crăișor împreună cu împărăteasa lui :

— Pentru numele lui Dumnezeu, frate, așteaptă-mă puțin, altfel îmi dau sufletul gonind după tine.

Iar acesta îi răspunse :

— De ce ești prost și porți în spate zmeul ! Ridică-te mai degrabă pe picioarele de dinapoi, trîntește-l de-o piatră, și hai cu mine !

Cînd auzi sfatul acesta, calul zmeului își scutură capul cu putere, se înălță pe picioarele de dinapoi și-l izbi pe zmeu de pietrele drumului. Acesta se prefăcu în mici fărîme, iar calul său se alătură de armăsar. Atunci împărăteasa îl încălecă, și amîndoi soții ajunseră cu bine în crăiia păunițelor și rămaseră acolo împărățind, cît le-a fost veacul.

În românește de
M. SEVASTOS și D. GĂMULESCU

Fata pescarului

DEMULT, DEMULT trăiau pe o insulă un pescar și femeia lui. Și aveau o preafrumoasă fată, pe nume Cin. Mama o iubea mai mult decît își iubea viața, iar tatăl — un om rău — nici măcar nu-și amintea de ea.

Odată; pescarul și femeia lui s-au dus în larg, să prindă pește. De trei ori au azvîrlit năvodul și de trei ori l-au scos gol. Iar de fiece dată pescarul a grăit în dușmănie :

— Pești blestemați ! Pierire-ați cu toții !

Dar altfel vorbea femeia :

— Barem un peștișor de-am prinde, să-i țină fetiței de prînz !

Și iacă, trăgînd la amiază năvodul, au văzut în năvod licărind un singur pește.

— N-om vinde peștișorul ăsta, i-l lăsăm fetiței, a spus mulțumită femeia pescarului.

— Iaca na, s-a mîniat pescarul. Am să-l mănînc chiar eu.

Din nou au aruncat năvodul şi, dacă l-au scos, au prins tot un peştişor.

— Pe ăsta i-l păstrăm negreşit fetiţei, a spus femeia.

— Nici gînd, a grăit pescarul. Las' să-şi facă zeamă de frunze. Şi pe ăsta am să-l mănînc tot eu !

Încă o dată a zvîrlit pescarul năvodul şi din nou tot un peştişor a scos.

— Ei, pe ăsta, fără doar şi poate, i-l fierb fetiţei ! a spus femeia şi s-a întins după peştişor.

— Nu cuteza să pui mîna pe el ! a răcnit pescarul, şi-atît de aprig şi-a împins femeia, că ea nu s-a mai putut ţine, a căzut în mare şi s-a dus la fund.

Dar n-a murit, sărmana, ci s-a preschimbat într-o uriaşă broască ţestoasă. Pescarul însă, dacă s-a-napoiat în sat, a spus că femeia i se înecase.

Zile şi nopţi în şir a plîns biata Cin, cu gîndul la buna ei mamă.

Aşa a trecut un an, iar pescarul s-a căsătorit pentru a doua oară cu o vecină. Nici prin minte nu i-a dat că vecina era cea mai haină femeie de pe pămînt.

Noua nevastă a pescarului avea o fată, dar atît de pocită şi de ciupită de vărsat, încît pînă şi maimuţele pădurii se-nspăimîntau, văzînd-o.

Şi, chiar de la bun început, maştera şi fiica ei n-au putut-o suferi pe frumoasa şi harnica Cin. Au rînduit-o să muncească pentru ele, toată vremea o certau, ba o mai şi băteau.

Şi, iacă, într-un rînd, cum maştera o bătuse pe Cin, s-a dus biata fată la malul mării, s-a aşezat acolo pe un bolovan şi a prins a plînge cu negrăită jale.
Deodată, ce să vadă ? La picioarele ei se ivise o broască ţestoasă. Şi se uita ţestoasa la fata care plîngea şi lacrimi grele-i picurau din ochi.
Atunci şi-a dat seama Cin că broasca era maică-sa, s-a pus în genunchi şi strîngînd-o în braţe, a început să o sărute.

Din ziua aceea, seară de seară, înaintea asfinţitului, a prins Cin a veni la malul mării, de se întîlnea cu broasca ţestoasă.
Tare s-a mirat maştera, întrebîndu-se unde tot pierea zilnic fata. S-a apucat să o urmărească pe Cin. Iar dacă şi-a văzut fiica vitregă mîngîind broasca ţestoasă, şi şi-a mai dat seama şi cu cîtă gingăşie o privea ţestoasa, a priceput femeia cam cine era broasca.
Şi-a hotărît atunci maştera s-o facă pe mult nesuferita-i fiică vitregă să-şi ia lumea în cap.
A copt maştera nişte lipii tare uscate, le-a pus sub saltea şi s-a culcat. Şi, numai ce-a intrat pescarul în colibă, că femeia a prins a se suci pe o parte şi pe alta.
Au început lipiile uscate să trosnească sub saltea şi vicleana maştera a început să geamă :

Pe stînga mă-ntorc— oscioarele-mi pîrîie !
Pe dreapta mă-ntorc — oscioarele trosnesc !
Of, of, curînd o să mă ia moartea !
Of, of, curînd, curînd o să mă ia moartea !

— Ce să fac să te pun pe picioare? întrebă pescarul. Răspunde femeia:

— O lingură de supă de broască țestoasă să sorb și mă pun pe picioare. Du-te la malul mării, acolo foiesc într-una țestoasele.

Și s-a dus pescarul la malul mării, s-a uitat pe nisip — pe nisip ședea Cin și, lîngă ea, o uriașă broască țestoasă.

S-a furișat pescarul către țestoasă; a izbit-o cu vîsla și a ucis-o. Amar a plîns fata, s-a zvîrlit peste broasca ucisă, a prins s-o îmbrățișeze și s-o sărute...

Dar tatăl a îmbrîncit-o cît colo, a săltat broasca în spinare și s-a și îndreptat către casă.

Dacă și-a văzut femeia bărbatul venind cu broasca moartă în spinare, odată a sărit de pe rogojină și-a zis:

— Hai, că m-am făcut bine; zvîrle țestoasa cîinilor flămînzi!

Și omul chiar așa a făcut — a așteptat seara și-a lepădat broasca la marginea satului. Dar cîinii nu s-au putut apropia de țestoasă, că Cin și ajunsese lîngă ea. Și cu nespusă băgare de seamă a adus Cin broasca țestoasă acasă, a săpat o groapă lîngă poartă, și și-a înmormîntat mama.

Cît a fost noaptea de lungă, amar a plîns Cin. Iar dimineața, numai ce s-a ridicat soarele un pic, că fata a auzit deodată clinchet de zurgălăi.

A dat fuga din colibă și a văzut că pe mormîntul maică-si crescuse un minunat manghier [1]. Roadele-i erau toate de aur și de argint. Adierea vîntului mișca crengile și manghele se apropiau unele de altele, clinchetind peste seamă de frumos.

Tot satul s-a repezit către coliba pescarului și se uita la pomul minunat.

În astîmp s-a auzit sunet de corn vînătoresc și hămăit de cîini. Pleca împăratul în junglă să vîneze elefanți sălbatici. Drumul trecea pe lîngă coliba pescarului.

Cînd ajunse în dreptul neobișnuitului copac, întrebă împăratul:

— Ale cui îs manghele astea minunate?

— Copacu-i al fiicei mele, milostive împărate, a strigat măștera. Ea l-a crescut!

— Ia arată-mi-o, rogu-te, pe fiica ta! a poruncit împăratul. E vrednică de răsplată...

Zorită, fiica măștera i-a ieșit înainte și s-a plecat pînă la pămînt.

— Al tău e copacul? a întrebat împăratul.

— Al meu, preabunule stăpîn, al meu...

— Rupe-mi atunci zece manghe de aur și zece manghe de argint, că te voi răsplăti din belșug.

S-a îndreptat fata măștera către copacul minunat și-a prins a-l scutura. Dar, cît s-a străduit, nici un rod n-a

[1] Manghier, arbore ale cărui fructe, manghe, sînt comestibile (n.t.).

picat de pe crengi. Ba, mai mult, încetară să şi clincheteaască. Atunci fiica femeii haine s-a grăbit să se urce în copac şi a încercat să rupă manghele de pe crengi. Dar, numai ce le atingea, că roadele îndată păleau, se veştejeau şi se boţeau.

S-a posomorît împăratul şi-a grăit cu mînie :

— Coboară, mincinoaso, pe pămînt ! Nu-i al tău copacul. Vreau să ştiu totuşi ale cui sînt manghele astea de argint şi de aur.

Atunci i-a ieşit înainte Cin, şi-a dat cuvînt :

— O, copacul meu ! Dă-mi, rogu-te, zece manghe de aur şi zece de argint.

Şi bine nici n-a început a grăi, că i-au şi căzut la picioare zece manghe de aur şi zece de argint.

— Iată adevărata stăpînă a copacului ! a spus împăratul, şi a poruncit slugilor s-o urce pe Cin pe elefantul său. Pornim acum la palat — a vestit împăratul. Şi peste trei zile vom face nunta.

Îndată după plecarea împăratului şi a alaiului său, maştera a pus mîna pe un topor şi-a prins a reteza copacul cu manghe de argint şi de aur. Cînd a căzut copacul, un cuc şi-a luat zborul dintr-o scorbură săpată-n trunchiul său şi a pornit pe urmele alaiului împărătesc.

Împăratul s-a ţinut de cuvînt. După trei zile, fiica pescarului îi era soţie.

Auzind una ca asta, maştera a hotărît să sfîrşească o dată cu fiica ei vitregă, să se scape de ea. Îndată i-a

poruncit fiicei sale bune să sape în mijlocul colibei o groapă tare adîncă, iar ea s-a dus la Cin. A venit la palat, şi-a îmbrăţişat fiica vitregă şi, cu vorbe dulci, i-a grăit cam aşa :

— Atît ni-i de urît, că nu putem trăi fără tine. Vino să stai la noi barem trei zile !

Fata vitregă a dat crezare cuvintelor maşterei şi-a plecat spre satul ei de baştină. Împreună au venit acasă ; maştera a prins a aşterne tot felul de bunătăţi pe masă. Au mîncat ele ce-au mîncat, cînd, deodată, maştera şi-a scăpat lingura în groapă.

— Stai c-o scot îndată ! a spus fata pescarului, şi-a sărit în groapă după lingură.

Cît ai clipi, maştera a luat ceaunul cu apă clocotită şi l-a deşertat în groapă. Dar, încă înainte de a atinge haina ceaunul, cucul a cîntat de trei ori afară, în curte. Apa clocotită s-a preschimbat pe loc în apă obişnuită, iar Cin s-a făcut nevăzută. În locul ei, un pescăruş şi-a luat zborul din groapă.

Au trecut apoi cinci zile, iar împăratul şi-a trimis slugile după soţia lui. Văzînd trimişii împăratului, maştera a spus :

— Stăpîna a poruncit s-o aşteptaţi la răscrucea celor patru drumuri.

Auzind aşa, au plecat slugile către răscruce. Iar în vremea asta, maştera şi-a îmbrăcat fiica în rochia bletei Cin, i-a înfăşurat faţa cu o năframă de mătase şi a înfăţişat-o trimişilor împărăteşti.

Slugile împăratului au urcat fata hainei cu nespusă luare-aminte şi sfială pe elefantul împodobit cu aur, şi în mare grabă au făcut cale întoarsă.

Împăratul îşi aştepta tare nerăbdător soţia. A dat poruncă slugilor să se urce în cel mai înalt palmier şi să pîndească de acolo drumul. Iar cînd elefantul, purtînd în spinare fiica maşterei, s-a ivit la mare depărtare, slugile s-au îndreptat către împărat şi, cu nespusă bucurie au dat glas :

— O, stăpîne, bucură-te şi te veseleşte ! Doamna noastră păşeşte în clipa asta peste pragul palatului. Fericit peste poate, împăratul s-a grăbit să iasă în întîmpinarea soţiei. Cînd a înlăturat năframa ce-i acoperea faţa, o dată a răcnit cu aprigă mînie :

— Cine eşti tu, femeie ?

— Oare nu mă cunoşti, stăpîne ? Sînt plecata ta soţie — a răspuns fiica maşterei.

— Minţi, femeie ! a strigat din nou împăratul. Minunatul chip al soţiei mele este asemenea lalelei, iar faţa ta e ca drumul bătut de tălpile elefanţilor !

— O, stăpîne — a spus fiica maşterei — cît am fost la mine-n sat m-a păscut un mare necaz ! M-am îmbolnăvit de vărsat, chipul mi s-a stricat şi urîţit... Dacă mă alungi, am să mor de amărăciune...

— Nu, nu semeni cu soţia mea ! a grăit împăratul. Soţia mea are ochii limpezi, mari şi liniştiţi, întocmai ca un lac în zorii zilei. Ochii tăi sînt tulburi şi neliniştiţi.

— O, stăpîne, mi-era teamă că nu mă vei mai iubi, şi-atît am plîns, de mi s-au tulburat ochii.

— Bine, a mai zis împăratul. Soţia mea-i o straşnică ţesătoare. Dacă tu eşti Cin, ţese-mi pînă-n zori pînză pentru un veşmînt.

A intrat fata maşterei în încăperea războaielor, s-a apropiat de fus şi a început a plînge. Niciodată-n viaţă nu muncise şi aştepta acu'-nspăimîntată ca minciuna să-i fie dată-n vileag.

Şi, iată, odată se iveşte un pescăruş la fereastră! Se aşază înaintea furcii şi, cu ciocul şi picioruşele, prinde a toarce cu iscusinţă. Pasărea aceea era Cin. Auzise dorinţa bunului ei soţ şi, pentru a-i bucura inima, hotărîşe să toarcă ea caierul şi să-i ţeasă un veşmînt.

Ca vrăjită urmări fata cea rea a maşterei munca păsăruicii. Dar cînd sfîrşi, mincinoasa luă fusul, izbi cu prîsnelul păsărica şi o ucise. Apoi, chemîndu-l pe bucătar, spuse:

— Frige păsărica asta şi du-i-o împăratului la cină!

Aşa spunînd, a apucat veşmîntul făcut de Cin pentru împărat, a dat o fugă la acesta şi i-a grăit:

— Stăpîne, ţi-am îndeplinit dorinţa! Ia priveşte ce îmbrăcăminte ţi-am ţesut şi cusut.

A privit împăratul şi s-a mirat: aşa ţesea doar Cin. Cînd s-a aşezat la cină, sluga i-a adus pe o tavă de aur friptura de pasăre.

Fiica maşterei a grăit:

— Pasărea asta nerușinată a vrut să mă-mpiedice să-ți țes veșmîntul, așa că am ucis-o și-am poruncit să-ți fie înfățișată la cină.

În clipa aceea împăratul auzi de la mare depărtare cîntecul sfîșietor al unui cuc și i se făcu milă de păsărică, și n-o mîncă, și-i porunci slugii să ducă tava.

— Zvîrle-o pisicilor din curte! a strigat fiica maș-terei, în urma slugii.

Cînd a luat tava, sluga a auzit și ea jalnicul cîntec al cucului. Și atît de milă i s-a făcut de păsărică, încît n-a zvîrlit-o pisicilor, ci a îngropat-o în apropierea palatului.

În zorii zilei, slugile din curte zăriră lîngă palat un gutui rotat. Cu toate s-au întrebat cum de-a putut crește gutuiul atît de mare și de frumos într-o singură noapte. Doar o singură slugă știa că pescărușul fusese îngropat acolo.

O biată bătrînă a trecut după o vreme pe lîngă palat. Și dacă s-a așezat la umbra gutuiului, o poamă mare i-a căzut la picioare.

„Zeii mi-au trimis o cină gustoasă" — și-a spus băbuța. Dar uitîndu-se ea la coroana gutuiului, a văzut că poa-mele sînt cu desăvîrșire verzi. Am s-o pun într-o oală, și-acolo s-o coace, a hotărît bătrîna.

Zis și făcut.

În zorii zilei următoare, devreme tare, s-a dus băbuța după vreascuri în pădure.

Şi tare mirată a rămas cînd s-a întors. În sărăcăcioasa-i colibă toate se aflau rînduite, era măturat şi găsi pînă şi vatra încinsă. Ce minune mai era şi asta ?

Hotărî băbuţa să afle cine o ajută.

A doua zi la răsăritul soarelui, se prefăcu din nou că pleacă în pădure, dar se piti după uşă, să privească printr-o crăpătură la ce se petrecea în colibă.

Şi numai ce-au prins razele soarelui a lumina pămîntul, că îndată băbuţa a văzut cum din oală s-a înălţat o fată micuţă. Fetiţa a început apoi a creşte şi-ntr-o clipă s-a prefăcut într-o femeie tînără, de o nemaivăzută frumuseţe.

„Dar asta-i stăpîna noastră, soţia împăratului!" şi-a zis băbuţa şi-a dat o fugă pînă la palatul împărătesc. Cel dintîi pe care l-a văzut la palat a fost bucătarul.

— Domnule bucătar — a strigat băbuţa — rogu-te tare să vii degrabă pînă la coliba mea!

Cînd s-a apropiat de coliba băbuţei şi-a privit prin crăpătura uşii, bucătarul nu şi-a crezut ochilor: soţia împăratului mătura coliba.

Multă vreme au sfătuit-o pe Cin şi bucătarul, şi băbuţa să se întoarcă la palat. Iar cînd s-a întors, împăratul a strigat cu bucurie:

— O, soţia mea, te-ai făcut frumoasă la loc!

Dar în clipa aceea s-a ivit şi fiica meşterei. A îmbrîncit-o pe Cin şi-a strigat:

— Nu tu, eu sînt soţia împăratului ! Eşti o vrăjitoare şi mi-ai furat chipul ! O, soţul meu, porunceşte ca vrăjitoarea să fie azvîrlită-n cuşca leoparzilor !

Atunci a grăit Cin :

— Să se facă dreptate după obiceiul străbun ! Daţi-ne două spade să ne luptăm ! Cel ce are dreptate învinge întotdeauna.

Împăratul n-a mai stat pe gînduri şi-ndată a poruncit să se aducă două spade : una de lemn şi alta de oţel. Fata meşterei s-a năpustit şi-a apucat spada de oţel. Iar fata pescarului, sprijinită-n spada de lemn, a grăit :

— Mai puternic decît spada-i adevărul. În mîinile celui ce ţine adevărul, spada de lemn se dovedeşte mai tare decît cel mai tare oţel.

Fata meşterei a învîrtit spada şi-a izbit cu toată puterea în soţia împăratului. Dar spada nu i-a făcut nici un rău frumoasei Cin. Îndată ce-a atins-o, spada de oţel s-a muiat mai abitir decît fulgul de lebădă.

Şi toţi cei de faţă au strigat cu bucurie :

— Iat-o pe adevărata noastră stăpînă ! Iată soţia împăratului !

Fiica meşterei a văzut că adevărul fusese dat în vileag şi a rupt-o la fugă.

Atunci Cin a aruncat în urma ei spada de lemn. Şi numai ce-a atins-o spada, că mincinoasa răuvoitoare a căzut pe loc, despicată în două.

Aşa s-a săvîrşit dreapta judecată.

Iar împăratul şi fiica pescarului au trăit de atunci în iubire şi fericire. În grădina lor s-a aşezat şi cucul. Cum o vedea pe soţia împăratului, cum începea cucul să cînte vesel. Şi-ntr-atît l-au îndrăgit şi împăratul şi Cin, încît au poruncit slugilor să-l hrănească de pe o tavă de aur cu seminţe alese şi să-l adape, dintr-o cupă de argint, cu apă de izvor.

În româneşte de
VL. COLIN ŞI R. MAIER

Cei patru surzi

STAREȚUL UNEI MĂNĂSTIRI i-a grăit odată slugii sale :

— Șoarecii gospodăresc prin hambarele noastre. Du-te pînă-n sat și adu o pisică !

Sluga era cam tare de ureche. De aceea, văzînd în sat o fetiță care legăna un prunc, i-a spus :

— Starețul mi-a poruncit, nu știu de ce, să-i aduc la mănăstire o bibilică.

Dar fetița, și ea cam fudulă de urechi, a țipat :

— Fetică ? Ce fetică ?... Pentru nimic în lume nu-mi dau surioara !

Și, tare mînioasă, a ridicat mîna să-l lovească. Atunci s-a burzuluit sluga și-a răcnit :

— Păcătoaso ! Cutezi să-nfrunți un slujitor al domnului ?

Și, îmbrîncind fetița, a făcut cale-ntoarsă.

Îndată fetița a dat fuga pînă la maică-sa, care era și ea surdă ca o ciubotă, și i-a spus :

— Starețul a poruncit, nu știu de ce, să-i ducem fetica la mănăstire.

Mama cea surdă s-a năpustit în grădină. Lungit pe-o rogojină, la umbra unui tamarin[1], bărbatul ei — tot fudul de ureche — se juca acolo cu pisica.

— Gătește-te de drum! i-a spus femeia. Stareţul a poruncit, nu știu de ce, să-i ducem la mănăstire viţica.

— Bine, i-a răspuns surdul. Pisica? Fie și pisica! Dacă-i vorba de slujitorii domnului, nimic nu-mi pare prea scump.

Și vorbind așa, a luat pisica și-a pornit către mănăstire. Stareţul a văzut ţăranul venind cu pisica și atunci le-a spus călugărilor:

— Știţi, nimeni nu-mi împlinește poruncile mai bine decît sluga noastră cea surdă!

În românește de
VL. COLIN ȘI R. MAIER

[1] Tamarin — copac ce ajunge pînă la 25 m înălţime (n.t.).

Oala scufundată

TRĂIA ODATĂ în India un brahman. Cică era cel mai leneş om de pe lume. Nu voia să muncească şi se hrănea doar cu ceea ce primea de pomană de la oamenii buni la inimă.

Şi a fost odată o zi fericită, cînd brahmanul a putut strînge de prin fel de fel de case o oală mare, mare, plină cu orez. În drum spre casa lui, s-a oprit brahmanul cel leneş să-şi tragă sufletul pe malul unui rîu adînc şi, punîndu-şi dinainte oala cu orez, s-a întins la soare şi a prins a visa :

„Bine-ar fi dacă ar da o secetă şi s-ar prăpădi toată recolta ! Atunci s-ar lăţi foametea, şi, pentru o oală mare şi plină cu orez ca a mea, aş primi nu mai puţin de trei rupii. Cu trei rupii mi-aş lua o capră. Capra mi-ar face o turmă de iezi. Am să vînd apoi iezii să-mi iau o bivoliţă. Bivoliţa va face viţei, viţeii or creşte bivoli. Iar de bivoli au nevoie cu toţii, de la zamindar [1] şi pînă la ţăran. Cu banii pe care-i iau pe bivoli îmi

[1] Zamindar — moşier (n.t.).

cumpăr niște cai. Caii mi-or face mînji. Cînd au să se facă mari, firește, am să-i vînd și am să-mi cumpăr o ditai casă, cu grădină umbroasă. În grădină sub fiecare pom, au să zburde sumedenie de papagali de toate culorile. Apoi am să mă-nsor cu o fată de brahman, care are să-mi aducă multă zestre. Și vom avea un fecior vesel, un fecior frumos. Cînd va mai crește, mă voi așeza în grădină sub un palmier umbros și-i voi striga :

— O, copile, vin degrabă să te legăn pe genunchi !

Feciorul va alerga către mine, se va împiedica, va cădea și se va porni pe plîns. Atunci îi voi striga neveste-mi :

— Femeie, ridică odată copilul ! Oare nu vezi că s-a lovit'?

Numai că, vezi, femeia se va fi luat cu vreo treabă și nu va auzi că am strigat-o. Atunci nu mă voi putea stăpîni, voi sări și voi trage un picior : „Na, ține !" Și, uitînd de toate, brahmanul sări cît colo și izbi cu piciorul în oală, din răsputeri. Oala, de bună seamă, se răsturnă în apă și căzu la fund. Nici cioburi nu s-au ales din ea.

De atunci se spune că visele leneșului nu fac nici cît o oală scufundată.

În românește de
VL. COLIN și R. MAIER

Ceaşca fermecată

TRĂIA CÎNDVA într-un sat un ţăran sărac, pe care-l chema Somilak. Muncea zi şi noapte pentru zamindar, dar de mîncat mînca doar frunze tocate şi rădăcini.

Şi-ntr-un rînd, i-a spus femeia lui :

— Du-te-n pădure şi caută niscai rădăcini bune de mîncat, că eu, de foame, nici pe picioare nu mă mai pot ţine.

Şi s-a dus Somilak în pădure, s-a căţărat într-un smochin şi-a prins a culege smochine, cînd a văzut deodată două cești atîrnînd de crengi : una era de lemn, cealaltă de lut, şi amîndouă erau acoperite cu niște capace.

„Ia să iau eu o ceaşcă, şi-a zis Somilak. A mea s-a hîrbuit de tot."

A luat el ceaşca de lemn şi şi-a vorbit singur :

— Dinspre ceaşcă, puţin s-o bucura femeia. Dacă i-aş aduce în ceaşcă şi o pîinişoară, atunci da, ar fi altceva.

Şi bine nu şi-a sfîrşit vorba, că odată s-a ridicat capacul şi Somilak a văzut în ceaşcă o lipie de orez.

— Asta noroc ! a strigat el, sărind din copac. Am să-i duc femeii lipia şi s-o mai înzdrăveni şi ea. Păcat doar că nu mai e încă o lipie în ceaşcă. Atunci ştiu că aş fi mîncat şi eu pe cinste !

Şi bine nu şi-a sfîrşit vorba, că odată s-a ridicat din nou capacul şi-a văzut în ceaşcă încă o lipie.

„Într-adevăr, e o ceaşcă fermecată ! pricepu atunci Somilak. Trebuia să nu-i fi cerut o pîinişoară, ci un picior de gîscă friptă."

Şi bine nu şi-a sfîrşit vorba, că odată s-a ridicat capacul şi Somilak a şi văzut în ceaşcă piciorul de gîscă friptă.

S-a ospătat Somilak cu pîinişoara, s-a ospătat cu piciorul de gîscă şi-a pornit-o spre casă. Mergea, se bucura şi cînta.

Drumul trecea pe lîngă casa zamindarului. Şi, auzindu-l zamindarul pe Somilak cîntînd cîntece de voie bună, strașnic s-a mirat. Vezi că niciciînd nu-ntîlnise țărani veseli în satul lui.

— Ei, tu, de colo ! a strigat zamindarul. Vreau să-ți vorbesc !

Şi dacă țăranul i-a intrat în casă, l-a întrebat zamindarul :

— Ce-ai de te veseleşti şi ce-ți veni să cînți ?

— A dat fericirea peste mine : am găsit în pădure o ceaşcă fermecată !

— Ia arată-mi-o şi mie !

A aşezat Somilak ceaşca pe un covor şi-a zis :

— Doresc o prepeliță friptă !

A sărit capacul ceștii și a văzut zamindarul în ceașcă prepeliţa friptă. De lăcomie, au prins a-i tremura mîinile și-un singur gînd a pus stăpînire pe el : „Cum să fac să am o ceașcă dintr-asta ?“

Atunci a luat prepeliţa și-a grăit :

— Ia adu tu din cămară o cană cu vin, că vreau să mă pun la masă !

Pînă să caute Somilak cana în cămară, a pitit zamindarul ceașca fermecată și-a așezat în schimb, pe covor, una de rînd, dar întru totul asemănătoare.

A adus Somilak cana cu vin, a pus-o pe covor și-a zis :

— Cu voia ta, stăpîne, acum mă duc acasă. Mi-i femeia flămîndă.

A luat ceașca și tot într-o fugă a ţinut-o pînă ce a ajuns la coliba lui. Acolo, lihnită, femeia de-abia mai avea putere să-l aștepte.

— Bucură-te, nevastă ! Vei mînca, în sfîrșit, tot ce poftești.

Și, punînd ceașca jos, a rostit cu glas tare :

— Vreau o prepeliță friptă !

Dar capacul ceștii nici că s-a clintit.

S-a mirat Somilak :

„De ce oare nu mă mai ascultă ? Ia să mai încerc o dată !“

Şi din nou a poruncit :
— Vreau o prepeliţă friptă !
Dar capacul tot nu s-a clintit.
— Ce-i cu ceaşca mea ? s-a supărat Somilak. Cînd eram la zamindar asculta de tot ce-i spuneam, şi-acu' nu mă mai ascultă de fel.
— I-ai arătat-o zamindarului, va să zică ? a întrebat femeia.
— I-am arătat-o şi l-am şi cinstit cu o prepeliţă.
Femeia a prins a plînge.
— Zamindarul ţi-a furat ceaşca şi ţi-a strecurat în locul ei una de rînd !
Atunci Somilak a zis :
— Nu plînge ! Pe craca smochinului mai atîrnă o ceaşcă şi, iacă, îndată mă reped după ea.
Şi s-a repezit el în pădure, a luat din smochin ceaşca de lut şi-apoi, hai acasă. Iar mergea vesel şi din nou cînta.
Auzind zamindarul cîntecele, a privit pe fereastră, şi cînd colo, iacă, acelaşi ţăran ! Doar că nu mai ţinea-n mînă o ceaşcă de lemn, ci una de lut, acoperită şi ea c-un capac.
„Cum de are încă o ceaşcă fermecată ? s-a întrebat hoţomanul de zamindar. Fermecată, fireşte, că altminteri nu i-ar arde de cîntat."
Şi-a poftit zamindarul să pună mîna şi pe ceaşca asta. L-a chemat el, aşadar, pe Somilak şi i-a zis :

— Ce fel de ceaşcă-i aia ? Vinde-mi-o mie...
I-a răspuns Somilak :
— Nu pot, stăpîne. Ceaşca asta-i mai de preţ decît banii, mai scumpă decît mărgăritarele.
S-a încruntat zamindarul :
— Aşa, nu vrei s-o vinzi ? Atunci ai să mi-o dai de pomană !
Şi, grăind aşa, s-a năpustit şi-a ridicat capacul ceştii. Şi douăzeci de pumni zdraveni au zburat atunci îndată din ceaşcă şi s-au zvîrlit asupra hoţului. L-au izbit pumnii pe zamindar în frunte, în ceafă, în spinare, în nas, în burtă, în piept. Cu chiu, cu vai a fugit zamindarul în curte, dar pumnii nu-l slăbeau şi, neobosiţi, izbeau într-una.
— Iartă-mă, Somilak ! a bolborosit el, căzînd.Rogu-te, porunceşte-le pumnilor să nu mă mai izbească !
— Dă-mi înapoi ceaşca şi pumnii s-or duce.
— Ţi-o dau, ţi-o dau, numai strînge-ţi pumnii ăştia cumpliţi !
— Pumni, la loc ! a poruncit Somilak.
Ascultători, pumnii au intrat în ceaşcă. Mai mult mort decît viu, s-a tîrît zamindarul pînă-n casă, a scos ceaşca din locul unde-o pitise şi i-a dat-o în silă lui Somilak. Fericit şi bucuros, s-a întors Somilak la nevastă. În seara aceea s-au culcat şi ei pentru întîia oară sătui. O ducea bine acum Somilak şi o duceau destul de bine şi vecinii lui. Cînd nevoiaşii cunoşteau zile de

foamete, scotea Somilak ceaşca de lemn în uliţă şi da fiecărui flămînd să mănînce pe săturate.

Aşa a trecut vara.

Cînd, s-a răspîndit odată prin ţară vestea că padişahul[1] îşi măritä fata. Auzind una ca asta, s-a repezit zamindarul la palat şi i-a spus padişahului:

— O, stăpîne al lumii, porunceşte ca ţăranul Somilak să se înfăţişeze la palat! Că are o ceaşcă fermecată. Şi ceaşca fermecată a lui Somilak îţi va aşterne pe masa de nuntă tot ce pofteşti.

Dacă a auzit aşa, i-a poruncit padişahul lui Somilak să vină cu ceaşca fermecată la palat.

— Ia arată-mi ceaşca! Drept e, cum se vorbeşte, că-i fermecată?

— Lungă să-ţi fie domnia, o, scut al lumii, da, e drept!

— Atunci pune-o să-mi aştearnă pe masă cele mai alese bunătăţi de pe pămînt.

Bine nu şi-a sfîrşit vorba, că-ndată capacul ceştii s-a ridicat şi padişahul a văzut-o plină de bunătăţi. Gustînd din ele, nu se mai putea padişahul dezlipi de ceaşcă. A mîncat şi-a tot mîncat, pînă ce-a golit ceaşca.

— Asemenea bunătăţi alese n-a mai mîncat nici un muritor! a cuvîntat el. Lasă-mi pentru trei zile ceaşca

[1] Padişah — împărat musulman (n.t.).

asta fermecată. Oaspeţii-mi pleacă peste trei zile şi atunci am să ţi-o dau înapoi.

S-a plecat Somilak înaintea padişahului şi s-a întors la coliba lui.

Trei zile s-a tot nuntit la palat. Vreme de trei zile s-au îndulcit oaspeţii cu bunătăţile fermecate şi n-a fost unul să nu grăiască :

— Asemenea bunătăţi nici zeii n-au mîncat !

Iar dacă s-au împrăştiat oaspeţii, a venit Somilak după ceaşcă.

— Ce cauţi aici, mistreţ murdar ? a strigat la el padişahul.

— Am venit să-mi iau ceaşca, o, stăpîne !

— Tot ce se află în palatul ăsta e al meu ! Cară-te, sau dau poruncă să fii zvîrlit sub picioarele elefanţilor !

— O, stăpîne, l-a rugat Somilak, ceaşca-i a mea...

— Nenorocitule, te tîrguieşti cu mine ? Hei, străjeri ! Luaţi-l şi zvîrliţi-l sub picioarele elefanţilor ! Dacă s-a năpustit straja asupra lui Somilak, a scos el din sîn ceaşca de lut şi i-a ridicat capacul.

Îndată au zburat din ceaşcă, unul după altul, cei douăzeci de pumni, care-au prins a-l izbi pe padişah. După cea dintîi lovitură, padişahul s-a pomenit trîntit la pămînt. Şi, fără a osteni, pumnii-l izbeau, îl tot izbeau.

— Potolește-i, Somilak ! l-a rugat padișahul. Potolește-i, rogu-te !

— Au să se facă nevăzuți doar dacă-mi înapoiezi ceașca fermecată !

— Aduceți ceașca fermecată ! le-a strigat padișahul curtenilor. Grăbiți, că altminteri pumnii ăștia mă omoară-n bătaie !

Venind curtenii cu ceașca, a poruncit Somilak :

— Pumni, la loc !

Apoi și-a adunat mîinile la piept, s-a plecat și-a spus :

— Rămîi cu bine, o, cel mai drept dintre stăpîni ! Mă ntorc la coliba mea. De mult mă așteaptă acolo flămînzii, cu ceașca !

O vorbă nu i-a răspuns padișahul : unul dintre pumni îl lovise atît de zdravăn în frunte, încît bietul stăpîn a rămas pentru toată viața fără grai.

În românește de
VL. COLIN și R. MAIER

Gînd-bun și Gînd-rău

SE ȘTIE DE MULT, că pe cel ce năzuiește la moartea unui prieten, îl paște nenorocirea.

Într-un sat trăiau doi oameni, Dharmbudhi — ceea ce înseamnă Gînd-bun — și Papabudhi — Gînd-rău. Și iacă, Gînd-rău i-a spus odată vecinului său Gînd-bun :

— Am citit eu în cărți că viața omului n-are rost dacă el nu cunoaște obiceiuri străine, limbi străine, dacă a îmbătrînit fără a vedea orașe și așezări străine...

— Cam așa am auzit și eu ades, a dat cuvînt Gînd-bun.

— Dacă-i așa — s-a bucurat Gînd-rău — hai să ne luăm chiar mîine rămas bun de la părinți și să plecăm în țări străine. Și să-mpărțim pe din două tot ce vom cîștiga printre străini.

Zis și făcut. În zorii zilei și-au luat rămas bun de la cei ce le erau mai apropiați și-au pornit-o către soare-apune, spre țări străine.

Mult au rătăcit pe meleaguri necunoscute! Pe unde s-a dus, Gînd-bun a găsit de lucru și oamenii de inimă l-au hrănit și i-au plătit pentru munca lui. Cît despre Gînd-rău, acesta toată vremea se prefăcea bolnav, nu făcea nimic și nimic n-a învățat.

Și, iacă, dacă a adunat Gînd-bun un sac cu bănet, a grăit Gînd-rău :

— Prietene, nu mai pot trăi departe de meleagurile mele. Să ne întoarcem la casele părinților noștri!

— Mă-ntorc cu bucurie, i-a răspuns Gînd-bun. Mai bine-i acasă în nevoi, decît mulțumit printre străini.

Și, grăind așa, s-au îndreptat către casă.

Ajungînd aproape de satul lor, a spus Gînd-rău :

— Dragă prietene, aș vrea să te rog ceva ; dar tare mi-i rușine să-ți spun ce.

— Dacă-mi ești prieten, n-ai de ce te rușina, i-a răspuns Gînd-bun. Nutrești oare gînduri rele împotriva cuiva ?

— O, nu! dădu Gînd-rău cuvînt. Iacă ce voiam să-ți spun : Mă rușinez că mă întorc acasă fără bani, în vreme ce tu ai un sac cu arginți. Ascunde-ți banii undeva, ca nimeni să nu știe de ei.

— Bine, a zis Gînd-bun. Iacă, ține o sută de rupii, uite că tot o sută de rupii îmi iau și eu, iar pe celelalte ajută-mă să le-ngrop la rădăcina stejarului de colo. Om lua în fiece lună cîte zece rupii și banii ne-or ajunge pentru multă vreme...

Şi Gînd-bun şi-a îngropat averea la rădăcina copacului.
În aceeaşi noapte s-a furişat Gînd-rău în pădure, a găsit copacul şi-a furat banii.
Au trecut cîteva zile şi un cunoscut de-al lui Gînd-bun a venit la el, spunîndu-i, tare mîhnit :
— O, Gînd-bun, mi s-au îmbolnăvit femeia şi copilul ! Ajută-mă !... Dă-mi nişte bani să-l pot plăti pe vraci...
Ducîndu-se Gînd-bun în pădure, s-a îndreptat către stejarul cunoscut, dar nici un ban nu se mai afla acolo.
A priceput Gînd-bun cine-i furase banii, a dat o goană pînă la Gînd-rău şi-a prins a-l mustra :
— Oare nu ţi-e ruşine ? Ai ajuns un hoţ vrednic de dispreţ !
Dar ticălosul de Gînd-rău nu s-a arătat mişcat şi-a strigat aşa încît toţi să-l poată auzi :
— Tu, tu eşti cel ce mi-ai furat banii ! Acu', pe loc, să-mi dai jumătate din ce era în sac !
— Hoţule ! a spus Gînd-bun din nou. Oamenii te vor dispreţui ca pe un necinstit !
— Tu eşti hoţ ! Dă-mi banii ! a strigat Gînd-rău.
Certîndu-se astfel, s-au dat în judecată, fiecare învinuindu-l pe celălalt de hoţie.
Atunci judecătorul a spus :
— Doar unul şi atotputernicul Brahma poate şti care-i vinovatul şi de partea cui e dreptatea. Va trebui să vă supunem încercării focului. Voi porunci să se pună

în palma fiecăruia dintre voi cîte un fier înroşit în foc şi cel care va ţipa cel dintîi va fi hoţul.
S-a înspăimîntat Gînd-rău şi-a grăit :
— Am martor că Gînd-bun a furat banii. Zeul ce locuieşte în stejar a văzut că Gînd-bun a furat banii.
Atunci judecătorul a zis :
— E prea tîrziu să mergem acu'n pădure. Dar mîine-n zori de zi să vă aflaţi amîndoi la poalele stejarului, că acolo voi lămuri cearta dintre voi. Şi, însoţit de oameni, judecătorul s-a îndreptat de dimineaţă către stejarul din pădure. Toţi erau acolo, numai Gînd-rău nu.
Atunci judecătorul a spus :
— Aflăm noi adevărul şi fără el.
Şi grăind aşa, şi-a îndreptat faţa către stejar şi a întrebat cu glas tare :
— O, zeu al pădurii ! Spune-ne cine a furat banii : Gînd-bun sau Gînd-rău e hoţul ?
Şi toţi au auzit atunci cum copacul a răspuns, vorbind răspicat :
— Gînd-bun e hoţul. El a dezgropat banii !
Auzind cum vorbeşte copacul, într-atît s-au mirat cu toţii, încît au şi uitat de Gînd-bun. Iar Gînd-bun a tras în vremea asta către stejar un vreasc, l-a vîrît într-o scorbură şi i-a dat foc. Îndată s-a auzit un răcnet straşnic şi Gînd-rău a sărit din stejar, cu hainele aprinse.
Cu toţii au priceput atunci că se vîrîse în scorbură şi se dăduse drept zeul pădurii. S-a încruntat judecă-

torul și-a voit să-l zvîrle pe Gînd-rău în scorbura aprinsă, apoi s-a îndurat însă și-a grăit :

— Chiar azi, și nu mai tîrziu de amiază, ai să aduci banii furați de la Gînd-bun. Și ține minte : dacă pînă la asfințitul soarelui n-ai plecat pentru totdeauna din sat, am să poruncesc să fii spînzurat de stejarul ăsta.

La amiază, ticălosul îi aduse lui Gînd-bun toți banii. Cînd soarele prinse a scăpăta, se grăbi s-o șteargă, ca nu cumva judecătorul să dea ochii cu el. Gînd-rău își pusese-n cap să plece din nou în țări străine. Drumul trecea prin junglă și, cînd mincinosul ajunse în dreptul unei păduri de bambus, un tigru se ivi din hățiș și-l mîncă.

În românește de
VL. COLIN și R. MAIER

Kendzo biruitorul

UN PESCAR SĂRAC, pe nume Kendzo Sinobu, trăia în vremurile de demult pe malul unei mări. Drept singură avere avea o colibă aproape dărîmată, o barcă prăpădită şi o undiţă de bambus. Odată, într-o zi cu vînt rece, ciocăni cineva la uşa colibei lui Kendzo. Kendzo deschise uşa şi zări în prag un bătrîn slăbănog.

— Îngăduie-mi să mîn peste noapte la tine, l-a rugat drumeţul. Mulţi ri[1] am străbătut fără odihnă şi, iacă, te rog acu' să-mi dai adăpost şi să-mi potoleşti foamea.

Kendzo a rămas descumpănit.

— Cinstite învăţător[2], sînt tare sărac şi tot ce-ţi pot pune înainte e un singur peştişor.

Şi Kendzo a arătat spre vatră, unde un peşte micuţ fierbea într-un ceaun.

— Păi bine, peştişorul ăsta îl fierbi pentru tine, a zis drumeţul.

---

[1] Ri — unitate de lungime (aproape 4 km) (n.t.).

[2] Formulă de respect obişnuită în Japonia (n.t.).

Şi-atunci, pentru întîia oară de cînd se ştia, Kendzo a spus un neadevăr :

— Tocmai am mîncat şi sînt sătul, a prins a-i îndruga oaspetelui. Nu-mi dispreţui masa sărăcăcioasă şi nu te gîndi, rogu-te, la mine.

Dacă a cinat drumeţul, l-a culcat Kendzo pe rogojina lui, iar el s-a întins, flămînd, pe pămîntul gol. Peste noapte, îl deşteptară gemetele drumeţului.

— Ce-ai păţit, învăţătorule ? Nu cumva eşti bolnav ? s-a neliniştit Kendzo.

— Mi-e frig, mi-e tare frig ! Dacă n-aprinzi focul pe dată, mor !

„Ce să fac ? şi-a zis Kendzo. Vreascuri nu mi-au mai rămas de fel. Oare să nu fiu în stare să-l scap pe omul ăsta cinstit şi să-l las să moară din pricina mea ?"

Şi, apucînd toporul, Kendzo a pornit degrabă către mal, acolo unde i se afla prăpădita de barcă. A dat pescarul cu toporul şi barca s-a prefăcut curînd într-un morman de ţăndări. Întorcîndu-se acasă, a aprins Kendzo focul în hibati [1].

Cînd s-a încălzit în colibă, s-a ridicat drumeţul de pe rogojină şi-a grăit :

— Mulţumescu-ţi, acu' sînt din nou sănătos. Ian spune, care ţi e dorinţa cea mai fierbinte ?

Fără a sta pe gînduri, Kendzo i-a răspuns :

[1] Hibati — vas pentru jeratic (n.t.).

— Doresc ca toţi japonezii să fie înţelepţi, sănătoşi şi cinstiţi, doresc să-i văd dobîndind bunuri, vitejie, cunoştinţe şi voie bună.

Auzindu-i vorbele, a mai spus drumeţul :

— Toate binefacerile astea sînt păstrate într-o lădiţă, pe vîrful Muntelui de Aur. Şi le păzeşte balaurul albastru. Mulţi viteji au încercat să urce pe Muntele de Aur, dar greu e drumul într-acolo. Mii de primejdii-l pîndesc pe cel ce tinde să cucerească binefacerile astea !

— Nu mi-e teamă de nimic, a răspuns Kendzo. Spune-mi numai unde se află Muntele de Aur.

I-a grăit drumeţul :

— Porneşte către miazăzi, dar ţine minte : doar cel ce-şi iubeşte poporul mai mult decît se iubeşte pe sine, şi nu dă înapoi nici în faţa morţii, doar acela poate ajunge la Muntele de Aur !

Şi grăind aşa, şi-a luat oaspetele rămas bun de la Kendzo şi s-a îndreptat către ieşire. Pe prag s-a întors şi-a mai spus :

— Ne vom mai vedea noi. Rămîi cu bine !

Dis-de-dimineaţă Kendzo a plecat la drum. Preţ de douăzeci de zile a tot mers către miazăzi, după cum îl învăţase drumeţul. Într-a douăzeci şi una zi se afla pe malul unui rîu lat. Valurile se spărgeau cu zgomot de pietrele de pe mal.

S-a întrebat Kendzo cum să treacă pe celălalt mal. Atunci a văzut în apropiere o casă şi s-a îndreptat către casa aceea. Acolo l-a întrebat pe gospodar :

— Cinstite domn, unde pot face rost de-o barcă, să pot trece pe celălalt mal ?

— Ce face ? a prins a da din mîini gospodarul. Nimeni pe lume n-a izbutit să treacă rîul ăsta. Vine atît de năvalnic, are asemenea anafoare, încît cine a încercat să treacă dincolo, s-a prăpădit.

— Dar trebuie să ajung negreşit pe celălalt mal, i-a răspuns Kendzo.

— Nici un muritor n-a izbutit să treacă rîul ăsta, a vorbit din nou gospodarul.

— Să am o bucată de mătase, îndată aş trece dincolo, a zis Kendzo.

— O bucată de mătase îţi dau eu, a spus gospodarul, numai că nu pricep cum ai să treci cu ea.

Căpătînd mătasea, Kendzo s-a şi apucat să meşterească dintr-însa un zmeu uriaş. Cînd a isprăvit zmeul, i-a grăit astfel gospodarului :

— Leagă-mă, rogu-te, de zmeu şi suie-l în văzduh. Îndată ce vîntul mă va purta pe celălalt mal, voi tăia funia şi voi coborî pe pămînt.

Gospodarul a prins a-l sfătui pe viteaz :

— Ai să cazi şi-ai să te prăpădeşti. Rămîi mai bine în casa mea şi ţi-o voi da pe singura şi frumoasa mea fiică de soţie. Dacă voi muri, îmi veţi stăpîni pămînturile şi pădurile.

Dar o singură dorință ardea în inima lui Kendzo, aceea de a-și ferici poporul. De aceea a spus :

— O zicătoare japoneză glăsuiește că „cine vrea să ia piatra fermecată, trebuie să lupte cu balaurul". Cine și-a pus în gînd să-și fericească poporul, nu trebuie să se teamă că-și poate pierde viața.

— Facă-se voia ta, a spus gospodarul și s-a pus pe treabă.

L-a legat gospodarul și zmeul s-a ridicat pînă pe sub nori. Dus de vînt, a zburat grabnic peste rîul lat și mînios. Apoi vîntul a prins a se domoli și Kendzo a coborît pe pămînt. Cînd tălpile i-au atins glia, a grăit cu bucurie :

— Repede, la drum, să nu pierd nici o clipă !

Dar numai ce-a făcut cîțiva pași, că de după niște tufe i-a tăiat calea un tigru. În aceeași clipă Kendzo a auzit din spate un șuierat strașnic. Întorcîndu-se, a văzut că un șarpe boa se tîra către el. Scăpare nu mai avea : în față, tigrul — în spate, șarpele boa. Amîndoi voiau să-l mănînce pe bietul Kendzo și nici unul nu voia să-i lase celuilalt prada.

Un vuiet năprasnic s-a auzit atunci fără veste și un vultur uriaș a căzut, ca o piatră, din cer. L-a prins în gheare pe Kendzo și atît de sus l-a ridicat în văzduh, încît Kendzo n-a mai văzut pămîntul. Dar de priceput a priceput îndată că vulturu-l duce în cuibul lui, ca să-l sfîșie acolo.

Dacă vulturul a prins a coborî, a văzut Kendzo sub el oceanul zbuciumat şi stîncile de la ţărm. Cîteva bătăi din aripi numai, şi vulturul avea să ajungă la cuib. Dar vulturul băgă de seamă că o maimuţă i se furişase în cuib şi era cît pe ce să-i mănînce puişorii. Scoţînd un sunet asurzitor, lăsă omul din gheare şi se năpusti asupra maimuţei.

Kendzo a zburat în jos, a căzut în ocean şi valurile uriaşe l-au dus departe, în larg.

„Să fie oare cu putinţă să pier, fără a-i aduce poporului meu fericirea?" s-a întrebat cu mare amărăciune Kendzo.

Şi-n clipa aceea a zărit lîngă el o balenă. Adunîndu-şi puterile, a înotat către balenă şi i s-a urcat în spinare. Curînd balena s-a plictisit de-a tot sta locului şi, iscînd valuri uriaşe, a pornit la drum.

Istovit, Kendzo s-a lungit pe spinarea balenei şi, fără a prinde de veste, a adormit. Dacă s-a deşteptat însă, a văzut că ţărmul era aproape. N-a mai stat mult pe gînduri, s-a aruncat în apă şi-a început să înoate.

Şi numai ce-a dat de ţărmul nisipos, că-ndată, răpus de oboseală şi de foame, s-a prăbuşit fără simţire. A rămas bietul Kendzo la pămînt pînă ce l-a zărit un băieţaş care păzea pe ţărm un taur. Băieţaşul l-a văzut şi-a prins a-i face semne cu evantaiul. Kendzo şi-a deschis ochii, dar nu s-a putut ridica în picioare.

Atunci băiatul l-a ajutat să se suie pe taur şi-a mînat taurul într-o pădure de bambuşi din apropiere.

În pădure se înălța o casă încăpătoare. Gospodarul a ieșit și l-a întrebat pe băiețaș :

— Pe cine-ai adus acolo ?

— O, tată, omul ăsta era lungit fără simțire pe țărmul oceanului și nu l-am putut lăsa fără ajutor.

Atunci tatăl l-a lăudat, apoi l-a ajutat pe Kendzo să intre în casă, l-a ospătat și l-a poftit să se culce.

Multă vreme a dormit Kendzo, iar cînd s-a deșteptat, gospodarul a intrat în încăpere și l-a întrebat :

— Spune, preacinstite, încotro ți-i drumul ?

— Spre vîrful Muntelui de Aur, să dobîndesc pentru popor înțelepciune, sănătate, avere, știință, vitejie și voie bună !

— Am auzit de muntele ăsta, a spus tatăl băiețașului. Dacă ții la viață, nu te duce ! Nimeni nu s-a mai întors viu de acolo. Rămîi în casa mea și trăiește aici cît poftești.

— Nu, i-a răspuns cu hotărîre Kendzo. Nu cerca să mă ademenești. Cît trăiesc, nimic nu mă poate face să mă opresc la jumătatea drumului !

Și Kendzo s-a îndreptat din nou către miazăzi.

A străbătut un ținut lipsit de oameni, a trecut înot lacuri mari, a lăsat în urmă păduri de veacuri și-a văzut înainte deșerturi fără margini. Vreme de trei zile a mers prin deșertul fierbinte, răbdînd de foame și de sete ; iar în a patra zi a zărit în depărtare vîrful Muntelui de Aur.

Nespus de bucuros, a prins a alerga către munte şi pe la amiază se şi afla la poalele lui. Fără a se opri nici o clipă, Kendzo a început să suie către vîrf. Şi tare puţin a suit, cînd, iacă, a auzit un glas ca de tunet :
— Nici un pas mai departe ! Sau te vei trezi sfîşiat în bucăţi !
Dar pe Kendzo nu era lesne să-l înspăimînţi. A apucat sabia şi a pornit înainte. Cînd, deodată, nişte cîini cumpliţi l-au strîns din toate părţile. Stăteau în jurul lui cu boturile căscate şi ochii le străluceau turbat. Iar glasul s-a auzit din nou :
— Întoarce-te cu spatele către cîini, pleacă şi nu se vor atinge de tine ! Dar dacă vei face un pas, te vor hărtăni deîndată !
A izbit Kendzo cu sabia în cîinele cel mai apropiat, şi cîinele degrabă a fugit, vîrîndu-şi coada între picioare. Ceilalţi duhăi au schelălăit şi-au clănţănit din dinţi. Din nou a izbit Kendzo cu sabia în cîinele cel mai apropiat şi cîinele a şters-o, cu coada între picioare.
A priceput atunci Kendzo că duhăii nu-s primejdioşi decît pentru cel ce, întîmpinînd o ameninţare, nu merge înainte, ci dă îndărăt. Şi, pricepînd, a pornit năvalnic înainte. Atunci duhăii au prins a schelălăi jalnic şi s-au făcut nevăzuţi.
Dar cu asta nu s-a sfîrşit încercarea vitejiei lui Kendzo. Nici n-a apucat să facă doi-trei paşi, cînd a zărit o fată frumoasă. Fata i-a alergat în întîmpinare, şi-a desfăcut braţele şi a strigat :

— Scapă-mă ! Scapă-mă !
— Cine-a îndrăznit să te supere ? a întrebat Kendzo.
— Fug de balaurul albastru ! Scapă-mă !
— Nu te teme, că te apăr ! a zis cu glas tare Kendzo şi şi-a înălţat sabia.
— Află că pe balaurul albastru nu-l răpune nici un fel de sabie. Dar se află pe aici pe-aproape o peşteră, în care au locuit pînă nu de mult nişte zei. În peştera asta balaurul albastru nu intră niciciînd.
— Aşa ? Hai degrabă într-acolo ! s-a bucurat Kendzo. A luat-o fata înainte, cu Kendzo pe urmele ei. Dacă a intrat în peşteră, de mirare, multă vreme nu şi-a putut veni în fire. În mijlocul peşterei se afla o dzen [1] încărcată cu tot felul de bunătăţi şi urcioare cu vin.
— Zeii cei buni s-au gîndit la noi ! a strigat bucuroasă fata. Priveşte ce bunătăţi şi ce vinuri alese ne-au lăsat !
Şi, aşezîndu-se Kendzo pe-o rogojină albă ca zăpada, fata începu să-l slujească. Îi turna vin cînd dintr-un urcior, cînd dintr-altul. Niciodată nu mai băuse Kendzo un vin atît de bun.
Kendzo adormi curînd. Dar cînd se deşteptă, numai că nu muri de groază : fata nu mai era în peşteră, iar el se afla ferecat cu lanţuri groase de peretele peşterii. A priceput atunci că vicleanul balaur albastru luase

[1] Dzen — măsuţă joasă (n.t.).

chip de fată, îl atrăsese în peşteră şi-l ferecase-n lanţuri, pe cînd dormea.

Aşa a rămas bietul Kendzo în peşteră, aşteptînd ivirea cumplitului balaur. Dar balaurul nu se ivi.

Şi-au trecut multe zile de cînd Kendzo se trezise ferecat de peretele peşterii. Îl chinuia foamea şi setea ; cu fiece zi îi scădeau puterile. Şi, iacă, atunci cînd credea că avea să moară acolo, în peşteră, a suflat deodată un vînt puternic, pereţii s-au cutremurat şi balaurul albastru s-a ivit înaintea pescarului. Era un balaur cumplit. Un cap mare de cal, cu urechi de taur, se răsucea pe un gît de şarpe. Burta şi spinarea balaurului erau acoperite cu solzi albaştri.

— Dacă te-ntorci acasă, nu-ţi voi face nici un rău, a grăit răguşit balaurul. Dar dacă nu te învoieşti, te las să mori de foame.

— Cît trăiesc nu mă lepăd de visul de a-mi ferici poporul, a răspuns Kendzo.

Balaurul şi-a căscat botul şi peştera s-a umplut de un fum rău mirositor. Din nou a suflat vîntul şi din nou s-au cutremurat pereţii peşterii. Dar cînd s-a împrăştiat fumul, balaurul nu mai era în peşteră. Se făcuse nevăzut. Iar zece duhuri rele au intrat atunci de-a valma. Fiecare dintre ele s-a apropiat de Kendzo şi i-a spus :

— Dacă te-nvoieşti să te întorci acasă, îţi dăm cît aur vei putea lua cu tine.

Şi fiecăruia i-a răspuns Kendzo :

— Mai bine mor decît să mă întorc în patrie fără lădiţa cu binefacerile pentru oameni !

Atunci duhurile au apucat cu toatele ghioage de fier şi-au prins a izbi în Kendzo. După fiecare izbitură, întrebau :

— Pleci de aici ?

Şi el răspundea de fiece dată :

— Nu !

Nu i-au putut face nimic duhurile şi s-au grăbit să plece către ocrotitorul lor.

Urlînd sălbatic, balaurul albastru a pătruns în peşteră. A rupt lanţurile cu care Kendzo era ferecat de peretele peşterii, l-a tîrît către o mare cădere de apă şi l-a zvîrlit în prăpastia vuitoare. Dar, numai ce-a atins şuvoaiele apei, că balaurul l-a scos pe Kendzo afară şi i-a spus :

— Întoarce-te acasă şi-ţi dau cîte mărgăritare poţi duce ! Eşti mulţumit ?

— Nu ! a strigat Kendzo. Nu !

— Ei, atunci ţi-a sunat sfîrşitul ! a mîrîit turbat balaurul.

I-a legat pe Kendzo de un brad înalt şi deasupra capului i-a prins cu o sută de funii o stîncă uriaşă. Făcînd toate astea, balaurul a grăit :

— Stînca asta stă într-o sută de funii. Cum trece o clipă, tai şi eu cîte o funie. Dacă peste o sută de clipe nu te mărturiseşti înfrînt, stînca are să-ţi sfarme ţeasta !

Și, grăind așa, a tăiat cea dintîi funie.
S-au scurs nouăzeci și nouă de clipe. Stînca se ținea acu' într-o singură funie.
— Te-ntreb pentru cea din urmă oară : pleci de aici, sau ba ! a răcnit balaurul.
— Ba, a răspuns din nou Kendzo. Ba !
— Mori, deci ! a strigat cu mînie balaurul, și și-a făcut vînt să taie cea din urmă funie care mai ținea stînca.
În clipa aceea a răsunat un glas năprasnic :
— Stai !
Și-a înălțat Kendzo privirile și l-a văzut alături de balaur pe drumețul care-i povestise despre Muntele de Aur și despre lădița cuprinzînd binefacerile pentru omenire. Drumețul purta veșminte roșii de mătase și ținea în dreapta o vărguță de aur.
Balaurul cel ticălos nici nu s-a întors măcar către drumeț. A izbit cu sabia, a retezat cea din urmă funie de care spînzura stînca uriașă. Dar drumețul, care era un fermecător atotputernic, a atins cu vărguța de aur stînca și stînca a căzut la picioarele lui Kendzo, legat de trunchiul bradului.
— Am să te sfîșii ! a răcnit balaurul și, zvîrlind flăcări cumplite, le-a îndreptat către drumeț.
Dar, cît ai clipi, acesta s-a prefăcut într-un uriaș puternic. Văzînd una ca asta, balaurul s-a prefăcut în-

tr-un leu. Atunci uriaşul şi-a luat din nou chipul omenesc şi, de după un nor, a slobozit săgeţi ascuţite asupra leului.
Urlînd de durere, leul a făcut o săritură şi-a pierit.
— Ai biruit balaurul albastru! a strigat Kendzo, legat de trunchi.
Dar fermecătorul nu s-a grăbit să se bucure. A scos o oglindă, a pus-o pe pămînt şi-n oglindă se vedea tot ce se petrecea dincolo de nori. Kendzo a văzut pe cer balaurul, ţintind cu o săgeată otrăvită către fermecător. Din nou şi-a ridicat fermecătorul vărguţa de aur către cer şi balaurul s-a prăbuşit la pămînt. Dar, cum a atins pămîntul, cum s-a prefăcut într-un lup şi-a luat-o la fugă. Într-o clipă fermecătorul şi-a luat înfăţişarea unui tigru şi-a prins a goni pe urmele lupului. Atunci lupul s-a prefăcut într-un uliu, iar fermecătorul într-un vultur puternic. În clipa însă cînd vulturul a ajuns uliul, adunîndu-şi aripile, uliul a căzut în iarbă, s-a prefăcut într-o cîrtiţă şi s-a vîrît adînc în pămînt. Tot atunci vulturul s-a prefăcut într-un mistreţ şi-a început a rîma muşuroiul cîrtiţei. A ieşit cîrtiţa de sub pămînt, s-a prefăcut într-o piatră şi s-a rostogolit de pe munte. Şi-a luat atunci drumeţul adevăratul chip, a izbit piatra cu vărguţa de aur şi piatra s-a făcut fărîme. Dar fărîmele s-au înălţat în văzduh şi s-au prefăcut într-un roi de muşte veninoase. Drumeţul a apucat un pumn de nisip, l-a zvîrlit în văzduh şi-n

văzduh se iviră sumedenie de vrăbii. S-au luat vrăbiile după muşte, au prins a le înghiţi şi din toate muştele n-a mai rămas decît una. Kendzo a zărit-o sus, în cer. Încă o clipă şi musca a pierit pe după nori. Dar drumeţul a suflat către nori şi cerul s-a acoperit cu o pînză de păianjen. În pînza asta s-a încurcat musca. Kendzo a văzut-o cum se zbătea în pînza de păianjen. Dar din ce se zbătea, dintr-atît se încurca mai tare. A aruncat fermecătorul cu vărguţa de aur în muscă şi musca s-a prefăcut în balaur, şi-a rupt pînza de păianjen. Dar căzînd la pămînt de la o asemenea înălţime, balaurul s-a rănit de moarte.

Atunci drumeţul l-a dezlegat pe Kendzo şi a grăit:

— Nu ţi-ai cruţat viaţa pentru a-ţi ferici poporul; de aceea ţi-am venit într-ajutor. Nu te-ai înspăimîntat de moarte, nu te-ai lepădat de visele tale şi duhurile rele nu te-au putut ucide. Du-te pînă-n vîrful Muntelui de Aur, de aici înainte drumul ţi-e deschis.

S-a bucurat Kendzo şi, uitînd de oboseală, s-a dus pînă-n vîrful muntelui. Acolo îndată a dat cu ochii de lădiţa mult rîvnită, a luat-o şi a prins să coboare. Zi şi noapte a mers Kendzo către casă. Se grăbea să ajungă în Japonia, ca să le împartă tuturor binefacerile. Păşind pe pămînt părintesc a deschis capacul lădiţei şi Înţelepciunea, Sănătatea, Averea, Vitejia, Ştiinţa şi Voia Bună şi-au luat zborul dintr-însa.

Cică binefacerile astea mai trăiesc pe pămînt şi-n zilele noastre, da nu le poate dobîndi decît cel ce nu se gîndeşte niciodată la el însuşi, ci se îngrijeşte numai de bunăstarea şi fericirea poporului său.

În româneşte de
VL. COLIN şi R. MAIER

Degeţel

(poveste finlandeză)

I

A FOST ODATĂ un ţăran care avea trei feciori: Petru, Pavel şi Ion. Petru era înalt, voinic, rumen şi prost; Pavel era slab, galben, pizmaş şi rău; Ion era plin de duh şi alb ca o fată, dar aşa de mic că s-ar fi putut ascunde în cizmele cele mari ale tatălui său. De aceea fusese poreclit Degeţel.

Toată averea ţăranului pe pământul acesta era doar familia lui; cînd, prin cine ştie ce întîmplare, se zărea umbra vreunui gologan, în casă era sărbătoare. Secara era scumpă, viaţa grea. De aceea, cum începură cei trei copii să muncească, bunul lor părinte îi îndemna şi la culcare, şi la sculare, să lase coliba unde se născuseră şi să cutreiere lumea, să-şi caute norocul.

— Între străini — spunea el — nu e totdeauna uşor să-ţi cîştigi pîinea, dar cel puţin o găseşti; pe cînd aici, cel mai mare noroc la care vă puteţi aştepta, e să muriţi de foame.

Dar iată că, la o leghe de colibă, regele ţării îşi avea palatul — o clădire minunată, toată de lemn, cu douăzeci de cerdacuri şi şase ferestre cu geamuri. Şi

uite că deodată, într-o noapte frumoasă de vară, drept în faţa ferestrelor ieşi din pămînt un stejar mare, cu atît de multe ramuri şi frunze, că nu mai putea intra lumina în casa regelui. Nu era lucru uşor să dobori copacul acesta uriaş ; nu se găsea secure să nu se toceaască în trunchiul lui şi, în locul fiecărei ramuri sau rădăcini pe care o tăiai, creşteau două. În zadar făgăduise regele trei saci de galbeni cui l-o scăpa de această vecinătate supărătoare. Dîndu-se bătut, a trebuit să aprindă lumina în palat şi-n miezul zilei. Şi asta nu-i tot ; într-o ţară unde ies izvoare şi din piatră seacă, în palatul regal nu era apă. Vara trebuia să te speli pe mîini cu bere şi pe faţă cu hidromel. Mai mare ruşineă ; de aceea, prinţul făgăduise moşii, bani şi un titlu de marchiz aceluia care ar săpa în curtea castelului o fîntînă destul de adîncă să poată da apă tot anul. Dar nimeni nu putuse dobîndi răsplata, căci palatul era la o mare înălţime, şi, de săpai de-o şchioapă, dădeai de granit.

Îşi pusese regele aste două lucruri în minte şi nu vroia de loc să se lase de ele. Deşi era un domn neînsemnat, era tot aşa de încăpăţînat ca un împărat. Asta ţine de rang. Ca să-şi atingă ţinta, trimise în lungul şi latul ţării un hrisov mare, întărit cu stema regală. Acelui care o doborî stejarul şi o săpa fîntîna, îi făgăduia, nici mai mult nici mai puţin, decît mîna prinţesei, fiica sa, şi jumătate din regatul său. Prinţesa era frumoasă, ruptă din soare, şi o jumătate de regat nu e de le-

pădat ; avea cu ce să ispitească pe mulţi ambiţioşi.
De aceea, din Suedia şi din Norvegia, din Danemarca şi din Rusia, din insule şi de pe continent veniră o mulţime de muncitori zdraveni, cu securea pe umăr şi cu tîrnăcopul în mînă. Dar degeaba tăiau şi săpau : osteneala le fu zadarnică. La fiecare lovitură, stejarul se făcea mai tare şi nici granitul nu se făcea mai moale ; aşa încît, chiar cei mai îndrăzneţi ajunseră să se lase păgubaşi.

II

Într-o zi, cum prin partea locului se vorbise mult de istoria asta care sucea toate minţile, cei trei fraţi se întrebară de ce, dacă le-ar da voie tatăl lor, nu s-ar duce şi ei să-şi încerce norocul ? Să izbîndească, nu credeau şi nu năzuiau nici la prinţesă, nici la jumătate de regat ; dar cine ştie dacă nu ar găsi, la curte sau aiurea, un loc şi-un stăpîn bun ? Asta era tot ce le trebuia lor. Tatăl îşi dădu încuviinţarea ; Petre, Pavel şi Ion porniră la drum spre palatul regal.
Pe cînd mergeau ei aşa, Degeţel alerga în lungul drumului, încoace şi încolo, ca un cîine de vînătoare, uitîndu-se peste tot, băgînd de seamă tot, scotocind peste tot. Muşte, buruieni, pietre, nimic nu scăpa ochilor lui de şoarece. Într-una oprea pe fraţii lui să-i întrebe la

toate lucrurile „de ce" ; de ce intră albinele în potirul florilor ? De ce rîndunelele ating în zbor rîurile ? De ce zboară fluturii în zigzag ? La toate aceste întrebări, Petre începea să rîdă, Pavel ridica din umeri şi-i spunea lui Degeţel să tacă din gură, făcîndu-l obraznic şi prost.

Tot mergînd înainte, intrară într-o pădure mare de brazi, care se întindea pe un munte. Tocmai în vîrful muntelui, se auzeau lovituri de secure şi trosnetul crengilor care cădeau.

— Tare mă mir să doboare cineva copaci în creştetul unui munte — zise Degeţel.

— Tare m-aş mira dacă tu nu te-ai mira, răspunse Pavel, sec. Neştiutorul vede peste tot minuni.

— Copil ce eşti ! Parcă n-ai fi văzut niciodată tăietori de lemne, adăugă Petre, bătînd uşor pe obraz pe frăţiorul său.

— O fi — zise Degeţel — dar eu tot sînt curios să văd ce se petrece colo sus.

— Du-te, zise Pavel, obosește-te ; asta o să te înveţe minte, mic înfumurat, care vrei să ştii mai multe ca fraţii tăi mai mari !

Degeţel nu-şi bătu capul cu vorbele astea, se căţără, alergă, trăgînd mereu cu urechea dincotro venea zgomotul şi îndreptîndu-se într-acolo. Cînd ajunse în vîrful muntelui, ce credeţi că găsi ? O secure fermecată, care, ea singură şi fiindcă aşa avea poftă, tăia o frumuseţe de pin.

— Bună ziua, cucoană secure, zise Degeţel, nu ţi se urăşte să stai singură aici şi să cioplești copacul ăsta bătrîn ?

— De ani de zile te aştept, fiul meu, răspunse securea.

— Ei bine, uite c-am venit, răspunse Degeţel.

Şi, fără să se mire de nimic, luă securea, o puse în traista sa mare de piele şi coborî vesel.

— Ce minune a văzut colo sus domnul care se tot miră, zise Pavel, uitîndu-se la Degeţel cu un aer dispreţuitor.

— Era cu adevărat o secure, ceea ce auzeam noi, răspunse copilandrul.

— Nu-ţi spusesem eu, făcu Petre, iată-te lac de apă pentru nimica toată ; mai bine făceai de rămîneai cu noi.

Puţin mai departe, drumul se strecura cu greu printre grămezi de piatră şi, în depărtare, se auzea pe o înălţime un zgomot sec, cum face fierul cînd izbeşte în piatră.

— Tare mă mir că vrea cineva să doboare o stîncă tocmai colo sus, zise Degeţel.

— Adevărat, zise Pavel, domnul a ieşit mai ieri din găoace ; n-a auzit niciodată o ghionoaie izbind cu ciocul în scorbura unui copac bătrîn.

— Aşa-i, zise Petre, rîzînd, e o verdalie, rămîi lîngă noi, puştiule.

— O fi, zise Degeţel, dar eu tot sînt curios să văd ce se petrece colo sus.

Şi iată-l că se şi caţără pe stîncă, tîrîndu-se pe coate şi pe genunchi, în timp ce Petre şi Pavel rîdeau de el. Cînd ajunse sus pe stîncă, ce credeţi că găsi? Un tîrnăcop fermecat care, el singur şi fiindcă aşa avea poftă, găurea stînca de parcă ar fi fost lut. La fiecare lovitură, intra în ea cu mai bine de un picior.

— Bună ziua, domnule tîrnăcop, zise Degeţel, nu ţi-e urît să stai aci singur şi să găureşti stînca ásta veche?

— De ani de zile te aştept, fiul meu, răspunse tîrnăcopul.

— Ei bine, uite că am venit, răspunse Degeţel.

Şi, fără să se mire de nimic, luă tîrnăcopul, îi scoase coada, puse amîndouă bucăţile în sacul lui cel mare de piele şi coborî vesel.

— Ce minune a mai văzut domnia-voastră colo sus? întrebă Pavel pe un ton obraznic.

— Era un tîrnăcop ce se auzea, răspunse copilandrul.

Şi-şi văzu de drum, fără să mai scoată o vorbă.

Puţin mai departe, ajunseră la un pîrîu; apa era limpede şi proaspătă; drumeţilor le era sete; începură să bea fiecare din căuşul mîinii.

— Tare mă mir că e atîta apă într-o vale aşa de puţin adîncă — zise Degeţel. Aş vrea să ştiu de unde iese pîrîul ăsta.

— O să vedeţi, zise Pavel, că într-o bună zi, obraznicul ăsta o să ştie mai multe decît însuşi bunul Dumnezeu. Domnul care se tot miră nu ştie că pîraiele ies din pămînt?

— O fi, zise Degeţel, dar eu tot sînt curios să văd de unde vine apa asta.

Şi iată-l că o şi ia în sus pe pîrîu, cu toate strigătele şi ocările fraţilor săi. Merge, aleargă pînă ce, în sfîrşit, apa scade, scade.

Şi cînd ajunse la capăt, ce credeţi că văzu ? O coajă de nucă, din fundul căreia apa ţîşnea şi strălucea în soare.

— Bună ziua, domnule izvor, zise Degeţel, nu ţi-e urît să stai aci singur şi să tot ţîşneşti în colţişorul dumitale ?

— De ani de zile te aştept, fiule, răspunse coaja de nucă.

— Ei bine, uite că am venit, răspunse Degeţel.

Şi, fără să se mire de nimic, luă coaja de nucă, o îndopă bine cu muşchi, ca să nu poată ieşi apa şi apoi puse nuca în sacul lui cel mare de piele şi coborî vesel.

— Acum ştii de unde iese pîrîul ăsta ? îi strigă Petre, cum îl văzu de departe.

— Da, frăţioare, zise Degeţel, iese dintr-o găurică.

— Copilul ăsta e prea isteţ, zise Pavel, n-o să scoatem niciodată ceva bun din el.

— Am văzut ce vroiam să văd, murmură Degeţel, şi ştiu ce vroiam să ştiu, asta mi-e destul.

Şi zicînd aşa, îşi frecă mîinile, bucuro

III

Ajunseră, în sfîrşit, la palatul regelui. Stejarul era mai mare şi mai stufos ca oricînd; în curtea castelului nu era nici o fîntînă şi-n poarta palatului tot mai stătea agăţată placarda cea mare, care făgăduia mîna prinţesei şi jumătate de regat oricui, nobil, burghez sau ţăran care ar îndeplini cele două lucruri pe care le dorea măria sa. Atîta doar că, deoarece regele se cam săturase de atîtea încercări zadarnice, care-l făcuseră să-şi piardă nădejdea, se mai pusese o placardă mică sub cea mare; şi pe această placardă mică sta scris cu litere roşii, ceea ce urmează:

„Prin' cele de faţă se dă de ştire la toată lumea că, în nesfîrşita sa bunătate, măria sa regele s-a îndurat să poruncească aşa: celui ce nu va izbuti să doboare stejarul sau să sape fîntîna, pe dată i se vor tăia urechile, ca să se înveţe minte şi să-şi cunoască altădată lungul nasului, ceea ce este începutul înţelepciunii."

Şi, pentru ca toată lumea să se folosească de acest sfat grijuliu, în jurul placardei erau ţintuite vreo treizeci de urechi însîngerate, să fie de pildă celor care ar cam suferi de îngîmfare.

Cînd Petre văzu înştiinţarea, începu să rîdă, îşi răsuci mustăţile, îşi privi braţele, pe care vinele umflate se vedeau ca nişte frînghii albastre, pe urmă răsuci de două ori securea în jurul capului şi, dintr-o lovi-

tură, doborî una din crengile groase ale copacului blestemat.

Dar pe dată crescură la loc două, fiecare din ele mai mare şi mai groasă decît cea dintîi ; aşa încît paznicii regelui puseră mîna pe nenorocitul de tăietor şi pe loc îi şi tăiară amîndouă urechile.

— Eşti un nepriceput, zise Pavel fratelui său.

Luă la rîndul său şi el securea în mînă, dădu ocol încet copacului şi, văzînd o rădăcină care ieşea din pămînt, o reteză dintr-o lovitură. În aceeaşi clipă, două rădăcini uriaşe săltară pămîntul şi din fiecare din ele răsări un lăstar zdravăn, plin de frunze.

— Pune-ţi mîna pe ticălos ! strigă regele furios şi, fiindcă pilda fratelui lui nu i-a folosit, tăiaţi-i amîndouă urechile chiar de lîngă cap !

Zis şi făcut ; dar aceste două nenorociri nu părură să sperie pe Degeţel ; înaintă cu hotărîre să-şi încerce şi el norocul.

— Luaţi-mi la goană pe stîrpitura asta, strigă regele ; şi dacă se împotriveşte, tăiaţi-i pe loc urechile ; asta o să-i fie învăţătură de minte şi pe noi o să ne cruţe de prostiile lui.

— Să-mi fie iertat, măria ta ! zise Degeţel, doar regele are cuvînt ; am dreptul să încerc ; aveţi tot timpul să mi tăiaţi urechile dacă n-oi izbuti.

— Hai, atunci, zise regele suspinînd, dar vezi să nu pun să ţi taie şi nasul, pe deasupra.

Din fundul sacului său cel mare de piele, Degeţel scoase securea fermecată ; era aproape cît el de mare şi-i fu oarecum greu s-o ridice şi să-i sprijine coada de pămînt.

— Taie ! taie ! îi strigă el.

Şi unde începu securea să taie, şi dă-i, şi taie, şi despică, şi doboară, în dreapta, în stînga, în sus, în jos. Trunchi, ramuri, rădăcini, totul fu făcut bucăţele ; fu lucru doar de-un sfert de ceas ; şi totuşi erau atîtea lemne, că toată curtea se încălzi cu ele mai bine de un an.

Cînd copacul fu doborît şi ras de la pămînt, Degeţel se apropie de rege, care chemase pe prinţesă să se aşeze lîngă el şi se închină frumos în faţa lor.

— Măria ta, zise el, e mulţumită de supusul ei credincios ?

— Da, zise regele ; dar mai am nevoie de fîntînă sau, de unde nu, vai de urechile tale !

— Dacă binevoieşte măria ta să-mi arate în ce loc o doreşte, zise Degeţel, am să încerc să mai fac încă o dată pe plac domnului meu.

Ieşiră în curtea cea mare a palatului ; regele se aşează pe un tron înalt ; prinţesa stătu mai jos decît tatăl ei şi începu să privească, puţin cam neliniştită, la bărbatul cel mititel pe care i-l trimitea cerul. Nu de statura asta îşi visase ea un soţ.

Fără să se tulbure cîtuşi de puţin, Degeţel scoase din sacul său cel mare de piele tîrnăcopul fermecat, îi

puse coada, apoi, liniștit, îl așeză pe locul arătat și îi strigă :

— Sapă ! sapă !

Și odată începu tîrnăcopul să fărîme bucăți granitul și, în mai puțin de un sfert de ceas, săpă un puț adînc de mai bine de o sută de picioare.

— Măria ta —zise Degețel închinîndu-se în fața regelui, găsește că e destul de adîncă fîntîna asta ?

— Da, desigur, zise regele, dar n-are apă.

— Măria ta să-mi îngăduie o clipă, spuse Degețel, îndreptățita ta nerăbdare va fi mulțumită.

Spunînd asta, scoase din sacul cel mare de piele coaja de nucă învelită în mușchi și o așeză într-un bazin mare în care, în lipsă de apă, erau puse flori. Cînd văzu coaja bine înțepenită în pămînt, strigă :

— Țîșnește ! țîșnește !

Și-odată apa țîșni din mijlocul florilor, murmurînd în șoapte blînde și căzu ca o ploaie, în cascadă, aducînd așa răcoare, că luă cu frig toată curtea, curgînd așa de îmbelșugată, că într-un sfert de ceas fîntîna se umpluse și trebui săpat în mare grabă un șanț, ca să scape de această bogăție amenințătoare.

— Sire, zise Degețel, punînd un genunchi în fața tronului regal, măria ta găsește că am îndeplinit toate încercările ?

— Da, marchize Degețel ! răspunse regele, sînt gata să-ți dau jumătate din regatul meu sau să-ți plătesc atît cît face, punînd o dajdie, pe care supușii mei credincioși or

s-o plătească ; dar, ca să-ţi dau pe prinţesă de soţie şi să-ţi spun „ginere", asta-i altă poveste, căci nu ţine numai de mine.
— Ce trebuie să fac ? întrebă cu mîndrie Degeţel, punînd o mînă în şold şi privind pe prinţesă.
— Ai să afli mîine ! zise iar regele. În aşteptare, eşti oaspetele meu, o să ţi se pregătească odaia cea mai frumoasă din castel.
După ce plecă regele, Degeţel dădu fuga la fraţii lui care, cu urechile tăiate cum erau, parcă erau nişte şoricari.
— A, dragii mei ! le zise el, aşa-i că aveam dreptate să mă mir de toate celea şi să aflu de unde vin ?
— Ai noroc ! răspunse rece Pavel ; norocul e orb şi nu alege totdeauna pe cine-l merită mai mult.
— Bine ai făcut, băiete ! zise Petre. Cu urechi sau fără urechi, mă bucur de norocul tău şi aş vrea să fie şi tata aici.
Degeţel luă cu el pe cei doi fraţi ; şi, cum era bine văzut, chiar în ziua aceea un şambelan găsi mijlocul să dea de lucru la castel celor doi ciuli [1].

IV

Întors în odăile sale, regele nu putu închide ochii. Un ginere ca Degeţel nu-i era de loc pe plac. Măria sa

[1] Fără urechi (n.t.).

căută cum ar putea să nu-şi ţină cuvîntul fără să pară că şi-l calcă. Pentru oamenii cinstiţi, aşa ceva e greu. Între cinste şi interes, un ticălos niciodată nu stă la gînduri ; că doar de asta şi este ticălos.

În neliniştea lui, regele chemă pe Petre şi pe Pavel ; numai cei doi fraţi îi puteau arăta de unde se trage, ce fire şi ce obiceiuri are Degeţel ; Petre lăudă pe frăţiorul lui, ceea ce nu prea încîntă pe măria sa. Pavel îl mai însenină, dovedindu-i că Degeţel nu era altceva decît un vîntură-lume şi că ar fi caraghios ca un rege să se simtă îndatorat faţă de un om de rînd.

— Băiatul ăsta e aşa de încrezut, adăugă fratele cel rău, că se crede în stare să înfrunte şi un uriaş. Prin părţile astea trăieşte un troll [1], care e spaima celor din jur : le fură boii şi vacile la zece leghe jur împrejur ; ei bine, Degeţel a spus, nu o dată, că dacă ar vrea, ar face pe dihania asta sluga lui.

— Lasă, că vedem noi asta, zise regele.

Şi cu vorbele astea îi trimise înapoi pe cei doi fraţi şi dormi liniştit.

A doua zi, de faţă cu întreaga curte, regele chemă pe Degeţel. El veni, alb ca un crin, fraged ca un trandafir, zîmbitor ca dimineaţa.

— Ginere, zise regele, apăsînd pe vorbe, un viteaz ca tine nu poate să se însoare cu o prinţesă fără să-i dea şi

[1] Trolli — eroi ai miturilor scandinave, monştri uriaşi care locuiesc în lacuri şi păduri (n.t.).

slujitori demni de ea. În pădurea asta este un troll care, zice-se, e înalt de douăzeci de picioare şi mănîncă un bou la o masă. Colo, cu o haină cu fireturi, pălărie în trei colţuri, epoleţi de aur şi o halebardă de cinci-sprezece picioare, ar fi un portar demn de un rege. Fiica mea te roagă să-i faci acest mic dar şi pe urmă o să se gîndească să-ţi dea mîna ei.

— Nu e tocmai uşor, zise Degeţel, dar, pentru plăcerea măriei sale, am să încerc.

Coborî la bucătărie, puse în sacul cel mare de piele securea fermecată, o pîine, o bucată de brînză şi un cuţit, apoi, aruncîndu-şi sacul pe umăr, luă drumul spre pădure. Petre plîngea, Pavel zîmbea şi nădăjduia că, o dată plecat, fratele lui n-o să se mai întoarcă niciodată. Cînd intră în pădure, Degeţel se uită în dreapta, se uită în stînga, dar buruienile nu-l lăsau să vadă. Atunci începu să cînte cît îl ţinea gura :

Troll pe colea, Troll pe-aci —
Unde eşti ? Să ne luptăm !
Viu sau mort al meu vei fi ;
Troll pe-aci, Troll pe colea,
Nu vrei a mi te-arăta ?

— Iacă-mă ! strigă uriaşul într-un urlet înspăimîntător. Stai tu, cînd te-oi prinde, nu-mi ajungi nici pe-o măsea.

— Nu te pripi, dragul meu, răspunse Degeţel cu glasul lui ascuţit, îţi dau un ceas întreg.

Cînd trollul sosi, el întoarse capul în toate părţile, foarte mirat că nu vede pe nimeni. În sfîrşit, plecîndu-şi ochii, zări un copil care stătea pe un copac răsturnat şi ţinea între genunchi un sac mare de piele.

— Tu m-ai trezit din somn, haimana ? zise el, holbîndu-şi ochii scăpărători.

— Chiar eu, dragă, zise Degeţel. Am venit să te tocmesc la mine.

— Ha-ha ! zise uriaşul, care pe cît era de mare, pe atît era de prost ; să mori de rîs şi alta nu ! O să te azvîrl în cuibul ăla de corbi, de se vede colo, sus ; asta o să te înveţe minte să mai hoinăreşti prin pădurea mea.

— Pădurea ta ? spuse băiatul. Mai degrabă e a mea decît a ta ; dacă mai spui o vorbă, o rad de la pămînt într-un sfert de ceas.

— Ha-ha ! urmă uriaşul, aş vrea s-o văd şi pe asta, omuleţule !

Degeţel aşezase securea pe pămînt.

— Taie ! Taie ! îi strigă.

Şi odată începu securea să taie, să reteze, să despice, să doboare, în dreapta, în stînga, în sus, în jos. Şi numai ce începură crengile să plouă în capul trollului, repezi cum cade grindina pe timp de furtună.

— Destul, destul, zise uriaşul, căruia începea să-i fie frică. Nu mi prăpădi pădurea ! Dar cine eşti tu ?

— Sînt vestitul vrăjitor Degeţel şi o vorbă doar să spun, şi securea mea îţi taie capul. Încă nici nu ştii cu cine ai de-a face. Stai acolo !

Uriaşul se opri, foarte nedumerit de ce văzuse. Degeţel, căruia îi era foame, îşi desfăcu sacul cel mare de piele, scoase pîinea şi brînza.

— Ce e aia albă ? întrebă trollul, care nu văzuse niciodată brînză.

— O piatră, răspunse Degeţel.

Şi muşcă din ea cu poftă.

— Mănînci pietre ? zise uriaşul.

— Da, asta e hrana mea obişnuită. De aceea nu cresc ca tine, care mănînci boi ; dar de aceea, aşa mic cum mă vezi, sînt de zece ori mai puternic decît eşti tu. Du-mă acasă la tine !

Trollul se dădu bătut. O luă înaintea lui Degeţel ca un cîine mare înaintea unui copil şi-l pofti în lăcaşul său uriaş.

— Ascultă, zise Degeţel uriaşului, trebuie ca unul din noi doi să fie stăpînul, iar celălalt sluga lui. Să facem o învoială. Dacă eu n-oi face ce faci tu, am să fiu robul tău ; dacă tu nu vei face ce fac eu, tu ai să fii robul meu.

— Primesc, zise trollul. Mi-ar plăcea să am în serviciu un împieliţat ca tine. Mie mi-e greu să mă gîndesc, tu ai avea minte în locul meu. Pentru început,

iată ăste două găleți ; du-te să-mi aduci apă, să pregătim prînzul.
Degețel ridică capul să privească cele două găleți. Erau două butii zdravene, care aveau fiecare zece picioare în înălțime și șase în lățime ; mai ușor i-ar fi venit să se înece în ele decît să le miște din loc.
— Ha-ha ! spuse uriașul, căscînd o gură mare, te-ai poticnit, băiețaș ; haide, fă și tu ce fac eu, du-te de scoate apă !
— La ce bun, zise Degețel. Dau fuga la izvor și-l arunc în căldare de-a dreptul, așa termin mai repede.
— Nu, nu, strigă trollul. Mi-ai mai prăpădit tu pădurea, nu vreau să-mi iei acum și izvorul, mîine aș fi fără strop de apă. Fă focul, mă duc eu după apă. După ce agață căldarea, uriașul aruncă înăuntru un bou tăiat bucăți, cu cincizeci de verze și o căruță de morcovi. Spumui cu lingura și gustă supa de mai multe ori,
— La masă, acum, zise el ; să te văd dacă ai să faci ce am să fac eu. Din partea mea, mă simt în stare să mănînc boul ăsta tot și pe tine pe deasupra, mi-ai ține loc de dulce.
— La masă, spuse Degețel.
Dar înainte de a se așeza, își strecură sub haină sacul cel mare de piele, care-i ajungea de la gît pînă la călcîie.

Iată-i pe cei doi cumetri la masă. Trollul mînca, mînca de zor. Degeţel nu se lăsa nici el mai pe jos; însă carne, varză, morcovi — arunca tot în sac, fără să se oprească.

— Uf! zise uriaşul, nu mai pot, o să-mi desfac un nasture de la vestă.

— Da' mănîncă odată, leneşule! strigă Degeţel, înghesuind o jumătate de varză pe sub bărbie.

— Uf! zise uriaşul, mai desfac şi al doilea nasture. Ce stomac de struţ ai, băiete! se vede că eşti învăţat să mănînci pietre!

— Da' mănîncă odată, leneşule! strigă Degeţel, înghesuind o bucată zdravănă de rasol pe sub bărbie.

— Uf, zise uriaşul, desfac al treilea nasture, mă înăbuş! Dar tu, vrăjitorule?

— Ei, zise Degeţel, nimic mai uşor decît să te aeriseşti puţin.

Luă cuţitul şi-şi spinteca jacheta şi sacul de-a lungul stomacului.

— E rîndul tău, zise el uriaşului, hai, fă ce fac eu.

— Sluga dumitale, spuse el, mai curînd mă fac robul tău, nu prea mistui oţelul.

Zis şi făcut; uriaşul sărută mîna lui Degeţel în semn de supunere. Apoi, luînd pe micul său stăpîn pe umăr, iar pe celălalt un sac mare cu aur, luă drumul spre castel.

V

La castel era serbare şi la Degeţel nici nu se mai gîndeau, ca şi cum l-ar fi mîncat uriaşul de opt zile, cînd, deodată, se auzi o bubuitură înspăimîntătoare. Castelul se cutremură pînă-n temelii. Ce era ? Trollul, găsind că poarta cea mare era prea joasă pentru el, o zvîrlise la pămînt cu o lovitură de picior.

Toţi dădură fuga la fereastră, regele împreună cu ceilalţi, şi văzură pe Degeţel stînd liniştit pe umărul înspăimîntătoarei sale slugi.

Îndrăzneţul nostru intră de-a dreptul prin balconul de la primul cat şi punînd un genunchi la pămînt în faţa logodnicei lui, îi zise :

— Prinţesă, ai dorit un rob, iată aci doi.

Aceste cuvinte curtenitoare fură trecute a doua zi în buletinul oficial al „Gazetei Curţii", dar,în clipa în care fură spuse, au cam pus în încurcătură pe rege. Cum nu ştia ce să răspundă, luă pe prinţesă deoparte, în dreptul unei ferestre :

— Fata mea, îi zise, nu mai am nici un temei să nu-i dau mîna ta tînărului acestuia cutezător : sacrifică-te pentru binele ţării ; prinţesele nu se mărită după gustul lor.

— Dă-mi voie, tată, zise infanta, făcînd o plecăciune, prinţesă sau nu, orice fată doreşte să se mărite după gustul ei. Lasă-mă să-mi apăr dreptul cum m-oi pri-

cepe. Degeţel, urmă ea, tare, eşti viteaz şi norocos, dar asta nu-i destul ca să placi femeilor.

— Ştiu, zise Degeţel, mai trebuie să le faci pe voie şi să te pleci la toanele lor.

— Eşti un băiat deştept, răspunse prinţesa. Fiindcă ştii să ghiceşti aşa de bine, îţi propun o ultimă încercare, care nu trebuie să te sperie, căci doar eu am să-ţi fiu adversară. Să ne întrecem care o să fie mai şiret : mîna mea va fi răsplata întrecerii.

Degeţel făcu o plecăciune adîncă. Toată curtea coborî în sala tronului unde, spre spaima tuturor, găsiră pe Troll aşezat jos. Sala n-avea decît cincisprezece picioare înălţime ; bietul uriaş nu putea sta ridicat. La un semn al tînărului său stăpîn, veni pe brînci să se aşeze lîngă el, fericit şi mîndru să-l asculte. Era puterea în slujba minţii.

— Să începem, zise prinţesa, dar cu o năzdrăvănie. Se zice că femeile nu se tem de minciună. Să vedem care din noi o să rabde mai bine minciunile. Cel dintîi care va zice : „asta e prea de tot !“ va fi învins.

— Ca să mint în glumă, ori ca să spun adevărul, sînt la porunca alteţei sale, zise Degeţel.

— Sînt sigură, spuse prinţesa, că n-ai o fermă aşa de frumoasă ca a noastră. Dacă doi ciobani sună din corn, fiecare la cîte un capăt al moşiei noastre, cel dintîi nu-l aude pe-al doilea, cum nici al doilea nu-l aude pe cel dintîi.

— Şi ce-i cu asta ? zise Degeţel. Ocolul tatii e aşa de întins, că dacă o viţică de două luni intră pe o poartă, pe cealaltă iese vacă bună de lapte.

— Asta nu-i de mirare, zise prinţesa ; dar aşa taur mare ca al nostru n-ai pomenit de cînd eşti. Pe fiecare din coarnele lui poate să se aşeze cîte un om şi aceşti doi oameni nu se pot ajunge cu un ţăpoi lung de douăzeci de picioare.

—Şi ce mare lucru ? zise Degeţel. Taurul tatii are capul aşa de lat, încît un slujitor, dacă stă pe unul din coarnele lui, nici nu poate zări pe slujitorul cătărat pe celălalt corn.

— Asta nu-i de mirare, zise prinţesa. Dar voi nu strîngeţi atîta lapte ca noi, căci noi umplem zilnic douăzeci de butii, fiecare înaltă de o sută de picioare şi în fiecare săptămînă grămădim un munte de brînzeturi, lat şi înalt nici mai mult nici mai puţin decît piramida cea mare din Egipt.

— Şi ce mare lucru ? spuse Degeţel. În stîna tatii se fac nişte brînzeturi aşa de mari că o dată, cînd iapa noastră căzuse într-o putină, n-am mai găsit-o decît după ce am umblat şapte zile, ba încă bietul dobitoc îşi rupsese şi şalele. Ca să mă mai folosesc de ea, a trebuit să-i înlocuiesc şira spinării cu un brad mare ; se potrivea de minune. Dar, într-o bună dimineaţă, iată că bradului îi creşte o ramură în sus şi astă ramură se făcu atît de înaltă, încît, cătărîndu-mă pe ea,

ajunsei în cer. Acolo, dau de o femeie îmbrăcată în alb, care torcea spuma mării, să facă funigei ; vreau să iau şi eu din ei, trosc ! se rupe firul şi cad într-o gaură de şoarece. Acolo, ce să vezi, mama mea şi tatăl dumitale torceau, fiecare din cîte un caier şi cum tatăl dumitale era neîndemînatic, unde-i trage mama mea o palmă, de i-au ţiuit urechile.

— Asta-i prea de tot, strigă prinţesa, furioasă ; niciodată tatăl meu n-a suferit asemenea înjosire.

— A zis „asta-i prea de tot" ! strigă uriaşul. Stăpîne, a noastră-i prinţesa !

VI

— Nu încă, zise prinţesa, roşindu-se. Degeţel, am să-ţi dau trei ghicitori şi dacă le ghiceşti, n-o să-mi mai rămînă decît să ascult de tatăl meu. Spune-mi ce cade într-una şi nu se sparge niciodată.

— Ah ! zise Degeţel, de cînd mi-a spus mama asta ! E cascada.

— Ştii că-i adevărat ! strigă uriaşul. Cui i-ar fi dat în gînd ?

— Ia spune-mi, urmă prinţesa cu vocea mai sugrumată, cine face în fiecare zi acelaşi drum şi nu se întoarce niciodată ?

— Ah ! zise Degeţel, de cînd mi-a spus mama asta ! E soarele.

— Bun ! zise prinţesa, galbenă de mînie. Mai rămîne o ultimă întrebare : Ce gîndeşti dumneata şi nu gîndesc eu ? Ce nu gîndesc eu şi gîndeşti dumneata ? Care e lucrul la care ne gîndim amîndoi ? Care e acela la care nu ne gîndim nici unul, nici altul ?

Degeţel lăsă capul în jos şi cugetă : era încurcat.

— Stăpîne, zise trollul, dacă istoria asta e prea grea, nu-ţi bate capul. Un semn să-mi faci, iau pe prinţesă pe sus şi terminăm numaidecît.

— Taci din gură, trollule, zise Degeţel. Puterea n-are ce căta aci, bietul meu prieten ; ar trebui să cam ştii asta. Lasă-mă pe mine să încerc altfel. Doamnă, zise el în mijlocul unei tăceri adînci, nu îndrăznesc să ghicesc, şi totuşi în ghicitoarea asta îmi întrezăresc fericirea. Am îndrăznit să gîndesc că vorbele dumitale n-o să aibă pentru mine nimic încurcat şi dumneata ai gîndit tocmai dimpotrivă. Ai bunătatea să crezi că nu sînt nevrednic să-ţi plac şi eu am îndrăzneala s-o gîndesc. În fine, adăugă el zîmbind, ceea ce gîndim amîndoi este că pe lume sînt destui proşti ca noi ; ce nu gîndim nici unul, nici altul e că regele, augustul vostru părinte, şi acest sărman troll au tot atîta...

— Tăcere, zise prinţesa, iată mîna mea !

— Dar ce gîndiţi voi despre mine ? strigă regele. Aş fi încîntat să ştiu.

— Bunul meu părinte, zise prinţesa sărindu-i de gît, gîndim că eşti cel mai înţelept dintre regi şi cel mai bun dintre oameni.

— Bine, zise regele, știu eu. Pînă una-alta, trebuie să facem ceva pentru bunul nostru popor. Degețel, te numesc duce.

— Trăiască ducele Degețel! Trăiască stăpînul meu! strigă uriașul cu asemenea glas, că toți crezură că a căzut trăsnetul pe casă. Noroc că se aleseră doar cu spaima și cu douăzeci de geamuri sparte.

VII

Să povestim nunta lui Degețel și a prințesei ar fi de prisos; toate nunțile se aseamănă — nu se deosebesc decît a doua zi.

Totuși, din partea unui istoric celebru, ar fi de neiertat să nu spună că prezența trollului adăuga mult haz acestei serbări mărețe. Așa, la ieșirea din biserică, de prea multă bucurie, credinciosul uriaș nu găsi altceva mai bun de făcut decît să-și pună trăsura cu mirii în cap și să-i aducă astfel pe soți la palat. Asta-i o întîmplare care merită să fie însemnată, căci n-o poți vedea în toate zilele.

Seara fu serbare mare în toată capitala. Ospețe, orații, lanterne colorate, urări, focuri de artificii, flori și buchete, nimic nu lipsi serbării. Cu toții se bucurară.

În castel, fiecare rîdea, cînta, mînca, vorbea sau bea; un singur om, ascuns într-un colț, se distra într-un chip cu totul altul decît ceilalți — era Pavel. Era fe-

ricit că-i tăiaseră urechile, căci surzise şi n-auzea decît laudele cu care copleşeau pe fratele lui ; în schimb, era nenorocit că nu e şi orb, căci era silit să vadă zîmbetul celor doi logodnici. De aceea, în cele din urmă fugi în pădure unde îl mîncară urşii ; astfel să pată toţi învidioşii !

În româneşte de V. HUBER

Povestea lui Cucurigu

(poveste spaniolă)

A FOST ODATĂ o găină frumoasă care făcea pe cucoana mare în poiata unui fermier bogat; era înconjurată de o familie numeroasă, ce piuia pe lîngă ea şi nimeni nu ţipa mai tare şi nu-i smulgea mai iute grăunţele din cioc, ca un pui mic, pocit şi schilod. Şi tocmai pe el îl iubea mai mult mamă-sa: aşa sînt toate mamele: cei pe care îi iubesc mai cu foc sînt cei mai urîţi. Stîrpitura asta nu avea întreg în ea decît un ochi, o labă şi o aripă; ai fi zis că Solomon şi-a executat sentinţa cea de pomină asupra lui Cucurigu (aşa se chema individul ăsta slăbănog) şi l-a tăiat în două cu ascuţişul săbiei. Cînd e cineva chior, şchiop şi ciung, are cele mai bune motive să fie modest; prăpăditul acesta din Castilia, era însă mai mîndru decît tată-său, cocoşul cu pintenii cei mai frumoşi, cel mai elegant, cel mai viteaz şi cel mai galant din cîţi s-au pomenit vreodată de la Burgos pînă la Madrid. Se credea o minune de graţie şi de frumuseţe şi îşi petrecea o bună parte din zi oglindindu-se în pîrîu. Dacă vreunul din fraţii lui îl lovea din greşeală, îi căuta gîl-

ceavă, îi zicea că e invidios şi gelos şi-şi primejduia în bătaie singurul ochi ce-i rămăsese ; dacă găinile cotcodăceau cînd îl vedeau, zicea că o fac doar ca să-şi ascundă ciuda, că el nu binevoia nici măcar să se uite la ele.

Într-o zi, cînd îngîmfarea i se suise la cap mai mult ca de obicei, spuse mamei sale :

— Ascultaţi-mă, doamnă ; Spania mă plictiseşte, mă duc la Roma ; vreau să-l văd pe Papă şi pe cardinali.

— Ce-ţi trec prin minte, copilul meu ! strigă biata găină. Cine ţi-a băgat în cap asemenea trăsnaie ? Niciodată în familia noastră n-a plecat cineva din ţara lui ; de aceea şi sîntem noi mîndria neamului nostru ; putem să ne numărăm strămoşii. Unde ai să mai găseşti tu o curte ca asta, duzi să te umbrească, coteţ văruit, bălegar minunat, pîine şi grăunţe peste tot, fraţi să te iubească şi trei cîini să te apere de vulpe ? Crezi că, la Roma chiar, n-ai să duci dorul belşugului şi huzurului vieţii de aici ?

Cucurigu ridică din aripa cea ciungă, în semn de dispreţ.

— Mamă, zise el, eşti o femeie de treabă ; cine nu şi-a părăsit niciodată bălegarul, totul i se pare frumos ; dar eu am deja destulă minte să văd că fraţii mei nu sînt isteţi şi verii mei sînt ţărănoşi. Geniul meu se înăbuşă în această văgăună, vreau să cutreier lumea şi să fac avere.

— Dar, fiule, reluă biata cloşcă, te-ai privit vreodată în băltoacă ? Nu ştii că-ţi lipseşte un ochi, o labă şi o aripă ? Ca să faci avere trebuie ochi de vulpe, gheară de păianjen şi aripi de vultur. Cum pleci de aici eşti pierdut.

— Mamă, spuse Cucurigu, cînd o găină scoate din ou o raţă, totdeauna se sperie cînd o vede dînd fuga la apă. Nu mă cunoaşteţi. Rostul meu este să izbîndesc în viaţă prin darurile şi prin isteţimea mea ; trebuie să am în juru-mi privitori care să fie în stare să guste însuşirile fiinţei mele ; locul meu nu este printre făpturi de rînd.

Cînd văzu găina că orice sfat este zadarnic, zise lui Cucurigu :

— Fiule, ascultă cel puţin ultimele sfaturi ale mamei tale. Dacă te duci la Roma, caută să nu treci prin faţa bisericii Sf. Petru. Sfîntul, pe cît se spune, nu prea are la inimă cocoşii, mai ales cînd cîntă. Fugi şi de anumiţi oameni cărora li se spune bucătari şi ajutori de bucătari ; ai să-i recunoşti după boneta albă, şorţul suflecat şi după teaca de cuţit pe care o poartă la brîu. Sînt nişte cuţitari vestiţi care ne urmăresc fără milă, ne taie gîtul fără să ne lase timp nici să zicem „miserere !“ Şi acum, copilul meu, adăugă ea ridicînd laba, primeşte binecuvîntarea mea şi Sf. Iacob să te apere, el este patronul pelerinilor. Cucurigu se făcu că nu vede că în ochii mamei era o lacrimă ; tot atît de puţin se sinchisi şi de tatăl său, care totuşi îşi

înălță creasta în vînt și parcă-l chema. Fără să-i pese de cei pe care-i lăsa în urma lui, nerecunoscătorul se strecură pe poarta întredeschisă ; abia ieși afară, că și bătu din aripă și cîntă de trei ori, pentru a-și sărbători libertatea : Cucurigu ! Cucurigu ! Cucurigu !

Tot alergînd prin cîmpii, jumătate zburînd, jumătate sărind, ajunse la albia unui pîrîu pe care-l secase soarele. Totuși prin nisip se mai vedea un fir de apă, dar așa de subțire, că două frunze uscate, care căzuseră, îl opreau din cale.

Cînd pîrîul îl zări pe călătorul nostru, îi zise :

— Prietene, vezi cît sînt de slab ; n-am nici măcar putere să iau frunzele astea care-mi astupă drumul, cu atît mai puțin să le ocolesc, căci sînt istovit. Cu o singură lovitură de cioc, tu poți să-mi dai din nou viață. Nu sînt un nerecunoscător ; dacă-mi faci un bine, te poți bizui pe recunoștința mea în prima zi de ploaie, cînd apa cerului îmi va fi redat puterile.

— Glumești ! zise Cucurigu. Am eu mutra unui măturător de șanțuri ? Adresează-te celor de o seamă cu tine, adăugă el și, cu laba cea bună, sări peste firul de apă.

— O să-ți aduci aminte de mine cînd te-oi aștepta mai puțin ! murmură apa, dar cu un glas așa de slab, că înfumuratul n-o auzi.

Puțin mai departe, jupînul cocoșel zări vîntul doborît la pămînt și gîfîind rău.

— Dragă Cucurigu, îi spuse el, vino-mi în ajutor ; pe lumea asta avem nevoie unii de alţii. Vezi în ce hal m-a adus căldura zilei. Eu, care în alte vremuri dezrădăcinez măslinii şi umflu mările, iată-mă-s acum prăpădit de căldură. M-am lăsat să mă fure somnul adus de parfumul trandafirilor ăstora, cu care mă jucam, şi iată-mă-s la pămînt, aproape leşinat. Dacă ai vrea să mă ridici numai de două degete de la pămînt cu ciocul şi să-mi faci puţin vînt cu aripa, aş avea puterea să mă ridic pînă la norii aceia albi pe care-i văd colo sus, purtaţi de un frate al meu, şi aş primi de la familia mea ceva ajutoare care mi-ar îngădui să trăiesc pînă ce-oi moşteni pe primul uragan.

— Monseniore, răspunse afurisitul de Cucurigu, Excelenţa Voastră nu o dată a făcut haz, jucîndu-mi tot felul de renghiuri. Nu-s nici opt zile de cînd, strecurîndu-se hoţeşte în spatele meu, Măria Voastră s-a desfătat deschizîndu-mi coada evantai şi m-a făcut de rîs în faţa lumii. Răbdare, aşadar, prea stimate prieten, cine îşi bate joc de alţii, îi vine şi lui rîndul ; îi prinde bine să se pocăiască şi să înveţe să respecte unele persoane care, prin naştere, frumuseţe şi minte, ar trebui să fie la adăpost de glumele vreunui nătărău.

După aceste vorbe, Cucurigu, înfoindu-se, se apucă să cînte cu glasul cel mai spart cu putinţă : „Cucurigu, cucurigu, cucurigu“ ! şi-şi văzu mîndru de drum.

Pe un ogor cosit proaspăt, unde plugarii făcuseră grămezi buruienile plivite, ieşea fum dintr-o grămadă de

neghină și săbiuță. Cucurigu se apropie, cu gînd să ciugulească și văzu o flăcăruie care înnegrea cotoarele încă verzi, fără să le poată aprinde.

— Dragă prietene, strigă flacăra noului venit, sosești tocmai la timp ca să-mi scapi viața ; din lipsă de hrană mă prăpădesc. Nu știu pe unde își pierde vremea vărul meu vîntul, că așa-mi face totdeauna ; adu-mi cîteva fire de paie uscate, să mai prind suflet. N-o să faci bine unei nerecunoscătoare.

„Stai tu, zise Cucurigu în gîndul lui, o să-ți fac eu un bine, așa cum meriți ; nerușinat-o, care îndrăznești să mi te adresezi mie !“ Și, odată puiul și sări pe grămada de buruieni jilave și o apăsă așa de tare pe pămînt, încît nu se mai auzi pîrîitul flăcăruii și nu mai ieși fum de loc. După care, jupînul, după obiceiul său, începu să cînte de trei ori : „Cucurigu, cucurigu, cucurigu !“ apoi bătu din aripă, de parcă ar fi împlinit isprăvile lui Amadis.

Tot alergînd, tot cîrîind, Cucurigu ajunse, în sfîrșit, la Roma ; acolo duc toate drumurile. Abia intră în oraș și alergă drept la biserica cea mare a Sf. Petru. S-o admire nici nu-i trecea prin minte ; se așeză în fața ușii principale și, cu toate că, pierdut în mijlocul colonadei, nu părea nici cît o muscă, se ridică în pinteni și începu să cînte : „Cucurigu, cucurigu, cucurigu !“ numai ca să-i facă în necaz sfîntului și să nu asculte pe maică sa.

Nu terminase bine, însă, că un soldat din garda Sf. Părinte, care îl auzi ţipînd, puse mîna pe neobrăzat şi-l duse acasă la el ca să-l facă friptură.

— Na, zise soldatul, arătîndu-l pe Cucurigu gospodinei sale, adă nişte apă fiartă să-l jumulim pe păcătosul ăsta !

— Iertare, iertare, doamnă Apă ! strigă Cucurigu. Apă blîndă, apă bună, tu, cel mai frumos şi cel mai bun lucru din lume, îndurare, nu mă opări !

— Dar ţie ţi-a fost milă de mine, cînd te-am rugat cu cerul, cu pămîntul, nerecunoscătorule ? răspunse apa, care fierbea de mînie. Dintr-o dată, îl scăldă de sus pînă jos şi nu-i lăsă nici un fir de puf pe trup. Soldatul luă atunci pe nenorocitul de pui şi-l puse pe grătar.

— Focule, nu mă arde, strigă Cucurigu. Părinte al luminii, frate al soarelui, văr al diamantului, cruţă pe un nenorocit, stăpîneşte-ţi fierbinţeala, astîmpără-ţi flacăra, nu mă prăpădi !

— Ţie ţi-a fost milă de mine cînd te rugam, cu cerul, cu pămîntul, nerecunoscătorule ? răspunse focul care scăpăra de mînie ; şi cu o limbă de flăcări îl prefăcu pe Cucurigu într-un cărbune.

Cînd soldatul îşi văzu friptura în aşa hal, luă puiul de picior şi-l aruncă pe fereastră. Vîntul îl duse pe o grămadă de gunoi.

— O, vîntule, murmură Cucurigu, care tot mai respira, zefir binefăcător, adiere protectoare, iată-mă pocăit de

nebuniile şi îngîmfarea mea ; lasă-mă să mă odihnesc pe gunoiul ăsta părintesc !

— Să te odihneşti ? mugi vîntul. Stai tu, să-ţi arăt eu cum mă port cu nerecunoscătorii !. Şi dintr-o suflare îi făcu vînt aşa de sus, încît Cucurigu, în cădere, se înfipse în vîrful unei clopotniţe.

Aci îl aştepta Sf. Petru. Cu mîna lui, Sfîntul ţintui pe Cucurigu pe cea mai înaltă clopotniţă din Roma. Şi în ziua de azi mai e arătat călătorilor. Oricît de sus e aşezat, totuşi toţi îl dispreţuiesc, fiindcă se învîrteşte după cel mai uşor vînt. E negru, uscat, jumulit, bătut de ploi ; nu-l mai cheamă Cucurigu, ci Sfîrleză ; aşa-şi plăteşte şi-şi va plăti în veci neascultarea faţă de mama sa, îngîmfarea, obrăznicia şi, mai ales, răutatea.

În româneşte de V. HUBER

Anana

NU ŞTIU, poate că o fi fost aşa, poate altminteri... Era odată un fecior de împărat. Şi prinţul acesta avea o grădină, iar în grădină două straturi. Pe unul din straturi creştea praz, iar pe celălalt creştea mărar. Şi nu se aşeza să mănînce şi să bea acest fecior de împărat pînă ce nu stătea niţel în grădină, pe lîngă straturile lui.

Şi într-un rînd, se duse prinţul de-a lungul straturilor sale şi zări în ţărînă un petec de hîrtie. Îl ridică de jos, se uită la petecul de hîrtie, dar ce era scris pe el nu putu citi, aşa că dădu hîrtiuţa altcuiva. Şi deodată hîrtiuţa aceea prinse viaţă şi se prefăcu în fată. Frumoasă fată, ba încă ce frumoasă, cum alta pe lume nici nu putea fi !

Cînd feciorul de împărat văzu fata, vru s-o ia de nevastă. Aşa că o întrebă :

— Din ce neam eşti ?

— Numele meu e ca prazul şi cingătoarea mea-i de mărar, sînt fată de oameni sărmani.

Plecă prințul. „Nu e de neam ales", făcu el, se întoarse cu spatele la fata aceea, pe care o chema Anana, și se însură cu alta. Dar Anana îl iubea pe prinț, și-l iubea atît, că se sfîrșea de dorul lui.

Într-o zi, Anana aduse din munte niște căprioare, mulse lapte, îl turnă într-un cazan și se bägă înăuntru. Laptele fierbea în clocote și Anana se scălda în el.

Prințul o zări pe Anana în laptele de pe foc și zise către soața lui :

— Ia te uită, Anana noastră a mînat din munte caprele, le-a muls, a turnat lapte în cazan, și laptele fierbe în clocote, iar dînsa se scaldă în el.

Soața îi răspunse :

— Crezi că eu n-aș putea !

Nevasta prințului chemă din munte vacile, le mulse, puse laptele lor pe foc, apoi îl turnă într-un cazan, se bägă în el și se fierse.

Prințul rămase văduv.

Și se duse la Anana, s-o întrebe :

— Din ce neam ești ?

Ea însă răspunse ca și de întîia dată :

— Numele meu e ca al prazului și cingătoarea mea-i de mărar, sînt fată de oameni sărmani.

— Nu ești de neam ales, făcu iarăși prințul și se însură cu alta.

Anana se duse de se sui sus de tot, pe munte, și începu să toarcă fire de mătase. Apoi scăpă fusul. Îndată își reteză năsucul și-l aruncă jos, spunîndu-i :

— Adu-mi, năsucule, fusul!
Nasul îi aduse fusul de jos și apoi se așează lipindu-se desăvîrșit în locul de unde-l retezase fata. Văzînd aceasta, feciorul de împărat se duse la nevastă-sa și spuse :
— Tare mult mă miră Anana noastră. S-a suit sus pe munte și s-a apucat să toarcă fire de mătase, dar și-a scăpat fusul, și atunci și-a tăiat nasul, trimițîndu-l jos după fus. Nasul a venit cu fusul îndărăt și s-a așezat la loc, de unde l-a tăiat ea.
— Și ce lucru de mirare e-ntr-asta ? zise nevasta prințului. Și eu pot să fac la fel.
Se sui deci pe acoperiș, își luă fusul și începu să toarcă. Scăpă apoi fusul, își tăie nasul și-l zvîrli jos. Nasul nu i-a mai adus fusul, dar femeia și-a pierdut tot sîngele și și-a dat duhul.
Rămas iarăși văduv, prințul se duse la Anana s-o întrebe :
— Din ce neam ești ?
— Numele meu e ca al prazului, și cingătoarea mi-e de mărar, sînt fată de oameni sărmani, îi răspunse Anana.
Plecă prințul, se duse în munte, găsi un porcar, cumpără un porc și-i spuse porcarului :
— Carnea să-ți rămînă ție, dar sîngele e pentru mine.
Porunci să i se taie porcul, apoi ceru așa :
— Ungeți-mă voi cu sîngele porcului pe tot trupul, duceți-mă de-aici și lepădați-mă lîngă Anana.

Porcarul şi ai lui tăiară porcul, îl unseră pe feciorul de împărat cu sînge, îl duseră lîngă Anana şi-l lepădară acolo. Cum îl văzu pe prinţ însîngerat, Anana începu să strige :

Tată soare, mamă lună,
Stelelor surori, din ceruri
Aruncaţi-mi scaun de-aur,
Prinţul meu e mort acuma.

Şi îndată ce spuse acestea, cerul se deschise şi coborî pînă jos un scaun de aur.
Prinţul se ridică într-o clipă de jos, o îmbrăţişă pe Anana şi începu s-o sărute şi s-o dezmierde. Îşi făcură apoi nunta şi trăiră fericiţi.

În româneşte de V. KERNBACH

Căciula fermecată

AŞA SĂ FI FOST, ori nu, ştiu că trăia odată un biet ţăran cu bătrîna maică-sa. Şi vieţuiau amîndoi în nevoi şi lipsuri.

Într-un rînd spuse fiul către mumă-sa :

— Mamă, aşa nu se mai poate trăi. Am să umblu prin lume, să văd ce va să fie, că oi găsi ceva, ori oi pierde ceva, tot fi-va mai bine.

— Bine, făcu maică-sa.

Ieşi omul şi se duse... Nici el nu ştia încotro.

Ostenit de mers, se aşează pe marginea drumului. Tot atuncea, sosea într-acolo alt drumeţ.

— Bună ziua ! zise drumeţul.

— Bună să fie ! rosti ţăranul.

— De ce eşti aşa de amărît ? îl întrebă drumeţul.

— Cum să nu mă amărăsc ? grăi ţăranul. Stai aci lîngă mine şi am să-ţi spun.

Drumeţul se aşează şi omul cel sărman îi istorisi cum trăia şi pentru ce şi-a luat lumea în cap :

— Am acasă pe maică-mea, femeie bătrînă. Alt nimic nu mai am. I-am spus că mă duc în lume, şi uite,

umblu și caut. De-oi afla ceva, bine va fi, iar de nu, n-am să mă mai întorc acasă niciodată.
Drumețul zise :
— Dacă-i așa, am să-ți spun eu o vorbă, numai să știi că acela-i lucru greu și nu oricare poate să-l facă.
— Hai, spune-mi, îl rugă săracul.
Drumețul îi spuse :
— Du-te tot așa, drept înainte. După ce ai să mergi cam vreo poștă, ai să vezi o stîncă înaltă. Stînca aceea se deschide o dată în șapte ani. Apropie-te de ea și stai acolo și așteaptă, fiindcă acuma nu mai are mult pînă se deschide. Iar îndată ce are să se deschidă intră repede în ea și-ai să vezi o căciulă atîrnată într-un cui : ia repede căciula și ieși afară. Bagă însă de seamă să nu mai iei și altceva, că atunci se închide stînca și rămîi în ea șapte ani.
Săracul îi mulțumi drumețului și purcese spre stîncă. După o poștă de drum, văzu cu adevărat și stînca aceea. Țăranul se gîndi : „Pesemne că asta o fi stînca !"
Și se apropie, așteptînd să vadă ce va fi.
Deodată, stînca se deschise. Atunci săracul năvăli înăuntru, zări căciula, o înșfăcă și apoi își roti privirea în jur. Cîte și mai cîte erau acolo ! Erau și struguri, și ce mai struguri ! Iar sărmanul era flămînd, căci de multe zile nu mai mîncase nimic, așa că nu-și mai putea lua ochii de la strugurii aceia. Nu se mai putu stăpîni.
„Fie ce-o fi, își zise el, că doară n-am să stau să rabd de foame !" și întinse mîna să rupă un ciorchine.

Dar cum îl rupse, stînca numaidecît s-a închis şi săracul rămase în beznă, singur.

Şapte ani nu se mai deschise stînca, şapte ani stătu sărmanul singur în întuneric. Dar răbdare să aştepte avu. Trecură şapte ani în cap, şi stînca se deschise din nou, şi atunci năvăli afară cît putu de repede, şi cum ieşi, în urmă-i stînca iar se închise.

Se aşeză alături, să-şi tragă sufletul. Şedea şi nu ştia ce să facă. Încă nu cunoştea puterea aflată în căciula lui.

Se întoarse la umbră, îşi puse căciula căpătîi şi se gîndi: „Căciulă am eu, nu-i vorbă, capul îmi şade pe moale, dar să am vreo scoarţă, vreun covor ca aşternut, atunci ştiu că aş trage un pui de somn!"

Şi cum zise acestea, cum se ivi, ca din senin, un covor. Sărmanul şi-l aşternu, se culcă pe el şi iar îşi zise: „Ce-o fi făcînd acu maică-mea, că am lăsat-o singură, biata de ea. Bine ar fi dacă aş fi acuma acasă, lîngă dînsa."

Şi n-apucă să spuie bine ce-avea de spus, că numaidecît se ridică în văzduh covorul cu el cu tot, şi zburînd prin aer, se lăsă uşurel chiar lîngă casă.

Atunci pricepu sărmanul ce putere are căciula lui.

— Asta zic şi eu căciulă! spuse el. Ia, căciulă, dacă poţi, fă-mi aicea o casă aşa cum nici împăratul n-a văzut.

Şi numai cît spuse, crescu din pămînt în ograda sa un palat adevărat, cum altul mai frumos nici nu se mai văzuse. Săracul intră în palat, se culcă şi adormi.

Veniră zorile. Mama omului sărman privi pe geamul cocioabei sale şi zări palatul.

Începu să plîngă bătrîna :

— Cine şi-o fi clădit palat în ograda mea, de mi-a cuprins tot pămîntul ?

Vecinii toţi se minunară : „Cine o fi fost în stare să clădească aşa palat numai într-o noapte ?"

Se sculă şi săracul, ieşi din palat şi se duse la mumă-sa :

— De ce plîngi, mamă ?

— Cum să nu plîng, băiete, răspunse ea, nu vezi că cineva şi-a clădit casă în ograda noastră ?

— Nu te mai amărî, mamă, spuse feciorul, că asta-i casa noastră.

Intrară atunci în palat şi se puseră pe trai fără griji.

A treia zi, feciorul zise către maică-sa :

— Mamă, am să-ţi spun oarece.

— Ce-i, feciorule ? îl întrebă dînsa.

— Uite ce : împăratul nostru are o fată frumoasă ; du-te la el şi spune-i că ai un fecior. Nici să mă lauzi prea tare, nici să mă huleşti, ci spune-i numai că îl rog să-mi dea fata de nevastă.

— Eu nu mă duc, zise mumă-sa. Vrei să mă ucidă împăratul pentru aşa îndrăzneală ?

Dar feciorul n-o lăsă :

— Du-te, mamă, du-te !

Se gîndi maică-sa şi apoi zise :
— Dacă ţii morţiş, mă duc, fie ce-o fi. Are să mă ucidă, dar alt mai rău n-are ce să-mi facă.
Îşi luă rămas bun de la flăcău şi plecă.
Ajunse la palatul împărătesc. Străjile împăratului zăriră o bătrînică ce tot da tîrcoale palatului şi o întrebă :
— Ce cauţi, mătuşă ?
— Vreau să-l văd pe împăratul, răspunse bătrîna.
O duseră dinaintea împăratului.
Împăratul o întrebă :
— Ce treabă ai cu mine ? Ce vrei ?
— Păi, iacă ce treabă am, zise bătrîna : feciorul meu te roagă să-i dai fata de nevastă.
— Asta-i bună ! Ce fel de fecior ai, dacă se-ncumetă s-o ceară de nevastă tocmai pe fie-mea, care-i domniţă ?
Dar bătrîna nu se lăsa :
— Ba să ne-o dai !
— Bine ; du-te şi-i spune lui fiu-tău, dacă-i flăcău aşa de vrednic, să-mi facă nişte grădini de o parte şi de alta a drumului care duce de la palatul meu la sălaşul vostru.
— Bine, făcu bătrîna şi plecă.
Ajungînd la băiatul ei, acela o întrebă :
— Ei, ce-a spus împăratul ?
Maică-sa îi istorisi :
— Mai întîi s-a mîniat foarte, după aceea însă a grăit : dacă-i aşa de vrednic, să-mi facă nişte grădini pe dru-

mul care duce de la sălaşul lui pînă la palatul meu, şi numaidecît pe amîndouă părţile drumului.

— Asta nu-i lucru mare, făcu flăcăul. Tu du-te de te mai odihneşte, iar eu am să fac cum mi-a cerut.

Se sculă, îşi luă căciula şi grăi :

— Hai, căciulă, dacă poţi, fă-mi de la casa mea pînă la palatul împărătesc nişte grădini de amîndouă părţile drumului, şi pînă mîine dimineaţă să fie totul făcut !

Veni şi dimineaţa.

Se uită împăratul pe geam şi văzu minunăţia de grădini pe amîndouă părţile drumului.

Iar feciorul zise către mumă-sa :

— Du-te la împăratul şi spune-i : „Acuma poate fiica măriei tale să fie nevasta feciorului meu ?"

Bătrîna se duse la împăratul.

— Ei, zise ea, putea-va acum fiica ta să fie nevasta feciorului meu ?

Împăratul răspunse :

— Du-te şi spune-i lui fiu-tău : „Dacă eşti aşa de vrednic, să acoperi pînă mîine dimineaţă tot drumul, de la casa ta, la palatul meu, numai cu marmură curată".

Se întoarse bătrîna acasă şi feciorul o întrebă :

— Ei, ce ţi-a spus împăratul ?

Dînsa îi arătă ce-i cerea împăratul.

Atunci flăcăul zise către căciulă :

— Ia să vedem, căciulă, dacă poţi, acoperă drumul de la casa mea la palatul împărătesc numai cu marmură curată.

În zori, privind pe geam, văzu marmura strălucind pe tot întinsul drumului.

Feciorul iar o trimise pe mumă-sa la împărăţie, după răspuns.

Iarăşi se duse bătrîna şi-i spuse împăratului :

— Acuma poţi să i-o dai feciorului meu pe fiică-ta de nevastă ?

Împăratul i-a răspuns :

— Se vede bine că fii-tu e cu adevărat vrednic. Ia du-te şi spune-i : „Ai putea să acoperi cu covoare tot drumul ăsta de marmură, de la casa ta pînă la palatul împărătesc ? Dacă poţi, vino de-ţi ia pe fie-sa de nevastă".

Bătrîna veni acasă şi-i spuse feciorului care era porunca împărătească.

— Bine, zise flăcăul. Tu du-te de te culcă, iar eu am să fac cum mi-a poruncit.

Îşi luă căciula şi grăi :

— Hai, căciulă, dacă poţi, aşterne pînă mîine dimineaţă drumul cu covoare, de la casa mea pînă la palatul împărătesc.

Se sculă flăcăul în zori şi văzu tot drumul acoperit cu covoare. Se pregăti atunci de drum, luă cu sine druşte şi se duse la împărat să-şi ia mireasa.

Cum veni, împăratul îi şi dete fata de nevastă.

Făcură nuntă, iar a doua zi în zori grăi ginerele către împăratul, socru-său :

— Acuma, veniţi la mine, dar cu toţi caii şi cu toate oştile să veniţi.

Se gîndi împăratul : „Oare cu ce are să-mi hrănească el toate oştile ? Dar la urma urmei, să mă duc să văd cum o fi."

Porni împăratul, şi toate oştile după el.

Cînd ajunseră dinaintea casei, frumoasă ca un palat, intrară, dar înăuntru nimica, decît nişte mese goale, fără mîncare, fără băutură.

Ginerele împăratului îşi luă căciula şi grăi :

— Hai, căciulă, dacă poţi, umple aceste mese cu bucate şi băuturi, cum se cuvine să întîmpini un împărat.

Deodată se iviră bucatele şi vinul, şi era pe mesele acelea orişice ai fi poftit.

Trei zile încheiate ţinu ospăţul, iar în ziua a patra împăratul îşi luă rămas bun de la gazde şi plecă îndărăt la palatul său.

Rămaseră numai bărbatul cu nevasta şi cu bătrîna maică-sa, ducînd viaţă fără griji.

Într-o zi, îi veni omului chef de vînătoare şi-i spuse nevestei :

— Eu am să mă duc la vînătoare, iar tu cu mama rămîneţi acasă, că mă înapoiez curînd.

Îşi luă puşca şi plecă.

Iar drumeţul acela care-l învăţase pe sărman cum să şi facă rost de căciula fermecată aflase despre viaţa

bună ce o ducea acesta şi începu să-l roadă zavistia. Se gîndi aşa: „Cum aş face să pun mîna pe căciula lui?"

Se duse în tîrg, unde cumpără o căciulă nouă, şi apropiindu-se de casa cea frumoasă ca un palat, începu să strige:

— Vînd căciuli noi, căciuli vechi cumpăr, cine schimbă căciuli vechi pe căciuli noi?

Iar fiica de împărat cea frumoasă nu cunoştea puterea pe care o are căciula bărbatului ei, aşa că se gîndi: „Ce-ar fi să schimb căciula asta veche pe una nouă? Are să se bucure soţiorul meu."

Îl chemă deci pe drumeţ:

— Hei, tu de colo, vino aici!

Drumeţul se apropie, iar dînsa îi aduse căciula cea veche, întrebîndu-l:

— N-ai vrea să mi-o schimbi pe una nouă?

— De! făcu omul, nu prea face, dar hai.

Se bucură femeia, luă căciula cea nouă şi intră în casă. Iar drumeţul, luînd căciula fermecată, aşa vorbi:

— Hai, căciulă, dacă eşti în stare, mută toată casa asta cu femeia asta frumoasă cu tot şi cu mine laolaltă ceva mai depărtişor de-aici.

Şi cum spuse, cum se ridică toată casa de la pămînt, cu om cu tot, şi se mută unde-i poruncise el.

Rămase numai bătrîna în cocioaba cea veche şi începu iar să trăiască din greu, ca odinioară.

Veni feciorul ei de la vînătoare, dar nu mai era nici casă, nici nevastă : le pierise urma.
Plînse omul şi se frămîntă. Apoi, venindu-şi în fire, îşi luă puşca şi porni în căutare.
Merse şi iar merse, tot căutînd.
Iar frumoasa lui soţie plîngea în vremea asta de dorul bărbatului ei.
O căută, o tot căută bărbatul, pînă ajunse într-un sat şi acolo se opri înlemnit, zărind, nimic alta decît casa lui.
Se apropie de casă, şezu şi plînse.
Soţia lui privi pe fereastră şi dacă-l văzu, izbucni în lacrimi, chemîndu-l.
Bărbatul grăi :
— Du-te de ia căciula cea veche şi zvîrle-mi-o ici.
Ea se duse, luă căciula şi i-o zvîrli.
Omul îşi luă căciula, intră în casă şi spuse :
— Hai, căciulă, că ştiu ce putere ai, ridică toată casa asta şi du-o la locul vechi, în ograda mea.
Parcă aşa faptă era grea pentru căciula lui ? În două clipite zbură casa de se aşeză iarăşi în locul cel vechi, ca şi altă dată, dinaintea cocioabei în care locuia bătrîna.
Bărbatul şi nevasta erau iar în casa lor, alături, iar omul cel avan tot acolo, dormea şi habar n-avea de ce se întîmplă.

Îl ridică în picioare bărbatul şi-l tăie bucăţi, aruncîndu-i carnea la cîini.
Se bucură mult bătrîna cum îşi văzu feciorul şi nora iarăşi în ograda lor.
Şi trăiră tustrei fericiţi.

În româneşte de V. KERNBACH

Călugărul și școlarul

UN CĂLUGĂR ÎNVĂȚA COPIII la școală. Cel mai mult îi plăcea însă să mănînce și să doarmă. Și înainte de a se îndrepta către școală, se îndopa de fiece dată în asemenea hal, încît de-abia se mai putea mișca.

Dacă intra în școală, călugărul se lăsa curînd furat de somn și dormea pînă ce bătăile clopotului vesteau sfîrșitul lecției.

Și se afla printre școlarii acelei școli un fecior de țăran sărac. Îl chema Li. Într-un rînd, Li i-a spus călugărului :

— Venerabile și preacinstite dascăl ! Cutez să vă întreb pentru ce dormiți la toate lecțiile ?

— Prietene, i-a răspuns fără pic de sfială călugărul. Vezi, ți se pare că dorm. De fapt, în clipele astea mă întîlnesc cu Buda și-i ascult cuvintele înțelepte.

Și, s-a întîmplat că, veghindu-și toată noaptea părintele bolnav și venind de dimineață la școală, Li a adormit în timpul lecției. Atît de vîrtos a dormit, încît

n-a auzit nici bătăile clopotului, care-l treziră pe călugăr.

Văzînd călugărul că Li dormea, şi-a ieşit din pepeni. La apucat pe băiat de ureche şi-a strigat :

— Tii, măi ou de broască ţestoasă ! Cum ai îndrăznit să-mi dormi la lecţie ?

— Domnule învăţător, a zis Li. Vi se pare doar că am dormit. De fapt, am fost la Buda şi i-am ascultat cuvintele înţelepte.

— Şi ce ţi-a spus atotputernicul Buda ?

— Atotputernicul Buda a spus : „În viaţa mea nu l-am văzut pe dascălul tău !"

În românește de
VL. COLIN și R. MAIER

Înşelătorul pedepsit

TOATE ASTEA S-AU PETRECUT de mult, şi de-atunci multe s-au uitat. Dar, iacă, cei din oraşul Iunian îşi amintesc încă şi azi de povestea asta. Străbunicii le-au povestit-o urmaşilor, bunicii — părinţilor, părinţii — copiilor, iar noi v-o povestim vouă.

Cică a venit odată în oraşul Iunian un zaraf care şi-a deschis o casă de schimb. I-au mers bine treburile. Zi de zi se-mbogăţea şi se îngrăşa. Şi nu-i de mirare că toţi cei care ieşeau din banca lui plecau înşelaţi : pe unu-l fura la cîntar, altuia nu-i înapoia zălogul.

Lîngă zaraf locuia un hamal. Şi-a pus în minte hamalul să-l dezveţe pe zaraf de înşelătorii. Mult s-a gîndit cum să-l pedepsească, dar pînă la urmă a aflat. Ascultaţi numai :

Stătea într-un rînd zaraful în banca lui şi-şi socotea cîştigul. Auzi deodată clopoţelul sunînd la uşă şi un om intră. Se plecă în faţa zarafului, scoase din buzunar o legăturică şi o desfăcu. Zaraful văzu în mîna celui ce intrase o bucată de aur.

— Cît vrei pe ea ? întrebă necinstitul.
Îi sclipeau ochii şi nu-şi putea desprinde privirile hulpave de pe bucata de aur.
— Nu vreau prea mult, răspunse omul, doar o sută de iuani [1].
A luat zaraful bucata de aur şi-a zvîrlit-o pe cîntar.
— Toată bucata n-are decît cincizeci de uncii, ia cincizeci de iuani !
— Domnul se înşeală, spuse hamalul. Bucata are şaizeci de uncii şi vreau pentru toată bucata o sută de iuani.
— Măi, mişelule ! a răcnit zaraful. Ai furat bucata asta de aur ! Are numai cincizeci de uncii. Ia cincizeci de iuani sau şterge-o, că de nu chem paznicii !
— Nu-i bucata mea de aur, a grăit hamalul. Un prieten bolnav m-a rugat s-o vînd. Să scrie domnul pe-o hîrtie că bucata atîrnă cincizeci de uncii, şi-atunci o las la cincizeci de iuani.
Bucuros, a scris zaraful şi i-a dat hamalului hîrtia. Îndată ce uşa s-a închis în urma hamalului, şi-a mîngîiat zaraful obrajii şi-a prins a chicoti. Şi cum să nu rîdă de sărăntocul cel prost şi fricos ! Vezi că bucata cîntărea şaizeci de uncii şi făcea cu mult mai mult.
Judecînd aşa, a scos înşelătorul din sertar un cuţit, pentru a zgîria bucata şi a se desfăta de strălucirea aurului. Şi-a pus ochelarii şi şi-a dus aurul la ochi.

[1] Iuan — monedă din China.

Şi deodată au început a-i tremura mîinile, obrajii i s-au învineţit, iar ochelarii i-au sărit de pe nas şi s-au făcut ţăndări. Dar zaraful vedea acu' şi fără ochelari că nu cumpărase decît un metal lipsit de preţ.

Vii, ce s-a mai supărat înşelătorul! Vezi, de mult se ştie că mincinoşii îşi ies din fire cînd cineva îi păcăleşte la rîndul lor.

A dat fuga zaraful şi l-a ajuns din urmă pe hamal. L-a apucat de guler şi-a prins a-i cere banii îndărăt. Dar săracul l-a îmbrîncit şi, fără a se sinchisi de el, a intrat în fanza lui. Zadarnic se zbătea ca un turbat zaraful la uşa fanzei, zadarnic suduia, blestema, ocăra şi ameninţa, hamalul nici că-i răspundea.

Atunci a alergat neguţătorul cît a putut de repede la un judecător prieten şi i-a povestit cum îl păcălise hamalul.

În dimineaţa următoare săracul se şi afla înaintea judecătorului mînios. Judecătorul ţinea bucata de aur fals în mînă.

— Cum ai îndrăznit să-nşeli un om cinstit? l-a întrebat cu mare mînie judecătorul. Ţi s-a urît, pesemne, să-ţi porţi capul pe umeri? Hai?

— Preaînţelepte domn, a răspuns hamalul, bucata asta nu-i a mea. Eu i-am vîndut zarafului o bucată de aur, dar dumneavoastră ţineţi în mînă o bucată de aramă.

— Ah, cîine fără neam ! a răcnit judecătorul. O sută de lovituri te aşteaptă dacă nu dovedeşti adevărul spuselor tale !

Şi făcu semn să se aducă beţele de bambus.

— O, stăpîne preadrept, a spus hamalul, nimic mai lesne ! Porunceşte să se cîntărească bucata de aramă şi te vei încredinţa că zaraful minte, în vreme ce eu sînt un om cinstit.

A pus judecătorul bucata de aramă pe cîntar.

— Şaizeci de uncii, a grăit el, privind greutăţile.

— Iar bucata mea a tras doar cincizeci de uncii. Aşa a scris cu mîna lui şi zaraful, aici, pe hîrtie. Oare nu-i limpede, preamilostive domn, că negustătorul ţi-a arătat o cu totul altă bucată şi nu pe cea cumpărată de la mine ?

A fost nevoit judecătorul să-l lase pe hamal să plece acasă. În curînd s-a mutat din Iunian şi zaraful, pentru că toţi oamenii rîdeau întîlnindu-l, iar copiii alergau după el arătîndu-l cu degetul şi strigînd :

— Înşelătorul pedepsit ! Înşelătorul pedepsit !

În româneşte de
VL. COLIN şi R. MAIER

Răspunsul potrivit

UN ȚĂRAN și-a întîlnit odată moșierul și nu s-a plecat în fața lui.

— De ce nu te apleci ? Ce, ai uitat că sînt moșier ? a strigat acesta.

— N-am uitat, a răspuns țăranul. Numai că nu pricep de ce trebuie să mă plec eu cel dintîi...

— Păi pentru că ai mai puține fire de păr în cap și bucăți de argint în ladă ! Iar săracul se cuvine să se plece înaintea bogatului.

— Dar ce legătură am eu cu bogăția dumitale ? l-a întrebat din nou țăranul.

— Cum, ce legătură ? s-a mîniat moșierul. Dacă vreau, îți dau jumătate din averea mea și te fac fericit ! Iată de ce se cuvine să te pleci cel dintîi.

— Păi, dacă oi avea aproape atîta avere cît ai și dumneata, de ce să mă mai plec eu cel dintîi ?

— Bine, a strigat moșierul, dar dacă-ți voi da toată averea te vei pleca cel dintîi ?

— Dacă mi-i da toată averea, vei ajunge cerşetor şi eu bogat. Şi numai ce-ai spus că săracul se cuvine să se plece înaintea bogatului. Iată deci că, întîlnindu-te cu mine, tot dumneata va trebui să te pleci cel dintîi.

În româneşte de
VL. COLIN şi R. MAIER

Iepurele biruitor

AU HOINĂRIT ODATĂ într-o pădure lupul şi vulpea şi-au ajuns în cele din urmă la o casă. Multă vreme s-au tot întrebat cine să locuiască acolo. Apoi au zărit prin sat o maimuţă şi au iscodit-o :

— Ia spune, maimuţă, cine stă în casa asta atît de frumoasă ?

— Iepurele, a răspuns maimuţa. Tocmai s-a dus în grădină după niscai morcovi.

Au pătruns fiarele în casa iepurelui şi i-au îngăduit maimuţei să intre cu ele.

— Noi o să pornim la vînătoare, iar tu să ai grijă de casă, a zis lupul către maimuţă.

S-a întors iepurele acasă şi numai ce-a dat să deschidă uşa, că-ndată a auzit glas de fiară :

— Mi-e cam foame, spunea lupul.

— Nu-i nimic, scheună vulpea. Îndată se arată iepurele şi-l mîncăm !

Auzind una ca asta, oricare iepure ar fi murit de frică, dar iepurele nostru era deştept şi viteaz. A pitit sub

prag morcovul pe care-l adusese, a deschis larg uşa şi-a intrat în casă.

Lupul a văzut iepurele şi, de lăcomie, a şi prins a clănţăni din dinţi. Iepurele însă s-a plecat înaintea tuturor şi-a spus :

— Acu', bine-ar fi să mîncăm...

— N-ar fi rău, a zis lupul, căruia-i sticleau ochii şi care stătea gata-gata să se năpustească asupra iepurelui.

— Dacă binevoiţi, vă voi hrăni azi pe săturate, le-a zis iepurele.

— Dar ce-ai să ne dai ? a întrebat lupul, scrîşnind din dinţi. Nu cumva morcovi ?

— Ce face-e-e ? a început a rîde iepurele. Ştiu foarte bine că lupii nici să n-audă de morcovi. Ascultaţi ! Pe la amiază se va întoarce pe cărarea din pădure un preacinstit lama [1]. Călugărul ăsta i-a citit rugăciuni chiar împăratului şi-a primit în dar un sac cu fel de fel de lucruri şi un altul cu de-ale gurii. Rămîne doar să-i luăm sacul cu merinde şi vom mînca pe cinstite !

— Iepure prost, s-a mîniat lupul, oare-i vom putea lua omului sacul ?

— Am să fac în aşa fel ca lama însuşi să-şi zvîrle sacul la pămînt. Numai să nu căscaţi gura. Înşfăcaţi prada-ndată şi veniţi cu ea aici !

[1] Lama — călugăr (n.t.).

Au plecat iepurele, lupul, vulpea și maimuța spre cărarea din pădure, s-au ascuns prin tufișuri și-au așteptat să se ivească lama. Dar lupul se uita cu un ochi la cărare și cu celălalt la iepure, și era limpede că tare-ar fi poftit să guste niște carne de iepure. Lama se ivi deodată pe cărare. Ținea cîte-un ditai sacul în fiece mînă. Atunci iepurele a ieșit din tufiș și-a prins a se-nvîrti pe lîngă el.

Lama a început să alerge după iepure. Iar iepurele fugea de colo-colo, mai-mai să-i sară-n brațe. Dar mîinile lui lama erau stînjenite de sacii cei grei.

N-a mai răbdat lama, a dat cu sacii de pămînt, și-a zvîrlit de pe el halatul și-așa, ușurat, a prins a fugi după iepure.

A sărit iepurele într-o parte — lama după el ; a tulit-o iepurele într-o poiană — lama după el. S-a împiedicat lama de-o buturugă și s-a prăvălit în iarbă.

Dar iepurele văzuse că fiarele apucaseră sacii și halatul și-o luaseră spre casă. Cînd s-a ridicat lama în picioare, din iepure nu rămăsese nici urmă.

A gonit iepurele către casă și-a ajuns taman cînd vulpea dezlega la gură cel dintîi sac. În sac se aflau niște cizme uriașe, o pereche de pantaloni noi, un șirag de mătănii și o tobă.

— Eh, sacul ăsta nu face parale, a zis lupul. Hai să vedem ce-i într-al doilea.

Dar iepurele a grăit :

— Sacul cu merinde n-are s-o ia din loc. Iacă ce trebuie să facem acu' : tu, lupule, încalţă cizmele şi du-te la o turmă de oi. Oile te-or vedea cu cizme şi-or crede că le-a sosit păstorul. Dar tu vei mîna toată turma în pădure şi-atunci, pentru tine, tot anul va fi numai sărbătoare.

— Dar eu ce să fac ? a întrebat maimuţa.

— Tu, maimuţă, trage pe tine pantalonii şi du-te pînă la livada cea mai apropiată. Toţi au să te ia drept om şi-ai să poţi culege cîte caise, piersici şi pere vei pofti. Atunci va fi şi pentru tine tot anul praznic.

— Ce vorbe-s astea ? a strigat vulpea. Toţi să se ghiftuiască un an de zile şi eu să rămîn tot timpul flămîndă ?

— N-ai să fii tu nedreptăţită, a zis iepurele. Pune-ţi halatul, ia mătăniile şi toba şi pleacă-n satul vecin. Cînd vei intra în sat, bate din tobă. Dacă se va aduna poporul, auzind larma, apucă mătăniile şi mormăie pe nas ceva nedesluşit. Toţi te vor crede un sfînt lama şi vor începe a-ţi dărui găinuşe, raţe şi puişori. Atunci te vei putea înfrupta şi tu un an de zile.

— Ce iepure înţelept ! a strigat lupul. Şi ce bine că n-am apucat să-l mîncăm !

— Minunat iepure ! i-a ţinut hangul şi maimuţa. Cît de bine le-a gîndit pe toate !

— Pentru întîia oară întîlnesc un iepure atît de viclean ! s-a învoit şi vulpea.

Şi-au făcut toţi trei precum îi învăţase iepurele.

Iar mai departe, iacă ce s-a mai petrecut :

Şi-a pus lupul cizmele şi-a intrat în turmă. Simţind miros de lup, cîinii au prins a lătra mînioşi. A luat-o lupul la fugă, cîinii după el. Fuge lupul şi se-mpiedică — cizmele-l încurcă. Iar cîinii se apropie, se tot apropie, gata-gata să se năpustească asupră-i. A văzut lupul în cele din urmă că trebuie să lepede cizmele. Ceea ce l-a şi făcut să scape. Cu blana hărtănită, dar cu viaţa întreagă.

În vremea asta maimuţa şi-a tras pantalonii, s-a strecurat în livadă şi s-a căţărat într-un păr. Fără a se grăbi, culegea pară după pară şi le azvîrlea la pămînt.

Deodată aude pe-aproape nişte glasuri de copii :

— O maimuţă-n pom ! O maimuţă-n pom ! strigă un copil.

— Prindeţi-o ! strigă altul. Prindeţi-o !

Înspăimîntată, a dat maimuţa să coboare din pom, dar tare-o încurcau pantalonii, agăţîndu-se de cioturi. Dacă s-a văzut într-un tîrziu pe pămînt, copiii se şi aflau nespus, nespus de-aproape. Unul a izbit-o cu un retevei, altul a zvîrlit în ea cu pietre, iar al treilea se pregătea tocmai să arunce un laţ de funie, ca s-o prindă.

A tulit-o maimuţa spre pădure. Dar n-a putut fugi destul de repede, pantalonii se agăţau de crengi şi tufe, şi-a căzut biata la pămînt. Iar băieţii n-o slăbeau, goneau pe urmele ei.

Bătută, mai mult moartă de frică, maimuța abia-abia a scăpat să nu fie prinsă.

Și iacă ce s-a petrecut, în aceeași vreme, cu vulpea :

Și-a îmbrăcat ea halatul, a apucat mătăniile, a luat toba și s-a îndreptat către satul vecin. Acolo s-a oprit în mijlocul uliței și s-a pus să bată toba.

Auzind larma, au prins oamenii a se aduna fuguța. Iar vulpea prefira mătăniile și bodogănea pe sub nas.

Dînd cu ochii de vulpe, au început oamenii să strige :

— Țineți hoața ! Apucați roșcata !

A luat-o vulpea l-a sănătoasa, dar cum să fugi în halat ? ! Se încurca halatul printre picioare, o stînjenea la fugă. Mătăniile i se agățau de toate tufele. A fost nevoită vulpea să lepede halatul și să zvîrle mătăniile, ca să-și scape blana.

Și uite că nu departe de casa iepurelui, s-au întîlnit din nou lupul, vulpea și maimuța. Și-au povestit unul altuia pățaniile și au priceput că dinadins le născocise iepurele pe toate, ca să-i piardă.

— Trebuia să-l fi mîncat pe loc ! a mîrîit lupul. Acu', mă răfuiesc cu cu el !

Grăind așa, a pornit-o către casa iepurelui, cu vulpea și maimuța după el.

Au intrat cu de la sine putere și-au dat peste iepure, care stătea lungit pe jos și gemea :

— Of, ce fericiți sînteți că n-ați gustat nimic din sacul lui lama ! Lama ăsta-i un vrăjitor hain. Cine se atinge de merindele sau de lucrurile lui, păţeşte neapărat o nenorocire. Iacă, o piersică am mîncat doar, şi-acu' mă prăpădesc. Rămîneţi cu bine !

Zicînd aşa, a închis iepurele ochii şi din nou a gemut sfîşietor. L-au crezut fiarele. Ziua întreagă l-au blestemat pe lama, iar seara s-au culcat flămînde.

În zori se deşteaptă fiarele, privesc, ia iepurele de unde nu-i ! Şi nici sacul cu merinde nu mai era acolo.

Au pornit fiarele în cercetare, au umblat cît au umblat şi deodată văd că iepurele stă în vîrful unui munte şi împleteşte un coş mare.

— Ehei, mincinosule, acu' nu ne mai scapi ! a strigat lupul.

Se uită iepurele la cele trei fiare şi le vorbeşte :

— Mă luaţi drept un alt iepure, bag seama. Că eu vă văd pentru întîiaşi dată.

— Nu după tine a alergat lama ieri ?

— Ce ? Cum ? De-o săptămînă n-am coborît de pe munte. Tot împletesc într-una la coşuri. Pesemne că v-a mințit iepurele care-a fugit devale, nu de mult, cu un sac în spinare.

— El e, el e ! s-au bucurat fiarele.

— Anevoie veţi mai putea pune mîna pe el ! a zis iepurele. Mincinosul ăsta fuge, de te miri. Numai că, firește, eu ştiu cum să-l prindem !

— Ajută-ne, fii bun, au prins a-l ruga vulpea, lupul și maimuța.

— Fie, dacă vreți voi, vă ajut. Iepurele vostru aleargă devale, pe potecă. Vîrîți-vă în coș și eu am să vă cobor cu o funie. Atunci veți ajunge în vale mult mai repede decît iepurele. Dar vă spun dinainte că azi a nins în vale și-i tare rece !

— Nu ne temem noi de ger ! a strigat lupul. Hai, coboară-ne degrabă !

S-au vîrît lupul, vulpea și maimuța în coș. Iepurele i-a acoperit cu capacul, a legat bine coșul cu o funie și l-a împins în vale.

Zboară coșul în jos, se izbește de stînci, de copaci, de pietre. Urlă de durere lupul, strigă maimuța, chelălăie vulpea, dar coșul se rostogolește repede, tot mai repede. Se rostogolește pînă-n valea înzăpezită și se oprește acolo.

Au vrut fiarele să iasă, dar nici asta nu se putea : coșul era legat zdravăn. S-au zbătut ce s-au zbătut, pînă la urmă lupul a făcut o gaură și tustrei au ieșit la lumină. Au prins fiarele a-l căuta pe mincinos și n-au alergat prea mult, că au și văzut un iepure stînd pe gheață și încălzindu-se la un foc.

— Ăsta ne-a aruncat din vîrful muntelui ! a răcnit vulpea.

— Sigur că-i el ! a clămpănit maimuța.

— S-a zis cu el ! a mîrîit lupul.

S-au repezit fiarele la iepure ; dar el s-a ridicat în două labe şi-a cuvîntat :

— Bună ziua, cinstiţi domni. Nicicînd nu mi-a fost dat să primesc asemenea cinstiţi oaspeţi în valea noastră !

— Lasă, lasă, a strigat lupul, acu' nu ne mai minţi tu ! Oare n-ai locuit împreună cu noi ? Oare n-ai furat sacul lui lama ? Oare nu tu ne-ai zvîrlit cu coşul din vîrful muntelui ?

— Ah, acu' pricep ! a grăit iepurele. V-a păcălit un iepure care seamănă cu mine. Vă pot spune că nu de mult a coborît din munte un iepure şi s-a ascuns, uite, cam prin dreptul stîncii de acolo.

— Haideţi la stîncă ! a strigat maimuţa.

— Tăcere ! i-a strigat iepurele. Dacă ne aude glasurile mincinosul odată îşi ia tălpăşiţa. Dar în zori de zi va veni să se încălzească la foc. Staţi aici liniştiţi şi nu vă mişcaţi. Un singur fîşîit nelalocul lui să audă şi-i prea de-ajuns ca iepurele ăsta să piară pentru totdeauna din locurile noastre.

S-au aşezat fiarele în jurul focului şi-au aşteptat în tăcere ivirea zorilor.

Iepurele zvîrlea uscături pe foc şi flăcările s-au înălţat atît de puternice, încît gheaţa pe care şedeau fiarele a prins a se topi. Şi măcar că lupului, maimuţei şi vulpii le era tare neplăcut să stea în apă rece, nu s-au clintit. Se temeau că duşmanul ar putea auzi fîşîitul şi s-ar face nevăzut.

Curînd, focul a început a arde mai potolit, s-a micşorat, s-a tot micşorat, aşa că maimuţa a prins a dîrdîi.

Atunci iepurele a spus :

— Mă duc după uscături, dar voi staţi liniştiţi şi nu vă mişcaţi.

Şi, grăind aşa, iepurele a luat-o din loc.

A trecut un ceas, au trecut două, trei, dar iepurele nu se mai întorcea. În sfîrşit, cînd s-a făcut zi de-a binelea, vulpea a priceput că lîngă foc stătuse chiar iepurele care-i mînţise în toată vremea.

— Oare să ne scape din nou ? a urlat lupul cu ură. Pe el, să-l facem bucăţi !

Dar cînd au vrut să se năpustească, fiarele au văzut că li se prinseseră cozile în gheaţă.

— Şi dacă iepurele s-a dus după vînători ? ! a strigat vulpea. Aşa-i ! Parcă şi aud glas de om şi lătrat de cîini !

De spaimă, fiarele s-au smucit atît de tare, că tustrele rămaseră fără cozi. Au fugit de-a lungul văii şi, cînd să ajungă în pădure, şi-au văzut din nou aprigul duşman. Iepurele şedea pe ghizdurile unei fîntîni şi privea cu luare-aminte în apă.

— Ei, acu' ţi-a sunat ceasul ! a strigat lupul, apropiindu-se.

— Acu' nu ne mai duci cu vorba ! a chelălăit vulpea.

— Ţineţi-l ! a clămpănit maimuţa.

— De ce mă certaţi ? s-a mirat iepurele. Oare nu ştiţi că l-am prins pe mincinosul care v-a minţit ? L-am fugărit, l-am vîrît în fîntîna asta părăsită şi acu' îl păzesc să nu fugă.

S-a uitat lupul în fîntînă, a văzut acolo chipul iepurelui care şedea pe ghizduri, şi-a răcnit bucuros :

— Aşa-i, e-acolo ! Acu' i-a sunat ceasul !

Iar iepurele, şezînd pe ghizduri, a grăit :

— Lupule, singur nu-l poţi prinde. E tare şiret. Toţi trebuie să vă năpustiţi asupra lui. Cum voi spune „trei", năpustiţi-vă asupra mincinosului !

Şi, ridicîndu-şi lăbuţa, iepurele a strigat cît a putut : „Un, doi, trei !"

La „trei" lupul, vulpea şi maimuţa s-au aruncat cu capul înainte în fîntîna adîncă şi, de bună seamă, s-au înecat.

Iar, ca şi cum nimic nu s-ar fi petrecut, iepurele s-a îndreptat către casă, cu gîndul să mănînce morcovul pe care-l pitise sub prag.

În româneşte de
VL. COLIN şi R. MAIER

Daud și Sapilah

UN PLUGAR DE TREABĂ avea doi feciori. Pe cel mare-l chema Daud, iar pe cel mic Sapilah. Tare era greu de crezut că-s feciorii aceluiași tată ! Daud crescuse vînjos, frumos și bun, dar Sapilah avea picioarele strîmbe, era neîndemînatic și rău. Daud nu se temea de nici un fel de muncă, Sapilah fugea de muncă, așa cum iepurele fuge de tigru.

S-a întîmplat ca tatăl să le poruncească odată feciorilor să are o bucată de cîmpie. Înjugînd Daud bivolul la plug, a plecat la cîmp și-a început a munci. Sapilah însă s-a tolănit pe răzor și-a prins a geme, zicînd :

— Vai, mor ! Ajutați-mă, zei buni ! Mor pe dată !

Daud s-a-nspăimîntat :

— Ce-ai pățit, frate dragă ? Cum să te ajut ?

Sapilah gemea și mai și :

— Nimeni nu mă poate ajuta. Toate mă dor : și pieptul, și burta, și spinarea, și picioarele. Nu știu cum oi putea merge în urma plugului...

Crezîndu-l pe cel ce se prefăcea, Daud a spus :

— Oare am să-i îngădui fratelui meu bolnav să muncească ? Întinde-te aici, la umbra rambutakului. Pînă deseară ar eu şi singur ogorul.

Fără a se odihni, Daud a păşit toată ziua în urma plugului. Cămaşa-i era leoarcă, picioarele negre de pămînt, palmele însîngerate de bătături. Cînd soarele s-a ascuns de după pădurea din zare, a tras Daud cea din urmă brazdă şi-a prins a se pregăti de plecare. Sapilah şi-a privit fratele şi-a grăit :

— De-atîta muncă te-ai mînjit tot. Tata are să se supere dacă ai să treci pragul casei fără a te spăla. Du-te la malul mării şi te spală, iar eu am să mîn bivolul acasă.

A ascultat Daud de vicleanul lui frate şi s-a dus la malul mării. Sapilah însă şi-a mînjit trupul cu noroi şi a mînat bivolul acasă.

Dacă a ajuns, l-a întrebat tatăl :

— Unde-i Daud, de ce nu-mi văd feciorul cel mare ?

Sapilah a răspuns :

— Nevrednicul meu frate şi-a bătut joc de poruncile tale şi n-a venit să muncească la cîmp. Eu singur am păşit în urma plugului, din zori şi pîn'la asfinţit. Trupul mi-i plin de noroi, cămaşa mi-i leoarcă şi palmele însîngerate de bătături.

Astfel grăind, a ieşit Sapilah din casă şi s-a ascuns sub un kepel [1].

[1] Kepel — copac care, după credinţele ţăranilor indonezieni, poartă noroc celui ce vrea să se îmbogăţească (n.t.)

Nebănuindu-şi soarta, Daud a păşit peste prag şi a spus cu glas tare :

— Sapilah, frate, unde eşti ? Du-te de hrăneşte bivolul, că eu mă duc să mă-ntind.

— Nemernicule ! a strigat cu mare mînie tatăl. Fratele tău a muncit toată ziua pentru voi amîndoi şi ţie pînă şi să hrăneşti bivolul ţi-e lene ?

— Ce vorbeşti, tată ? s-a mirat Daud. Eu am arat singur tot ogorul !

— Uită-te la tine ! a strigat tatăl din nou. Oare aşa vin oamenii de la cîmp, după muncă ? Mîinile şi picioarele-ţi sînt curate, ochii-ţi strălucesc. Nu doresc să mai văd în casă un fecior mincinos. Iacă, ţine o sută de kepenghi [1] şi lipseşte dinaintea ochilor mei, o, mincinos şi leneş vrednic de dispreţ !

Bietul Daud a părăsit casa părintească şi, cu lacrimi în ochi, a plecat încotro l-au dus picioarele. De amărăciune a şi încărunţit.

Din ascunzătoarea lui, Sapilah a auzit că tatăl îi dăduse lui Daud o sută de kepenghi şi şi-a pus în gînd să-i fure banii.

A fugit pe urmele lui Daud pînă ce l-a ajuns, l-a îmbrăţişat şi-a prins a-l mîngîia :

— Nu te voi lăsa la nenorocire, plec cu tine.

---

[1] Kepeng — monedă indoneziană (n.t.).

Au mers ei întreaga noapte, iar dimineaţa au întîlnit un cerşetor bătrîn. I s-a făcut milă lui Daud de bătrîn şi i-a pus un kepeng în palma întinsă. Atunci cerşetorul şi-a scos o săgeată din cingătoare şi i-a înmînat-o lui Daud, zicînd:

— Ia săgeata asta, că-ţi va fi de folos.

Feciorul cel alungat a luat săgeata cerşetorului şi-a plecat mai departe. Sapilah se ţinea după el.

A trecut ziua, a trecut noaptea, s-a făcut dimineaţă. Şi cei doi fraţi au ajuns curînd într-o mare cetate. Acolo oamenii umblau cu chipuri întristate şi nicăieri nu se auzea nici cîntec, nici hohot de rîs.

A oprit Daud un trecător şi l-a întrebat:

— Spune, cinstită faţă, de ce-s toţi oamenii atît de posomorîţi aici? Şi din ce pricină zărim pe uliţele cetăţii tale atîţia bătrîni şi nu întîlnim de fel oameni tineri?

I-a răspuns trecătorul:

— O cumplită nenorocire s-a abătut asupra cetăţii noastre. Un rakşas[1] i-a furat-o rajahului nostru pe minunata lui fiică, domniţa Saparwati. Mii de tineri viteji s-au încumetat s-o scape pe biata Saparwati, dar nici unul nu s-a mai întors...

Auzind una ca asta, şi-a zis Daud: „La ce-mi foloseşte viaţa, dacă tata mi-a întors spatele?"

Şi i-a vorbit trecătorului:

[1] Rakşas — duh rău (n.t.).

— Vesteşte-i stăpînului că vreau să mă lupt cu rakşasul. Numai să-mi dea armele de trebuinţă.

Dacă i-au ajuns la ureche cuvintele lui Daud, a poruncit deîndată rajahul ca flăcăul să fie adus la palat. Pe urmele lui Daud călca Sapilah.

Rajahul i-a spus lui Daud :

— Dacă-mi scapi fiica, ţi-o dau de nevastă.

Atunci a rostit Sapilah :

— Dacă fratele meu nu-l biruie pe rakşas, o voi mîntui eu pe minunata Saparwati. Nu mă sperii eu nici de zece rakşasi !

Au adus slujitorii armele şi le-au pus la picioarele celor doi fraţi, iar Sapilah a apucat un klewang [1] cu mînerul de aur. Daud însă şi-a ales un arc uşor, avînd coarda bine întinsă.

Şi, iacă, au plecat fraţii în junglă, unde trăia rakşasul şi femeia lui, Makşasa.

Sapilah îşi pusese-n gînd ca peste noapte să-i fure fratelui banii şi să se înapoieze acasă.

Şi, numai ce-au intrat fraţii în pădure, că au şi dat peste un vînător de elefanţi. Vînătorul trăgea de funie un pui de elefant. Elefantul cel mic se opintea din răsputeri, dar prea era mic şi nu putea rupe funia din cale-afară de groasă.

— Rogu-te, i-a spus Daud vînătorului, slobozeşte puiul ăsta amărît !

[1] Klewang — sabie scurtă din insula Jawa (n.t.).

— Cum de nu ! i-a răspuns supărat vînătorul. Toată noaptea am alergat după el şi acu' vrei să mă lipsesc de vînat ?

— Atunci vinde-mi-l mie, l-a rugat Daud, întinzîndu-i vînătorului toţi banii pe care-i avea.

A înhăţat vînătorul banii şi şi-a luat tălpăşiţa către cetate. Puiul de elefant a fornăit o dată cu mare bucurie şi a întins-o în desişul pădurii.

— Ah, tare prost eşti, frate ! a spus Sapilah. Acu', nu ţi-a mai rămas nici un kepeng.

— În schimb, mă bucur că am slobozit puiul de elefant, a răspuns Daud şi-a pornit mai departe.

Iar Sapilah îi călca pe urme.

Şi deodată auziră în depărtare un urlet cumplit. Sapilah şi-a prins fratele de mînă şi, dîrdîind de frică, l-a întrebat :

— Cine urlă ?

— E urletul rakşasului, a spus Daud.

Sapilah s-a prăbuşit la pămînt şi-a răcnit cît a putut :

— Nu merg mai departe, mi-e frică !

Daud a spus :

— Bărbatului nu-i face cinste frica. Rămîi aici, dacă vrei, dar eu merg mai departe.

— Nu rămîn singur în pădure ! a răspuns Sapilah. Mi-e frică !

— Ridică-te, atunci, şi hai să-l căutăm pe rakşas, a spus Daud.

Şi iar au pornit la drum, Daud în faţă şi înspăimîntatul Sapilah după el. Aşa au mers, ceasuri şi ceasuri în şir.

Cînd, pămîntul le-a tremurat fără veste sub picioare şi din nou au auzit cumplitul urlet. De groază, Sapilah s-a căţărat într-un palmier, pîndind ce-avea să se întîmple mai departe.

Iar mai departe iacă ce s-a întîmplat :

A mai făcut Daud cîţiva paşi şi s-a trezit în faţa intrării unei peşteri adînci, a văzut o mie de trepte ducînd în uriaşa întortochetură de sub pămînt. Moartea înfricoşătoare o aştepta acolo pe fiica rajahului.

— Ieşi din bîrlog, nemernice rakşas, şi hai să ne luptăm ! a strigat Daud.

— Nu-l chema, nu-l chema ! a strigat Sapilah, din palmier.

Dar rakşasul apucase să audă chemarea viteazului Daud. Dintr-un salt a trecut peste mia de trepte şi s-a ivit înaintea celui alungat.

— Boţ ticălos de carne omenească ! a mîrîit rakşasul. Cum de cutezi să-mi tulburi liniştea ?

Cît ai clipi, Daud şi-a încordat arcul, dar rakşasul nu s-a înspăimîntat şi-a grăit, rîzînd cu răutate :

— O singură săgeată mă poate răpune, dar e-n mîna unui cerşetor de pe insula Madagascar. Trage ! Săgeata-ţi va luneca pe pielea mea ca pe-o stîncă, apoi te voi face fărîme !

A tras Daud, şi uriaşul rakşas o dată s-a clătinat, a izbit aerul cu mîinile-i păroase şi s-a prăbuşit la pămînt. Atunci a priceput Daud că săgeata pe care bunul cerşetor i-o dăruise era chiar săgeata morţii, despre care-i pomenise rakşasul.

— Coboară, frate, să pătrundem în peştera de sub pămînt ! i-a strigat Daud lui Sapilah.

Şi nici n-apucă Sapilah să coboare din palmierul cel înalt, că Daud şi pătrunsese-n peşteră. Încă de departe a zărit-o pe minunata fiică a rajahului.

— O, Saparwati, eşti slobodă ! Rakşasul a murit ! i-a spus Daud.

— Cum să-ţi mulţumesc ? l-a întrebat Saparwati. Primeşte inelul acesta-n dar — şi i-a întins celui ce-o izbăvise un inel cu mărgăritar negru.

Cînd Daud a scos domniţa din peşteră, a venit către el şi Sapilah.

— Bucură-te şi te veseleşte, fiică a rajahului ! a strigat el. Eu şi fratele meu ţi-am mîntuit viaţa !

Şi măcar că, avînd picioare strîmbe şi fiind neîndemînatic, Sapilah nu i-a plăcut de fel, domniţa i-a răspuns totuşi :

— Răsplătească-vă zeii, oameni buni şi viteji ! Dar acu' să ne grăbim şi să plecăm pînă nu se întoarce rakşasa, femeia rakşasului.

Curînd Saparwati, Daud şi Sapilah se aflară departe de peştera de sub pămînt. Şi-au mers, au mers, au tot mers pînă a-nceput a se-nsera. Dacă întunericul a

coborît peste pădure, fiarele sălbatice au prins a urla de jur împrejur.

Sapilah s-a speriat din nou :

— Nu merg mai departe. După fiece tufă se ascunde un tigru, din fiece copac pîndeşte un şarpe boa.

— Bine, s-a învoit Daud. Rămînem în poiana asta pînă-n zori.

Degrabă a întocmit pentru Saparwati o colibă şi, fericită, fiica rajahului a adormit pe dată.

— Dormi şi tu, frate, a spus Sapilah. Vă voi păzi somnul şi nu voi închide ochii pîn' la ziuă.

Numai ce a adormit Daud, că fricosului său frate i se năzări că într-o tufă din preajmă s-a ascuns un tigru. Şi atunci şi-a pus în gînd să-l piardă pe fratele său, ca să se însoare el cu fiica rajahului. A scos deci din sîn o halcă de carne, a aşezat-o la uşa colibei şi s-a ascuns.

„Tigrul va simţi miros de carne, va intra în colibă şi se va năpusti asupra lui frate-meu — şi-a zis Sapilah. Iar ce se va întîmpla mai încolo, e limpede : tigrul îl va sfîşia pe Daud."

Aşa a dorit Sapilah, dar lucrurile s-au petrecut altminteri.

La miezul nopţii s-a ivit în poiană femeia rakşasului. A simţit mirosul cărnii crude şi-a dat buzna în colibă. Acolo a văzut-o dormind pe Saparwati, a înşfăcat-o şi-a tîrît-o în peştera ei de sub pămînt. Dar, nebăgată-n seamă de zgripţuroaică, fiica rajahului a rupt

fîşii înguste din năframa-i de mătase şi le-a semănat pe pămînt...
În zorii zilei s-a trezit Daud.
— O, Saparwati, a strigat-o el, să pornim la drum ca să-l bucurăm cît mai grabnic pe cinstitul tău părinte !
Dar nimeni nu i-a răspuns.
A pătruns atunci în colibă şi-a văzut că fiica rajahului pierise.
— Nefericitule, unde-i Saparwati ? Răspunde ! i-a strigat el lui frate-său.
— Nu ştiu, a minţit Sapilah. N-am închis un ochi toată noaptea, dar n-am văzut ca fiica rajahului să fi ieşit din colibă.
Lăsîndu-şi capul în piept, feciorul alungat a pătruns din nou în adîncul pădurii. Îi era ruşine să se înfăţişeze rajahului mărturisind că nu izbutise s-o scape pe Saparwati.
Şi s-a întîmplat că Daud a zărit pe iarbă mai întîi o fîşie de mătase, apoi încă una, apoi o a treia. Şi-a înţeles îndată cine lăsase semnele acolo, în pădure.
Pas cu pas a mers Daud pe urmele de mătase, pînă ce cumplita peşteră i se ivi din nou înainte.
— Ticăloasă rakşasă, ieşi să ne luptăm ! a strigat Daud cu glas de tunet.
Dar nimeni nu i-a răspuns. A luat-o atunci Daud pe trepte-n jos şi-a văzut deodată că treptele pier. La

spulberase rakşasa, ca nimeni să nu mai poată pătrunde în peşteră.

— Să plecăm, să plecăm degrabă ! a prins a se ruga Sapilah. Cum vei ajunge-n peşteră, fără scară ?

— N-am chef să-ţi ascult cuvintele fricoase ! s-a supărat Daud. Ajută-mă să-mpletesc o frînghie din liane ! Cînd a fost gata frînghia, a legat-o Daud de un copac şi a lunecat pe ea în peşteră.

Biata Saparwati nu mai nădăjduia în nici o mîntuire. Cînd, fără veste, Daud i s-a ivit înainte. S-a repezit Saparwati către el :

— Rakşasa-i plecată să-şi îngroape bărbatul. Să fugim repede, pînă nu se întoarce !

Degrabă a răsucit Daud frînghia în jurul lui Saparwati şi i-a strigat fratelui său :

— Trage, Sapilah, trage odată !

Îndată ce s-a văzut la lumină, Saparwati a spus :

— Să-i ajutăm acu' şi viteazului tău frate să iasă din peşteră.

— A, nici nu mă gîndesc ! a vorbit cu răutate Sapilah. Daud e iscusit şi puternic. Las'să se mai descurce şi singur !

În zadar a plîns Saparwati, în zadar s-a rugat de omul cel crud ! Ticălosul de Sapilah a înşfăcat-o de mîini şi-a tîrît-o de lîngă peştera cumplitei rakşase. Şi bine n-a apucat soarele să coboare în mare, că Sapilah se şi afla la porţile palatului împărătesc. La picioarele lui, Saparwati zăcea fără simţire.

Iar dînd cu ochii de rajah, a strigat Sapilah :

— Ascultă, o, stăpîne ! Bunul meu frate a fost ucis de rakşas. Dar eu l-am ucis pe rakşas şi ţi-am izbăvit fiica !

— Vorba mea e vorbă ! a răspuns fericit rajahul. Saparwati va fi a celui care a scăpat-o !

— O, stăpîne, a vorbit din nou Sapilah cel lipsit de ruşine. Fiica ta e scăpată de primejdie, dar mintea i s-a tulburat din pricina spaimei. Iacă de ce spune-n toată vremea că Daud a rămas în peştera rakşasului. Şi doar am văzut cu ochii mei cum blestematul mi-a ucis fratele.

— Biata mea fiică, biata mea Saparwati ! a gemut cu amărăciune rajahul.

În clipa aceea şi-a venit Saparwati în fire şi-a strigat :

— Scăpaţi-l degrabă pe binefăcătorul meu Daud ! A rămas în bîrlogul rakşasului !

— Biata mea fetiţă ! a şoptit rajahul, poruncindu-le slujitorilor s-o ducă pe Saparwati în încăperea ei. Peste şase săptămîni, atunci cînd pe cer stelele se vor afla prielnic aşezate, te vei căsători cu fiica mea, i-a spus rajahul lui Sapilah. Iar pînă atunci vei fi întîiul meu sfetnic şi căpetenia oştilor mele.

Şi Sapilah rămase la palat.

Dar ce s-a făcut binefăcătorul Daud ?

Zadarnic s-a străduit să iasă din peşteră ! Straiele i s-au zdrenţuit, sîngele-i ţîşnea de sub unghii, pu-

terile-l părăseau clipă de clipă. Şi ştia că zgripţuroaica se întoarce în bîrlog, spre asfinţit.

Dar iacă, atunci cînd pierduse orice nădejdi de scăpare, auzi deasupra capului chemarea unui elefant. Şi-a înălţat Daud fruntea şi-a văzut un elefant uriaş însoţit de un pui, de puiul de elefant pe care-l răscumpărase de la vînător.

Elefantul cel bătrîn a smuls din rădăcini un trunchi de bambus şi l-a coborît pînă-n fundul peşterii. Dar atît de vlăguit era bietul Daud, încît n-a putut sui nici pînă la jumătatea trunchiului. Şi, iacă, din depărtare a răsunat cumplitul urlet al zgripţuroaicei: rakşasa se întorcea acasă.

„Îmi soseşte moartea!" şi-a spus Daud. Şi din nou s-a încleştat de trunchiul bambusului. În clipa aceea a simţit că bambusul e tras în sus. Şi, ridicîndu-şi capul, a văzut că elefantul şi puiul său îşi încolăciseră trompele în jurul copacului şi-l trăgeau afară. S-a pomenit Daud pe pămînt, înainte de întoarcerea zgripţuroaicei. Iar în zorii zilei, istovit şi flămînd, s-a oprit la poarta palatului.

— Ia-o din loc, flendurosule şi mînjitule! i-a strigat straja.

Daud a glăsuit:

— Am să plec. Numai să-mi spuneţi dacă minunata fiică a rajahului trăieşte.

— Slavă zeilor, fiica îndurătorului rajah e în viaţă. A mîntuit-o viteazul Sapilah. El l-a ucis pe cumplitul

rakşas şi-a slobozit-o pe zeiasca Saparwati.

— Atunci spuneţi-mi, rogu-vă, ce s-a întîmplat cu Sapilah ?

— Ştim şi asta, i-a răspuns straja. Rajahul nostru cel drept l-a numit pe Sapilah căpetenie a oştii şi sfetnic.

Daud a mai zis :

— Sapilah e fratele meu ! Duce-ţi-vă şi-i spuneţi că vreau să-l văd.

Căpetenia străjii a plecat ca din praştie la cel dintîi sfetnic şi i-a grăit :

— Colo, la poartă, e un om atît de flenduros, de ţi-i mai mare mila, care cutează să spună că ţi-e frate.

A alergat Sapilah la o fereastră şi l-a văzut pe Daud lîngă poartă.

— Şi drumeţul ăsta flenduros a cutezat să se dea drept fratele meu ?... Pentru atîta nerușinare i se cuvine cea mai aspră pedeapsă. Poruncesc să fie înecat pe dată.

Şi iacă ce-a mai fost cu Daud :

Straja l-a vîrît într-un butoi cît el de mare şi l-a zvîrlit în apa mării. Multă vreme a împins vîntul butoiul în care se afla Daud. Dar într-un rînd, vîntul a prins a bate către uscat şi valurile au lepădat butoiul pe nisipul de pe ţărm.

Acolo, pe ţărm, trăia un biet pescar, cu femeia lui. Şi-a văzut el că valurile au lepădat pe uscat un butoi.

— Butoiu-mi prinde bine la gospodărie, a zis pescarul, și s-a grăbit către locul cu pricina.

A scos el fundul butoiului și-a dat peste Daud, mai mult mort decît viu.

Multe zile și multe nopți l-a îngrijit femeia pescarului dar, iacă, a sosit și ziua cînd Daud s-a ridicat din nou, frumos, iscusit și puternic. Mergea cu pescarul la pescuit, îl ajuta să-și dreagă pînzele, să-și călăfătuiască luntrea. Dar cel mai tare-i plăcea să muncească la grădină, unde creșteau sumedenie de flori frumoase.

Odată, pe cînd Daud își stropea florile, o fată veni în grădină și-i spuse :

— Sînt slujitoarea fiicei rajahului. Alege pentru stăpîna mea un mănunchi dintre cele mai înmiresmate flori.

Așa a și făcut Daud. I-a dat slujitoarei un mănunchi de flori alese, strecurînd pe furiș în el și inelul cu mărgăritar negru.

Totul s-a petrecut așa cum își dorise Daud. Saparwati găsi în aceeași zi inelul cu mărgăritar negru.

Dînd cu ochii de el, fiica rajahului a întrebat-o pe slujitoare :

— Ia spune-mi, cum arată omul care ți-a vîndut florile astea ?

Slujitoarea a dat răspuns :

— N-am întîlnit niciodată un flăcău atît de frumos.

Dar ceva m-a mirat : de ce o fi avînd oare, un om atît de tînăr, părul cărunt ?

— El e, el e! a strigat Saparwati, nemaiştiind ce să facă de bucurie, şi a dat fuga la rajah.

— Tată, i-a spus ea, rînduieşte, rogu-te, nişte întreceri cu armele în ajunul nunţii mele. Şi lasă o parte din oştire sub porunca lui Sapilah, iar cealaltă parte s-o conducă tînărul care creşte flori în grădina pescarului.

— Fie, aşa să facem, s-a învoit rajahul.

Şi, iacă, în ajunul nunţii s-au pornit întrecerile. Toţi cei din cetate s-au strîns să privească.

Ceata lui Sapilah s-a rînduit de o parte a pieţei, Daud cu ai săi de cealaltă. Rajahul a dat semn şi amîndouă oştile s-au năpustit una către alta. Daud păşea înaintea oştii lui, iar Sapilah în urmă. Cînd oştile s-au ciocnit, fricosul de Sapilah s-a ascuns pe după un stîlp al palatului şi de acolo dădea porunci. Apucînd klewangul, Daud s-a năpustit asupra lui Sapilah şi dintr-o singură lovitură l-a trîntit la pămînt. Învins, Sapilah cel fricos a spus :

— Nu mă ucide, frate drag, nu mă ucide! Lasă-mi viaţa şi mărturisesc tot!

— Bine, nemernicule, te iert! Dar povesteşte înaintea întregului popor cine a izbăvit-o pe fiica rajahului şi de ce ai vrut să mă sfîşie rakşasa.

Dîrdîind de frică, Sapilah a mărturisit cum îşi călcase credinţa.

Atunci rajahul l-a aşezat pe Daud alături de dînsul, iar lui Spilah i-a grăit astfel :

— Şacalului turbat trebuie să-i tai coada pînă la urechi!

Şi i-a făcut semn călăului. Dar Daud i-a spus măritului rajah:

— Dreaptă ţi-e mînia, înţelepte stăpîne. Dar ziua de azi e cea mai fericită din viaţa mea şi n-aş vrea ca moartea fratelui meu s-o întunece.

— Bine, fie precum doreşti, s-a îndurat stăpînul. Dar răufăcătorul să nu ne mai pîngărească privirile. Ei, străjeri! alungaţi-l în beţe pînă dincolo de zidurile cetăţii!

Auzind o asemenea poruncă, fricosul de Sapilah o rupse la fugă atît de sprinten, încît nimeni, nici căprioara iute de picior nu l-ar fi putut întrece.

Şi-n aceeaşi zi chiar, se serbă nunta lui Daud cu Saparwati. O mie de oameni a poftit rajahul la nunta fiicei lui. O sută de flautişti au cîntat la nuntă.

Dar Daud nu l-a uitat pe pescarul care-i scăpase viaţa. A poruncit să i se ridice o nouă locuinţă, i-a dăruit cele mai trainice năvoade şi cea mai mare luntre.

Cît despre mincinosul Sapilah, nimeni nu i-a mai auzit nici de nume. Şi nimeni nu ştie unde şi-a aflat adăpost.

În româneşte de
VL. COLIN şi R. MAIER

De ce-i place tigrului carnea de maimuță

ÎN VREMURILE TARE VECHI, pe cînd tigrii nu mîncau carne, ci gîze, o mare secetă a bîntuit pămîntul. A ars iarba din pădure, s-au veștejit copacii și au secat izvoarele.

Iar fiarele junglei au prins a muri. Cel mai tare suferea din pricina secetei bivolul. Era mătăhălos, puternic și obișnuit să mănînce mult. Acu' însă rătăcea din zori și pîn' la asfințit în căutare de iarbă verde și n-o găsea nicăieri.

Pe zi ce trecea, bivolul slăbea mai rău, tot mai rău. Dar într-un rînd, cînd, împleticindu-se de foame, a ajuns cu chiu, cu vai pînă la un rîu necunoscut, a văzut acolo o poieniță înverzită. În poiană pășteau niște cerbi. La început s-au cam speriat cerbii de bivolul cel uriaș, dar văzîndu-l sleit de puteri, s-au năpustit asupră-i și l-au alungat.

Atunci, adunîndu-și puterile de pe urmă, s-a tîrît bietul bivol către stăpînul junglei, tigrul. Tigrul sta tolănit la umbra unor copaci și mînca lacom o lăcustă.

S-a oprit bivolul înaintea lui și i-a grăit :

— O, frunte a junglei, scapă-mă de moartea prin foame! Porunceşte cerbilor să mă lase şi pe mine să pasc pe pajiştea de lîngă rîu. Şi-ţi voi fi slugă de credinţă şi-ai să poţi face cu viaţa mea ce vei pofti.

I s-a făcut tigrului milă de bivol şi i-a răspuns astfel:

— Hai cu mine! Dacă oi fi eu de faţă, nu va îndrăzni nimeni să se năpustească asupră-ţi.

Şi amîndoi s-au îndreptat spre rîu. Paşnicii cerbi s-au răspîndit care încotro, la ivirea puternicului stăpîn, şi bivolul a luat atunci în stăpînire poiana. Din ziua aceea, tigrul şi bivolul se împrietenirăa la toartă. Cînd tigrul era lîngă el, bivolul nu se mai temea de nimeni. Tigrul, pe de altă parte, era mulţumit pentru că, umblînd prin iarbă, bivolul îi aduna o mulţime de lăcuste şi de alte gîze. N-au trecut multe zile şi bivolul s-a îngrăşat din nou, prinzînd puteri.

Dar, iacă, s-a întîmplat ca, în drum spre adăpătoare, tigrul să întîlnească o maimuţă neastîmpărată. Maimuţa i-a spus:

— O, stăpîne, oare nu ţi-e silă să te hrăneşti tot cu lăcuste şi fel de fel de gîze? Se spune că noaptea nu te dai în lături să-ţi mănînci pînă şi purecii din blană! Se vede treaba că habar n-ai cît de gustoasă, de o mie de ori mai gustoasă decît carnea gîzelor e carnea de fiară. Şi pot să-ţi spun în taină că cea mai gustoasă carne din lume e carnea de bivol. Gustă, şi te vei încredinţa că ţi-am spus adevărul.

A ascultat-o tigrul pe maimuță, s-a gîndit ce s-a gîndit apoi și-a zis : „În vremea secetei, bivolul mi-a spus că pot face ce vreau cu viața lui. Ei bine, azi am să-l mănînc !"

Și tigrul a pornit grăbit către poiana pe care păștea prietenul lui. Acolo s-a dus la bivol și i-a zis :

— M-ai încredințat că pot face cu viața ta ce vreau, dacă te scap de moartea prin foame. A sosit vremea să te ții de cuvînt. Vreau să te mănînc azi la prînz ! Auzindu-i vorbele, i-a sărit bivolului țandăra. Ochii i s-au înroșit, mușchii i s-au încordat. Și, zvîrlindu-se cu strașnicele lui coarne asupra tigrului, a prins a se lupta.

A sărit tigrul în lături, mîrîind cu răutate.

Bivolul însă i-a spus :

— Chiar cînd eram gata să mor de foame nu mi-aș fi dat viața fără luptă. Dar acu', fiind puternic ca mai înainte, nu mă mai tem de nimeni. Privește care mi-i puterea !

Și, dintr-un salt, și-a înfipt grozavele-i coarne în trunchiul unui palmier bătrîn, pe care l-a străpuns dintr-o parte într-alta. S-a urcat apoi pe un deal, a izbit cu copita și dealul s-a prăbușit în milioane și milioane de firișoare de țărînă.

— Necinstitule ! i-a răspuns cu mînie tigrul. Oare nu mi-ai făgăduit viața ta ? Oare nu te-am scăpat de moartea prin foame ?

Bivolul i-a întors vorba :

— Ce-am spus însemna că-ți voi fi mereu credincios și că mereu te voi apăra de dușmani, fără a mă teme de moarte !

— N-am nevoie de apărarea ta, nerecunoscătorule ! a mîrîit tigrul. Și să știi că din clipa asta carnea, și nu nenorocitele gîze îmi vor fi hrana ! Și că voi încerca neapărat și gustul cărnii tale !

Și, dînd cu coada de pămînt, în dușmănie, tigrul s-a ascuns în hățiș. Rămînînd singur, bivolului a început să-i fie urît. Păi cum ! Tigrul, cel mai bun prieten, să-i fie dușman de moarte...

Dar tigrul era tot atît de trist. Îi părea rău și lui după prietenia pierdută. Numai că, mincinoasa de maimuță izbutise să și povestească tuturor celor din junglă că tigrul a jurat să-l mănînce pe bivol. Iar, pentru a nu-și pierde încrederea în el însuși, a început tigrul să-l vîneze pe bivol.

Doar că nu era prea ușor lucru să-l prinzi pe bivol în tufișuri. De trei ori s-a repezit tigrul asupra lui și de trei ori l-a primit bivolul în coarne. Blana tigrului se făcuse numai găuri.

Atunci și-a pus în minte să se năpustească pe la spate asupra dușmanului. Dar bivolul era plin de luare-aminte și izbutea să-și întoarcă de fiece dată strașnicele coarne împotriva tigrului.

Pierzînd deci nădejdea de-a gusta din carnea de bivol, s-a dus tigrul la maimuță.

Văzîndu-l pe tigru, maimuța a grăit :

— Așa-i că ai venit să-mi mulțumești pentru sfatul cel bun ? Ei, cum ți-a plăcut carnea de bivol ?

— Nu-i atît de prost bivolul, ca să se lase mîncat ! a mîrîit tigrul. Dar am să aflu totuși gustul cărnii. Și, grăind așa, a ucis maimuța și-a mîncat-o.

Și i-a plăcut carnea de maimuță. De atunci tigrul nu se mai hrănește cu lăcuste și fel de fel de gîze, ci a prins a vîna sălbăticiunile. Cel mai tare-i place carnea de maimuță.

Dar, tot de atunci, bivolul se ferește să-l întîlnească și în pădure se tot uită cu băgare de seamă dacă stăpînul junglei nu i se furișează pe la spate.

În românește de VL. COLIN și R. MAIER

Un neîndemînatic

TRĂIA ODINIOARĂ un om care voia să cîştige bunăvoinţa regelui. Întrebă el pe curteni ce trebuie să facă.

Unul îi spuse :

— Nimic mai uşor ; dacă vrei să-i intri în voie, trebuie să faci tot ce-i place, chiar greşelile lui trebuie să le maimuţăreşti.

Omul, băgînd de seamă că regele clipea des din ochi, începu să facă şi el la fel.

Regele îl întrebă :

— De ce clipeşti aşa des din ochi ? Nu cumva eşti bolnav ?

— N-am nimic. Nu sînt bolnav. Clipesc des ca şi măria voastră, să vă cîştig bunăvoinţa.

Regele se supără şi porunci servitorilor să-l gonească din regat.

În româneşte de
CONSTANTIN T. BOBEŞ

Țăranul și sarea

ERA UN ȚĂRAN care nu știa ce este și cum se folosește sarea.

Într-o zi, văzînd un vecin care mînca legume și carne, pe care presărase sare, îl întrebă pentru ce face astfel. Acesta îi răspunse :

— Sarea dă tuturor mîncărurilor un gust foarte bun.

Țăranul își spuse : deoarece sarea dă mîncărurilor un gust foarte bun, trebuie să aibă și ea un gust plăcut. Zicînd aceste cuvinte, luă un pumn de sare, își umplu gura cu ea și înghiți. Asprimea sării îi arse gura.

Supărat, se duse la vecin și-i spuse :

— Cum ai putut să zici că sarea dă un gust deosebit bucatelor ?

Vecinul îi răspunse :

— Trebuie întotdeauna să socotești bine cîtă sare pui în mîncăruri. Numai atunci ea le dă gust. Te sfătuiesc să nu mai mănînci niciodată sare cu pumnul.

În românește de
CONSTANTIN T. BOBEȘ

Corbii și bufnițele

ODINIOARĂ CORBII și bufnițele erau într-o ceartă fără de sfîrșit. Corbii așteptau cu nerăbdare lumina, deoarece bufnițele nu văd de loc ziua. Atunci ei le omorau și le mîncau.

Bufnițele, știind că în timpul nopții corbii nu văd, îi atacau și le sfîșiau cu ciocurile, la rîndul lor, măruntaiele. Așa că bufnițele se temeau de lumina zilei, iar corbii de întunericul nopții. Ura lor părea fără sfîrșit. Într-o zi se născu un corb mai înțelept decît ceilalți. El le spuse corbilor :

— Dușmănia dintre noi și bufnițe este fără margini. Trebuie să găsim un mijloc înțelept ca să nimicim toate bufnițele. Abia după aceea avem să putem trăi liniștiți și fericiți. Altfel pieirea noastră este sigură.

— Ai dreptate, croncăniră corbii. Spune-ne ce trebuie să facem să le nimicim.

— Prieteni, răspunse corbul cel înțelept. Vă rog să vă năpustiți asupra mea cu ciocurile, să-mi smulgeți toate penele și tot pufu!. În felul acesta le voi păcăli pe bufnițe și le voi nimici pentru totdeauna.

După ce corbii îi smulseră penele și puful, corbul înțelept se duse în această stare jalnică lîngă scorbura în care își aveau cuibul, bufnițele, scoțînd niște croncăniturі jalnice. O bufniță, auzindu-l, veni și-l întrebă:
— Ce cauți la cuibul nostru așa, cu capul lovit, fără pene și puf? Croncăniturile tale arată că suferi foarte mult. Pot să aflu cauza?
— Am fugit dintre corbii care mă urăsc de moarte. Nu mai pot să trăiesc în mijlocul lor și de aceea am venit să vă cer ajutor.
Bufnița se îngrijoșă de soarta lui și vru să-i dea să mănînce. Însă tovarășele ei strigară:
— Ne este dușman de moarte. Nu trebuie să-l ajutăm. De ce să-l hrănim în paguba noastră?
— E drept, spuse bufnița, că ne e dușman, dar azi, nenorocit și chinuit de dureri, ne cere să-i dăm adăpost. E singur și părăsit. Ce rău poate să ne facă?
Și așa, bufnițele, sfătuindu-se, hotărîră să aibă milă de el. Începură să-i dea de mîncare ce rămînea de la prînzul lor.
După o vreme, puful și penele corbului crescură ca și înainte. Prefăcîndu-se vesel, corbul născoci un șiretlic. El strînse frunze și ramuri uscate și le așeză în mijlocul scorburii în care locuiau bufnițele.
— De ce ai strîns toate aceste vreascuri aici? îl întrebă bufnițele.

— În cuibul vostru, răspunse corbul, nu sînt decît pietre reci. Aceste ierburi şi ramuri uşcate au să vă ferească de vînt şi frig.

Bufniţele îl crezură. Cu timpul corbul căută să ajungă paznicul cuibului. El era foarte ascultător la toate dorinţele lor.

Într-o zi începu un viscol puternic însoţit de un vînt rece. Toate bufniţele se strînseră în scorbura unde aveau cuibul, spre a se adăposti de frig. Corbul se folosi de această împrejurare şi zbură spre o stînă unde era aprins un foc. Luă în cioc o ramură aprinsă, o aduse la cuibul bufniţelor şi o aşeză între vreascurile pe care le strînsese în cuib. Toate bufniţele pieriră în flăcări.

În româneşte de
CONSTANTIN T. BOBEŞ

Marele zid Chinezesc

TARE DE MULT ÎN CHINA, pe vremea dinastiei Cin, trăia o femeie care avea zece băieți, fiecare înzestrat cu o însușire deosebită. Primul avea urechi foarte bune, auzind de la mari depărtări cea mai ușoară adiere a vîntului ; al doilea avea ochii atît de pătrunzători, încît putea să vadă la o mie de kilometri ; al treilea era foarte puternic ; al patrulea avea capul de oțel, al cincilea, trupul tare ca fierul, al șaselea, picioare foarte lungi ; al șaptelea, un cap uriaș ; al optulea, labele picioarelor foarte mari ; al nouălea, gura imensă, iar al zecelea avea ochii cît roata carului.

Într-o zi, toți zece frații au purces la munca ogorului. Cel mai mare, auzind plînsete, i-a spus celui de al doilea frate să se uite și să vadă ce se întîmplă. El și-a aruncat privirea și a grăit :

— Doamne, oamenii ce construiesc marele zid chinezesc plîng de foame și de oboseală. Al treilea frate, care era foarte puternic, s-a hotărît să meargă el să trudească în locul lor, iar al șaselea frate, cel cu picioare lungi, s-a îndemnat să-l ducă pînă la zid. Ei au ajuns dimineața, iar pe la chindie au și terminat lucrul.

Oamenii le-au mulțumit și s-au bucurat că se pot întoarce acasă. Dar bucuria lor a fost scurtă. Împăratul a hotărît că un om așa de zdravăn este amenințător pentru un tron și nu e bine să fie lăsat în viață. De aceea a dat ordin să fie omorît.

Al doilea frate, cel cu ochii ageri, a văzut ce vrea să săvîrșească împăratul, și în ziua execuției l-a înlocuit pe condamnat cu fratele cel cu cap de oțel. Călăul a mînuit zeci de paloșe, dar nu a reușit să-l omoare. Atunci împăratul a hotărît să fie omorît în bătaie. Cel de al patrulea frate auzind acestea a început să plîngă în hohote. Fratele cel mare iar a auzit că plînge cineva. Și cînd al doilea frate s-a uitat, a spus: „E de rău, împăratul vrea să-l omoare pe fratele nostru în bătaie".

Repede cel cu trupul de fier a hotărît să-l înlocuiască. A răbdat ușor bătăile, deși zeci de bîte au fost încercate pe el.

Văzînd aceasta, împăratul a hotărît ca să fie înecat în mare. Și al cincilea frate a început să plîngă amarnic. Dar fratele cel mare i-a auzit plînsetul și cel de al doilea frate s-a uitat, și le-a spus:

— Împăratul vrea să-l arunce în mare pe fratele nostru!

Atunci al șaselea frate, cel cu picioarele foarte lungi, s-a dus în locul fratelui său, și fiind aruncat în mare, apa de-abia îi ajungea pînă la genunchi. Stînd în mijlocul mării a început să pescuiască.

Şi n-a trecut mult, că prinsese atîta peşte de n-avea unde să-l mai pună. De aceea a chemat cel de-al şaptelea frate, care era pe mal împreună cu ceilalţi fraţi şi se uita la el. Acesta şi-a scos pălăria de pe cap, şi în ea a încăput zeci de kilograme de peşte.

Apoi amîndoi au dus peştele acasă, dar aici nu era nici o surcică pentru foc. Al optulea frate a spus :

— Alaltăieri, cînd eram pe munte la tăiat lemne, mi-a intrat un spin în picior. Ia să-l scoatem şi să vedem dacă nu putem face focul cu el. Şi ajutat de ceilalţi, a scos din talpă un salcîm.

Al treilea frate, fiind foarte puternic, a tăiat copacul, al nouălea a făcut focul, şi după ce peştele a fost prăjit, al nouălea frate a spus :

— Eu am făcut focul şi am voie să gust primul. Dar cu gura lui cît o şură a înghiţit tot peştele şi nici măcar nu i-a simţit gustul. Supărat, al zecelea frate a început să suspine, şi apoi să plîngă de-a binelea. Lacrimile lui s-au adunat rîuri-rîuri, apoi în fluvii, care s-au revărsat şi au potopit pămîntul pînă la marele zid, care sta gata terminat, iar împăratul şi slujitorii săi care îl sărbătoreau, au fost înghiţiţi de ape.

Apoi ei au fost mîncaţi de peşti uriaşi, iar apa avînd putere peste fire, a mutat zidul, şi de atunci el se află dincolo de mare.

Repovestire de LI IU-GIU

CUPRINS

Ca sarea-n bucate ITALO CALVINO 5
În românește de AL. ȚIMPĂU

Copilul din sac ITALO CALVINO 12
În românește de AL. ȚIMPĂU

Rosina fata din cuptor ITALO CALVINO 19
În românește de AL. ȚIMPĂU

Inelul făcător de minuni (basm popular sîrbo-croat) 28
În românește de M. SEVASTOS și D. GĂMULESCU

Mărul de aur și cele nouă păunițe (basm popular sîrbo-croat) 46
În românește de M. SEVASTOS și D. GĂMULESCU

Fata pescarului (basm popular birman) 63
În românește de VL. COLIN și R. MAIER

Cei patru surzi (basm popular birman) 76
În românește de VL. COLIN și R. MAIER

Oala scufundată (basm popular indian) 78
În românește de VL. COLIN și R. MAIER

Ceașca fermecată (basm popular indian) 80
În românește de VL. COLIN și R. MAIER

Gînd-bun și Gînd-rău (basm popular indian) 88
În românește de VL. COLIN și R. MAIER

© tYGRI

Kendzo biruitorul (basm popular japonez) 93
În românește de VL. COLIN și R. MAIER
Degețel (poveste finlandeză) **EDOUARD LABOULAYE** 108
În românește de V. HUBER
Povestea lui Cucurigu (poveste spaniolă) **EDOUARD LABOULAYE** 133
În românește de V. HUBER
Anana (basm popular gruzin) 141
În românește de V. KERNBACH
Căciula fermecată (basm popular gruzin) 145
În românește de V. KERNBACH
Călugărul și școlarul (basm popular chinez) 156
În românește de VL. COLIN și R. MAIER
Înșelătorul pedepsit (basm popular chinez) 158
În românește de VL. COLIN și R. MAIER
Răspunsul potrivit (basm popular chinez) 162
În românește de VL. COLIN și R. MAIER
Iepurele biruitor (basm popular chinez) 164
În românește de VL. COLIN și R. MAIER
Daud și Sapilah (basm popular indonezian) 175
În românește de VL. COLIN și R. MAIER
De ce-i place tigrului carnea de maimuță (basm popular indonezian) 192
În românește de VL. COLIN și R. MAIER
Un neîndemînatic (din literatura populară indiană) 197
În românește de CONSTANTIN T. BOBEȘ
Țăranul și sarea (din literatura populară indiană) 198
În românește de CONSTANTIN T. BOBEȘ
Corbii și bufnițele (din literatura populară indiană) 199
În românește de CONSTANTIN T. BOBEȘ
Marele zid Ch nezesc (poveste populară chineză) 202
Repovestire de Li Iu-Giu

Lector : CĂLIN DIMITRIU
Tehnoredactor : VALERIA POSTELNICU

Apărut 1970. Comanda nr. 379 D. Hîrtie Tipar Inalt B. de 63 g/m². 700×1000/32. Coli de tipar 6,5.

Tiparul executat sub comanda nr. 604 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București Republica Socialistă România

EDITURA ION CREANGĂ

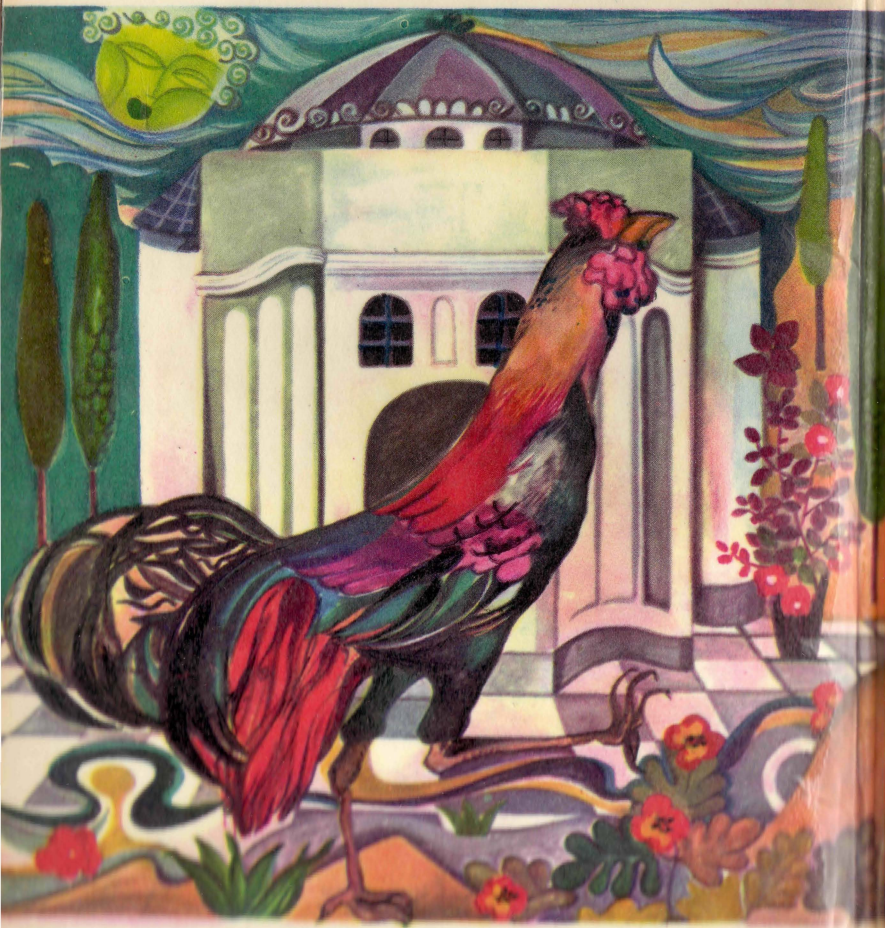

Vol. I–V Lei